

1. szám 2024/tavaszi

Tartalomjegyzék

Élmény a pedagógiában! A pedagógia élmény! – beszámoló egy módszertani délutánról	3
Hétvégi Magyar Iskolák Találkozója – 2024	8
Dr. Lampert Bálint: A Biodiverzitás jelenetősége és védelmének lehetőségei ..	16
Balogh-Pécsi Anett: A tanulási motiváció elősegítése drámapedagógiai módszerekkel	24
Játékgyűjtemény, Összeállította: Balogh-Pécsi Anett	36
Fothy Csilla: Tanári csapatépítő stratégiák egy hibrid 2021-es tanévre A Zrínyi Ifjúsági Kör esete.....	39
Kövecsesné dr. habil. Gösi Viktória: A mesékkel történő fejlesztő tevékenységek jelentősége a pedagógiában	45
Projektpedagógia a hétköznapiakban, az alsó tagozaton, Mátyás király kora, Szerkesztette: Németh Andrea tanító, drámapedagógus.....	53
Petzné Tóth Szilvia: Matematika tanítás Bee-bot módszerrel, óraterv és feladatlap 4. osztály	69
Fitus Szilvia: Óravázlat, Magyar nyelv és irodalom, A mesék birodalma	78
V. Zombory Anikó: Madarak és fák napja projekt a Nürnbergi Magyar Óvodában.....	92
Barabás Renáta: Tavaszi kézműves ötletek	113
Ajánló Schmidt Ildikó és Nagyházi Bernadette Magyar nyelv tanítás gyermekeknek című könyvéhez	121
Horváth Dóra - Németh Krisztina: Recenzió Kövecsesné Gösi Viktória: Tanítás-tanulás a digitális korban, Kihívások és módszertani megoldások című könyvéhez.....	123
Bemutakozik a KMKT Online Magyar Iskola.....	127

**Élmény a pedagógiában! A pedagógia élmény! –
beszámoló egy módszertani délutánról**

A Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Pedagógiai, Humán- és Társadalomtudományi Kara, illetve a Magyar Pedagógiai Társaság Északnyugat-magyarországi Tagozata Apáczai Módszertani Délutánt rendezett a Tanítók napja alkalmából 2024.03.27-én az Apáczai Kar Barsi Ernő dísztermében, immár 15. alkalommal. A rendezvényre hatalmas érdeklődés mutatkozott, több mint 100 fő résztvevői létszámmal zajlott. Külön öröm volt, hogy a programhoz online térben számos, a diaszpórában magyar nyelvet és kultúrát tanító pedagógus is csatlakozott.

Dr. Pongrácz Attila, a Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Pedagógiai, Humán- és Társadalomtudományi Kar dékánja

Az eseményt **dr. Pongrácz Attila** dékán úr nyitotta meg az előadók köszöntésével. A megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy az a példamutatás, amit a tanítók az elmúlt évszázadban mutattak, számunkra kötelesség „. Azon dolgozunk itt a karon immár 246. éve, hogy a tanítóság továbbra is olyan megbecsültségnek örvendjen, ami segíti a következő generáció fejlesztését, a tehetség kibontakozását. Jó látni azokat a pedagógusokat, akik már több évtizede vannak a pályán és még ma is lelkesek, szeretettel, odafigyeléssel végzik a munkájukat.” – hangsúlyozta.

Kövecsesné dr. Gósi Viktória egyetemi docens, főigazgató, a Magyar Pedagógiai Társaság Északnyugat-magyarországi Tagozatának elnöke

A megnyitó után köszöntőt mondott **Kövecsesné dr. habil Gósi Viktória** Főigazgató, a magyar pedagógiai társaság északnyugat magyarországi tagozatának elnöke, aki Böjte Csaba gondolataival köszöntötte a hallgatóságot. *"Pedagógusnak lenni azt jelenti, hogy végtelen kíváncsisággal, türelemmel, kitartással bátorítod a gyermeket, segíted, hogy merjen, akarjon kibomlani, kinyílni mint egy csoda, hogy felszínre kerüljön, közkinccsé váljon a szívében rejtett érték. Üres szívű embert Isten nem teremt!"* Főigazgató Asszony köszöntőjében elmondta, hogy a világ felfedezése izgalmas lehet gyermeknek, felnőttnek egyaránt, ha azt közvetlen tapasztalásokkal, élményekkel kapcsoljuk össze. Hangsúlyozta, hogy a digitális világban különösen fontos visszavezetnünk a közösségeket a tapasztalati tanuláshoz, az együttműködéshez, a kreatív – alkotó problémamegoldáshoz az értékközvetítésen, nevelésen, tanuláson keresztül.

Dr Deák Zsótér Boglárka, a Pompás Napok vezetője,
meseterapeuta és néptánc pedagógus

Az idei szakmai délután is számos lehetőséget kínált a módszertani kultúra bővítésére. A program két izgalmas, élményalapú tanulásra fókuszáló előadással folytatódott. **Dr Deák Zsótér Boglárka**, a Pompás Napok vezetője, meseterapeuta és néptánc pedagógus a ***Pompás Napok óvodában és iskolában –Hogyan és mitől lesz élmény a mesemondás?*** címmel tartott izgalmas előadást. Ennek keretében ismertette a Pompás Napok program indulását, annak komplexitását és összetettségét, majd interaktív módon, mesekártyák segítségével vezette be a hallgatóságot a népmesék csodálatos világába.

Paed. Dr. Borbély Károly karunk mesteroktatója, művészetterapeuta

Paed. Dr. Borbély Károly mesteroktató a **Művészet és élmény a pedagógiában** címmel osztotta meg a gondolatait, ahol a művészet erejéről, az önkifejezés fontosságáról és annak értékközvetítő szerepéről egy rendkívül sokszínű, átfogó, színvonalas előadást hallhatott a közönség.

A Módszertani Délután a plenáris előadásokat követően a következő párhuzamos **workshopokkal** folytatódott, ahol számos, gyakorlatban azonnal és hatékonyan alkalmazható módszert ismerhettek meg a résztvevők.

- Tátrai Vanda alkotó-fejlesztő meseterapeuta, a Mester Egyesület vezetője vezetésével: *Sasfiókák – Mélyszegénységben élő gyermekek támogatása meseterápiával*
- Dr. Kurucz Anikó egyetemi adjunktus: *Kreatív írás*
- Petzné dr. Tóth Szilvia adjunktus és dr. Lampert Bálint adjunktus: *Fenntarthatóság-pedagógia élménypedagógiai módszerekkel*
- Németh Andrea tanító, mesterpedagógus: *Érzelmi intelligencia fejlesztés élménypedagógiai gyakorlatokkal*
- Horváth Krisztián táncművész , pilates oktató: *Body Flow – improvizációs tréning*

Az előadók és az aktívan közreműködő résztvevők nyitottságának köszönhetően egy rendkívül sokszínű, a mai kor kihívásaira reagáló, innovatív módszereket felsorakoztató változatos programot sikerült közvetíteni a hallgatóságnak, a gyakorló kollégáknak.

Hétvégi Magyar Iskolák Találkozója – 2024

Három év után újra személyes jelenléttel rendezték meg 2024. április 13-án Budapesten a VII. Hétvégi Magyar Iskolák Találkozóját, 28 országból érkező közel 100 résztvevővel.

Kép forrása: Nemzetpolitikai Államtitkárság képe

A Nemzetpolitikai Államtitkárság első alkalommal 2018 februárjában szervezte meg a Hétvégi Magyar Iskolák Találkozóját. A fórumok célja, hogy a diaszpórában működő hétvégi magyar iskolák vezetői, pedagógusai és nevelői találkozhassanak egymással, megoszthassák tapasztalataikat, illetve tájékoztatást kapjanak az aktuális, az iskolákat is érintő nemzetpolitikai kérdésekről. Az idei találkozó témái a nemzetpolitikai aktualitások mellett a tudatosság, az önbecsülés, a hagyományörzés identitást formáló lehetőségei, a gyermekeket érintő veszélyek és azok kezelése voltak. Mindezek mellett a résztvevők jó gyakorlatokkal ismerkedhettek meg a környezeti nevelés és a hagyományörzés terén. A program első napján zártkörű kerekasztal megbeszélésre nyílt lehetőség a szakértői testület számára. A világ minden pontja képviselve volt a külföldön élő magyar szakértők által, akik közül ketten online csatlakoztak a megbeszéléshez.

Kép forrása: Nemzetpolitikai Államtitkárság képe

A Nemzetpolitikai Államtitkárság támogatásával a Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Pedagógiai, Humán- és Társadalomtudományi Karán számos lehetőség nyílt az elmúlt években a diaszpórában élő, magyar nyelvet és kultúrát tanító kollégák munkájának segítésére. Immár harmadik éve valósul meg a két féléves, akkreditált, a Diaszpórában magyar nyelvet és kultúrát tanító szakemberek módszertani szakirányú továbbképzése. Az Apáczai Hírlevél, a 2023 őszétől induló Diaszpóra Podcast sorozat, a Diaszpóra-Kultúra-Nevelés névvel újonnan induló negyedévente megjelenő online szakmai folyóirat segíti a kapcsolattartást a magyar közösségekkel, illetve az online tananyagmegosztó távoktatási felület, ahol a nyugati szórványban magyar nyelvet és kultúrát tanító pedagógusok számára szakmai munkájukat segítő anyagokat helyeznek el a győri műhely oktatói, munkatársai. Az Apáczai Napok Tudományos Konferencia Diaszpóra szekciója lehetőséget biztosít a hétvégi magyar iskolák projektjeinek bemutatására is.

A Nemzetpolitikai Államtitkárság és a Széchenyi István Egyetem oktatói csapata fontosnak tartja, hogy a hétvégi magyar iskolákat támogató tevékenységbe a nyugati diaszpórában élő pedagógusok

gusokat is bevonják szakértőként, hiszen ők látják helyi közösségeik problémáit, kihívásait. A kerekasztal megbeszélés lehetőséget adott, hogy eszmecserét és kötetlen beszélgetést folytassanak a szakértő testület tagjai személyes találkozó keretében.

Kép forrása: Nemzetpolitikai Államtitkárság képe

A program második napján a Hétvégi Magyar Iskolák Találkozóját Dr. Szilágyi Péter, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkára nyitotta meg. Köszöntőjében kiemelte a hétvégi magyar iskolák számának növekedését és annak a szakmai munkának a fontosságát, amit ezek az intézmények a nemzeti identitás megerősítése érdekében végeznek. A megnyitó után Potápi Árpád János, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára előadásában hangsúlyozta, hogy a magyar iskola mindenütt a világon a legszorosabb kapcsolódási pont a magyarsághoz. A külföldi magyar iskolákban tanító pedagógusok és önkéntes segítők munkájának kiemelt szerepe van a magyar közösségek megmaradásában. Ezt követően Lengyel Miklós, a Külgazdasági és Külügyminisztérium képzésekért, ösztöndíjprogramokért és tudománydiplomáciáért felelős helyettes államtitkárának tájékoztatója következett. A Balassi Bálint-Ösztöndíjprogram sikerességéről, a Balassi-füzetekről, és többek között a Diaszpóra Felsőoktatási Ösztöndíjprogramról hallhattak a résztvevők beszámolót.

Kép forrása: Nemzetpolitikai Államtitkárság képe

A program második részében a *Tudat – Öntudat – Nemzettudat* témakörében hallhattak előadásokat a résztvevők. Az önbecsülés mint belső erőforrás címmel Pál Feri atya, katolikus pap, mentálhigiénés szakember tartott igen izgalmas előadást. Az előadássorozatot Dugasz János, a Köznevelési Programok Főosztályvezetője folytatta, aki a *Csodaszarvas iskolai közösségi programról* tartott tájékoztatást. Programjukban módszertani segédanyagok mellett, teljes foglalkoztató füzeteket is megtalálhatnak az érdeklődők. *Találkozás a néphagyománnyal – aktivitás, élmény, ismeret* címmel a Hagyományok Háza nagy múltú gyermekprogramját Németh Nóra, etnográfus, szakmai munkatárs ismertette. A tánc és néphagyomány ápolása mellett kiemelte Fábián Éva példaértékű mesemondását és felhívta a figyelmet az élıszavas mesemondás szépségeire és fontosságára.

Kép forrása: Nemzetpolitikai Államtitkárság képe

A szünet után „*A pedagógusokat és gyermekeket érintő veszélyek és azok kezelése napjainkban*” témakört járhatták körbe az előadók segítségével a program résztvevői. A téma első előadója *Fejleszt vagy rombol? – Okoseszközeink okos használata* címmel Uzsalyné Dr. Pécsi Rita főiskolai tanár, neveléskutató volt. Hangsúlyozta, hogy az agynak valódi életfeladat kell, a virtuális tapasztalat nem alkalmas az életfeladatok előkészítésére, helyette izgalmas, valóságban átélhető kalandok kellenek. A veszélyek kezelésének témakörét *Gyermekevédelem a(z új)médiában* címmel Dr. Somogyi Ákos Gergő, az NMHH Gyermekvédelmi Főosztályának vezetője folytatta, aki többek között a médiatudatosságot fejlesztő óratervek és feladatok tanórai felhasználását mutatta be a pedagógusoknak. *Önvédelem ütések nélkül – konfliktus- és stresszkezelési stratégiák gyerekeknek* címmel, Berkecziné Szádeczky-Kardoss Csilla, reziliencia-tréner, család-, gyerek- és ifjúsági coach, a Müncheneri Hétvégi Magyar Iskola és Óvoda vezetője folytatta az előadások sorát. Gyermekeknél is jól alkalmazható konfliktuskezelési stratégiákkal ismerkedhettek meg a jelenlévők.

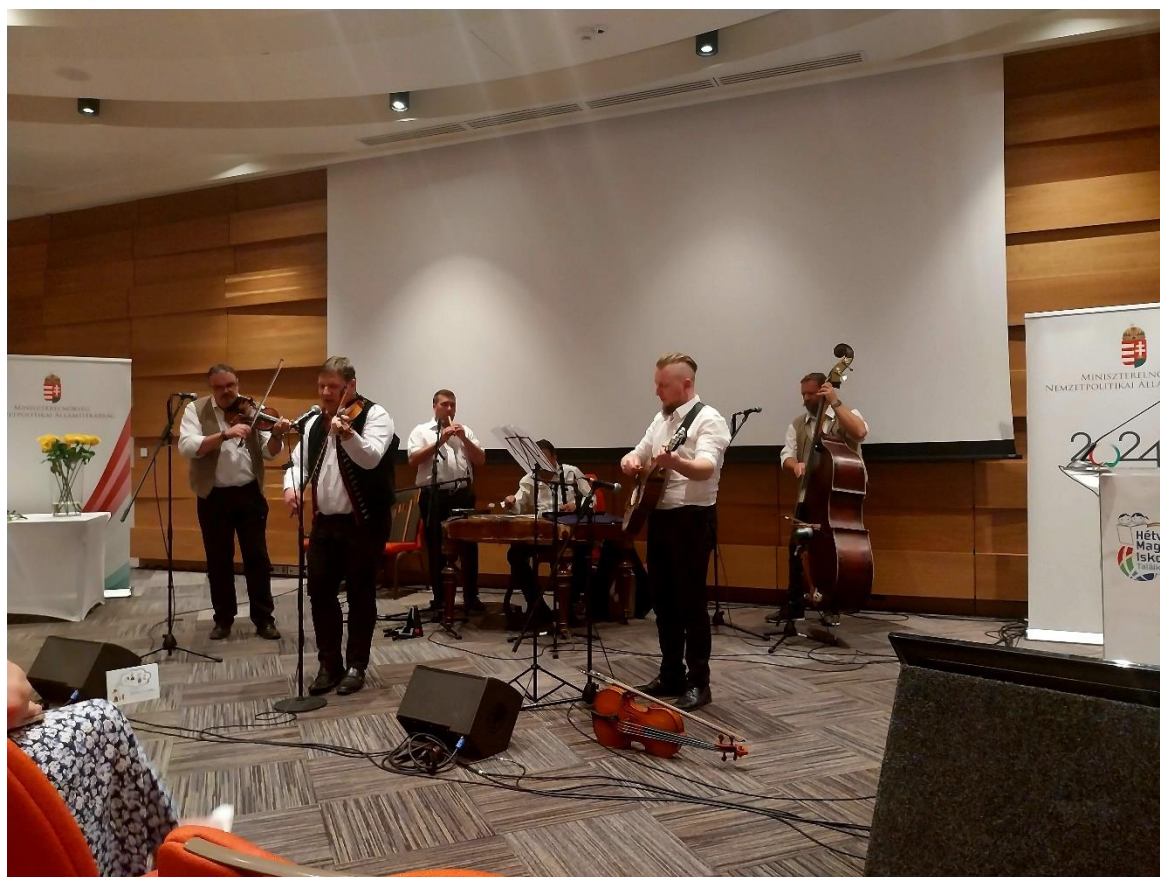
Kép forrása: Saját kép

A programsorozat záró részében néhány jó gyakorlat következett. *Környezeti attitűdök fejlesztése mesével az Erdőpedagógiában* címmel, Kövecsesné dr. habil. Gósi Viktória projektvezető, egyetemi docens kalauzolta el a külhoni kollégákat a mesék csodálatos világába. Az előadás keretein belül megtudhatták az érdeklődők, miért is van jelentős szerepe a gyermekek és a felnőttek életében is a meséknek, legfőképpen az élıszavas mesemondásnak. Előadásában arra is kitért, hogy a történetek által, alkotó-fejlesztő mesefoglalkozások megvalósításával, hogyan kapcsolódhatnak a gyerekek jobban a természethez, hogyan fejleszthetők környezeti attitűdjeik.

Kép forrása: Saját kép

Az előadást követően egy másik jó gyakorlat következett Dr. Lampert Bálint egyetemi adjunktus előadásában *A körforgásos gazdálkodás elméleti alapjainak támogatása LEGO projekttel* címmel, amelyben hangsúlyozta a fenntarthatóság és a körforgásos gazdálkodás fontosságát. A bemutatott gyakorlatok során a LEGO robotokat hívta segítségül. A foglalkozások kapcsán több készség-, és képességterület is fejleszthető, többek között a számolási készség, vagy a logikus gondolkodás, de a digitális kompetencia fejlesztése mellett a szociális kompetenciákra is nagy hangsúlyt fektet a gyakorlat, mint például az együttműködés és a csapatmunka. A konferencia utolsó előadója Horváth Szilárd, a gödi Búzaszem Katolikus Általános Iskola és Művészetoktatási Intézmény igazgatója volt, aki *Búzaszem: néphagyományra alapozva* címmel mutatta be iskolájuk működését és annak keresztény magyar hagyományokra épülő programját. Iskolájukban az iskola és a családi nevelés összhangját valósítják meg.

Kép forrása: Saját kép

A programsorozat végén a szabadkai Juhász zenekar fergeteges, zenés könyvbemutatója varázsolta el a közönséget olyannyira, hogy a hallgatóság táncra perdült és a színvonalas szakmai nap egy rögtönzött táncházzal zárult.

A szakmai beszámolót készítette:

Martonosi Adrienn

Széchenyi István Egyetem

Módszertani, Digitális és Tanárképzési Főigazgatóság

Dr. Lampert Bálint: A Biodiverzitás jelenetősége és védelmének lehetőségei

A cikk szerzője a Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Pedagógiai, Humán- és Társadalomtudományi Karának egyetemi adjunktusa.

Az ENSZ a fenntartható fejlődés célrendszere (Agenda 2030 program) meghatározásával 17 fenntartható fejlődési célt (FFC/SDG) fogalmazott meg a globális problémák megoldása és az emberiség túlélése érdekében. A célokhoz összesen 169 alcélt is megfogalmaztak, valamint azok megvalósításának méréséhez indikátorokat is készítettek. [1]

1. ábra A 17 fenntartható fejlődési cél [1]

A fenntartható fejlődési célok között a 14. és 15. cél foglalkozik kiemelten a szárazföldek és vizek élővilágának a védelmével, amelynek kiemelt része a biológiai sokféleség vagy biodiverzitás védelme. Tanulmányomban elsősorban szárazföldi élővilág védelme célra helyezem a hangsúlyt.

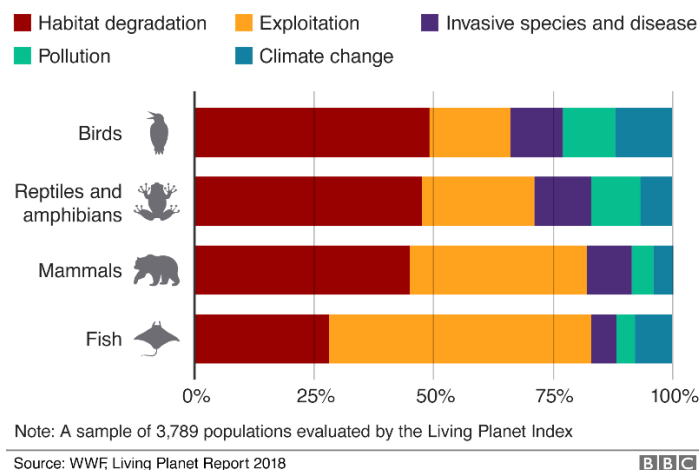
A biológiai sokféleséget értelmezése, a biodiverzitást fenyegető veszélyek

Köznapi értelemben a biológiai sokféleség (biodiverzitás) alatt a fajok sokfélesége szokás érteni[2], de emellett a fajon belüli genetikai összetételt, az életközösségek, tájak sokféleségét is jelenti. Mátyás (1996) a biodiverzitással kapcsolatosan kiemeli, hogy ne csak ökológiai és ökonómiai szempontból szemléljük a sokféleség csökkenését, hanem *etikai szempontból* is. Lényegesnek tartja, hogy

a földi élővilágot a saját érdekében szabályozni kívánó *embernek nincs joga az evolúció során kialakult fajok felszámolásáról dönteni, mert minden élőlénynek joga van a létezéshez*, még akkor is, ha az emberiség szempontjából közömbös vagy káros fajnak számít. [3]

A Föld rendkívül változatos élővilággal bír (közel 1,75 millió leírt faj, nem számolva a még felfedezésre várókkal), ahol a fajok kihalását az ökológia és társtudományai természetes jelenséggé határozzák meg [3], azonban a kihalás mértéke az ezredfordulóra rendkívül felgyorsult, jelentősen meghaladva a természetesen elfogadható mértéket. Vannak olyan becslések, amelyek szerint napjainkban óránként hal ki egy faj. Az Európában honos kb. 200 ezer állat és növény faj veszélyeztetettségi aránya különösen magas, mert emlősfajainak 42%-a, madárfajainak 43%-a, a lepkefajok 45%-a, az édesvízi halfajok 52%-a fenyegetett a kihalás által. [4]

Szakemberek szerint a csökkenés hátterében az ember által létrehozott terhelések állnak, amelyek három fő terheléstípusba sorolhatók: *a természeti erőforrások megújulási ütemén túli felhasználása, a természetes élőhelyek átalakítása vagy megszüntetése, és a környezetbe történő kibocsátások*. Mindhárom terheléstípus növekedési üteme és mértéke félelemre ad okot, ugyanis a biológiai sokféleség a bioszféra immunrendszerének tekinthető. A sokféleség segíti a változásokhoz való alkalmazkodást, mert a fennmaradásnak akkor van nagyobb esélye, ha minél nagyobb az a készlet, amelyből szelektálni lehet. Ezáltal a legdrasztikusabb környezeti változások esetén is adott annak az esélye, hogy a sokféle alkalmazkodási formából legyen túlélő. [4]

2. ábra: Az egyes élőlénycsoportok csökkenésében legnagyobb szerepet játszó veszélyek (élőhelyek elpusztítása, kizsákmányolás, invazív fajok és betegségek, környezetszennyezés, klímaváltozás); forrás: <https://catholicclimatemovement.global/one-million-species-in-peril/>

Az ENSZ által szervezett riói Környezet és Fejlődés Világkonferencián (1992) több egyezmény mellett alkották meg és fogadták el a *Biológiai Sokféleség Egyezményt*, amely célként a teljes

élővilág változatosságának megóvását, fenntartható használatát tűzte ki. Az egyezményben vállaltak teljesítésére hazánk is elkészítette a biológiai sokféleség megőrzésének stratégiáját, amely az országgyűlés által elfogadott Nemzeti Környezetvédelmi Program (III.) mellékleteként szerepel. [4] A 2010-es évet az ENSZ a Biológiai Sokféleség Világévének nyilvánította abból a célból, hogy ezáltal tudatosítsa a biológiai sokféleség fontosságát, valamint megismertesse a biológiai sokféleséget veszélyeztető tényezőket és a megőrzését segítő intézkedéseket, emellett ezzel is ösztönözni akarta a szervezeteket a közvetlen és közvetett biodiverzitás megőrzésére. [5]

Ezt segítő a világ országai elfogadták a Nagojai Jegyzőkönyvet, a biológiai sokféleség megőrzésének 2011-2020 közötti világszintű stratégiai tervét. A terv célja többek között, hogy 2020-ig hatékony védelemben részesítsék a szárazföldi, az édesvízi és a tengeri területek egy részét, megakadályozzák az ún. „biokalózkodást”. De a kormányoknak törekedniük kell a biológiai sokféleség értékének a nemzeti és helyi fejlesztési stratégiákba, tervezési folyamatokba való beépítésére is. [4] Ezekhez a világszintű kezdeményezésekhez az Európai Unió is csatlakozott és a nemzetközi kötelezettségvállalásaival is összhangban (Madárvédelmi irányelv 1979, 2009; Élőhelyvédelmi irányelv 1992; Natura 2000 hálózat) biztosít anyagi forrásokat.

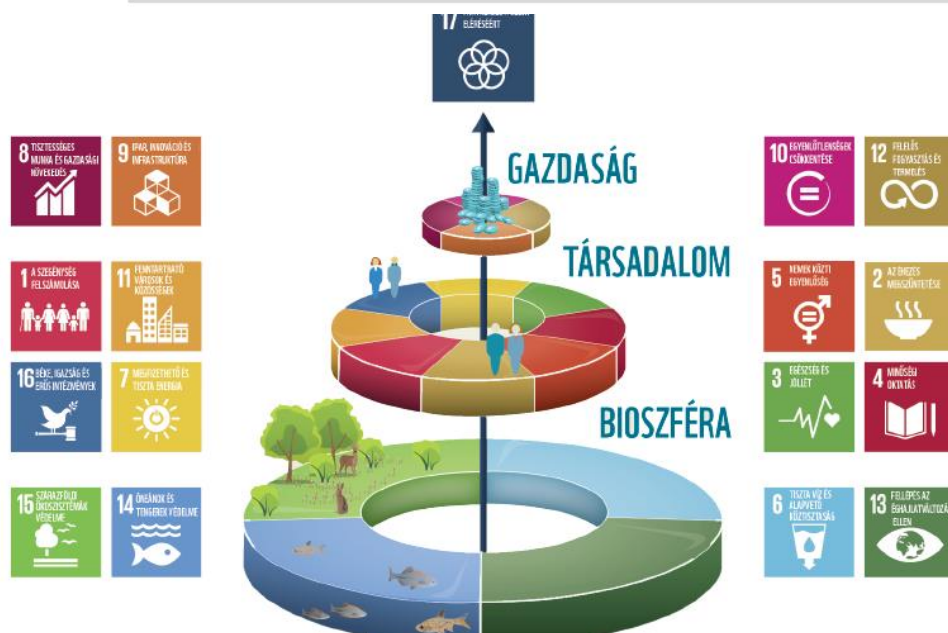
A fenntartható fejlődési célok oktatása

„Az oktatás az UNESCO egyik legfontosabb prioritása, mivel az oktatáshoz alapvető joga van minden embernek és egyben egy olyan alapot is képez, amire a béke és a fenntarthatóság is épülhet.” [1] Ennek érdekében az UNESCO kiadta a „Fenntartható fejlődési célok oktatása” kiadványt elsősorban az oktatásban dolgozók számára, amely segíthet abban, hogy miként használják a fenntarthatóságra nevelést az FFC-kről való tanulásban, valamint, hogy az FFC-k eléréséhez hogyan tudnak hozzájárulni. [1]

Az oktatási anyag minden FFC esetében megfogalmazza azokat a tanulási célokat, amelyeket cél esetében egyes célhoz, ezeket minden esetben három kategóriába sorolja: kognitív terület, társadalmi-érzelmi terület és viselkedési terület.

Az útmutató minden FFC-hez meghatározza a tanulási célokat, valamint témaköröket és tanulási tevékenységeket ajánl. A tanulási célokat minden esetben három kategóriába sorolja: kognitív terület, társadalmi-érzelmi terület és viselkedési terület.

Eleve az AGENDA 2030-ban megfogalmazott 17 cél segít konkrét akciókká lefordítani a fenntartható fejlődés szemléletét, a célok ún. esküvői-torta modellje (3. ábra) mutatja, hogy a célok besorolhatóak a három pillérre (természet, társadalom, gazdaság) egymásba ágyazottan mutató rendszerbe. [6]

3. ábra A fenntartható fejlődés célok esküvői-torta-modellje Forrás: ENSZ ESCAP (2019):

Introduction to the 2030 Agenda and the Interconnectedness of the SDGs

Az ábrából is jól látható, hogy a fenntarthatóság megteremtésének alappillére a természeti környezet (bioszféra), azaz ennek megóvása kulcsfontosságú az emberi társadalom fenntartása érdekében.

Az UNESCO által kiadott útmutató a 15. cél esetében az alábbi témakörök beépítését javasolja az iskolai nevelő-oktató munkába:

- A biodiverzitást veszélyeztető tényezők: élőhelycsökkenés, erdőirtás, fragmentáció, invazív fajok terjedése, túlhasználat (amit a fenntarthatatlan termelési és fogyasztási gyakorlat, a fenntarthatatlan technológiák stb. okoznak).
- Az ember és a természet kapcsolata – a természetesenünk.
- Ökoszisztémaszolgáltatások (kulturális, ellátó, szabályozó és támogató)
- Természetes kert létrehozása városi környezetben, ahol az állatok jól érzik magukat, például méheket vonzó növények, „rovarhotel”, kis tó stb.
- Föld napja (április 22.) és Környezetvédelmi világnap (június 5.) megünneplése [1]

Biodiverzitás védelmének lehetőségei gyerekekkel

A továbbiakban néhány általunk gyakorlatban alkalmazott lehetőséget szeretnék bemutatni, amelyek a biológiai sokféleség, különösen a szárazföldi ökoszisztémák biodiverzitásának védelmét segíthetik elő

Madárvédelem

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME) által elindított „Madárbarát kert és iskola” programokhoz illeszkedő tevékenységeket 2010-től indítottuk el. A programnak nagyon gazdag szakirodalma van, és rendkívül sok helyen végzik a gyakorlatban. A MME honlapján (https://mme.hu/madarbarat_kert_program) minden szükséges információ elérhető az érdeklődők számára.

A legérdekesebb foglalkozáselemek a madarak költésének segítéséhez (madárodúk kihelyezése, fészekanyag kihelyezés) és megfigyeléséhez kapcsolódnak, de nem kevésbé érdekes a téli madáretetés sem.

A kihelyezett madárodúkat ezután a diákokkal rendszeresen lehet ellenőrizni, a megfigyeléseket jegyzőkönyvezni. Pl. a fészekrakás megindulása, lerakott tojások száma, kikelő fiókák száma és fejlődési állapotuk, majd a másodköltés folyamata.

A téli madáretetést a „Madarak karácsonya” programmal színesítjük. A foglalkozás keretében feketefenyő tobozok és házilag készített marhahaggyús magkeverék felhasználásával készítettünk ágakra akasztható madáretetőket, amelyeket az iskola udvarán található fákra és cserjékre akaszthattunk ki. Ennek eredményeként a téli szünet ideje alatt is folyamatosan biztosított volt a környéken élő madarak téli tápláléka.

1-3. kép Madárvédelem odúk kihelyezésével

4-7. kép Madarak karácsonya

Beporzók védelme

A beporzó élőlények, különösen a méhek védelem viszonylag új keletű Magyarországon. Bár a mézelő méhek tömeges pusztulásáról viszonylag többen tudnak, de rajtuk kívül közel 400 méhfaj él hazánkban, melyek szoliter (nem államalkotó) életmódot folytatnak és a lakosság szinte semmit sem tud róluk. A méhek porozzák be a Föld 100 leggyakoribb gabonanövényének 70%-át, a zöldségfélék közül pedig csak Európában 4000 faj léte függ a munkájuktól. Minden harmadik falat étel, amit megesszünk, a rovarmegporzástól függ. [7]

A beporzók védelmének jelentős lökést adott a 2018-ban először meghirdetett Beporzók Napja (március 10.), amelynek célja, hogy minél több emberben tudatosodjon, mennyire változatosak és sérülékenyek az evolúció során állatok és növények közt kialakult beporzó kapcsolatok. A felhívás mi is kapcsolódtunk, azóta kidolgozásra került két beporzók védelmének ismereteit közvetítő foglalkozás (szoliter méhek és poszméhek), valamint az ezekhez kapcsolódó méhmenedék készítő barkácsolás. Az elméleti foglalkozás keretében érdemes a fajismeret (kinézet és életmód) mellett a védelem különböző módjait és eszközeit ismerhették meg a résztvevők, mint például: különböző típusú méhmenedékek, méhítatók, méhlegelők. A barkácsolás keretében öregnádából, bambuszból, farönkökből készítettünk méhmenedékeket. A barkácsolásban engednek betekinteni az alábbi fotók.

8-12. kép Beporzók Napja foglalkozások képei

A foglalkozásokhoz rengeteg ötlet található a Beporzók Napja honlapon (<https://www.beporzoknapja.hu/>), ahol a letölthető ötletgyűjtemények közül (<https://www.beporzoknapja.hu/letoltheto/>) különösen ajánlom Jantnerné Oláh Ilona kolléganő Barátságban a beporzókkal - ajánlás óvodapedagógusoknak és óvodás korosztállyal foglalkozóknak (2021) című kiadványt, valamint a Magyar Környezeti Nevelési Egyesület által tavaly kiadott „Beporzók ünneplése - Foglalkozásjavaslatok a növények beporzása témára” (2023) című kiadványát (<https://mkne.hu/uj-kiadvanyunk-beporzok-unneplese/>), amit Szabolcsi Rita, Gyalog Éva és Vásárhelyi Tamás állított össze.

Erdőismert, erdővédelem

Végül két erdőismereti programot szeretnék bemutatni, amelyek az idei évben indultak el

Az Iskolában az Erdő Programot az Országos Erdészeti Egyesület (OEE) hívta életre és célja a környezeti nevelés segítése a köznevelésben. A programokat az OEE által minősített Erdészeti Erdei Iskolák erdőpedagógusai vezetik, akik a programba jelentkező iskolába látogatnak el, ahol egy tanítási napon, három külön csoportnak tartanak interaktív foglalkozást az erdő és a fenntarthatóság témakörében. A foglalkozásokhoz a program biztosítja a témakörhöz kapcsolódó játékokkal, eszközökkel, segédanyagokkal. Ugyan a programban való részvétel a diaszpórában működő hétvégi iskoláknak nem (esetleg csak korlátozottan lehetséges), javaslom a program honlapjának átnézését, ötletek és segédanyagok felfedezés céljából (<https://iskolabanazerdo.hu/>) [8]

A második idén elindult program a WWF Magyarország legfrissebb, erdő tematikájú oktatási csomagja a „Találj otthont Konrádnak! - Foglalkoztatófüzet és módszertani segédlet általános iskolásoknak”. A foglalkoztatófüzet 9-12 éves gyerekeknek szól, hogy megismerjék a klímaváltozás erdőkre gyakorolt hatását, és hogy miért fontos, hogy az erdők ellenállók és egészségesek legyenek. A tananyag 10 feladata bemutatja a magyarországi erdőket fenyegető klimatikus kihívásokat (inváziós fajok, szélsőséges időjárás) és a klímaváltozásnak ellenállóbb erdők jellemzőit (változatos fajösszetétel, őshonos fajok, működő erdei tápláléklánc). A füzethez módszertani segédanyag is készült, melynek segítségével a kiadványt a tanórák és erdei iskolai foglalkozások keretében is tudják alkalmazni a tanárok és környezeti nevelők. [9]

Összefoglalás

A tanulmányban a korlátozott terjedelmi keretek mellett igyekeztem bemutatni a biológiai sokféleség (biodiverzitás) jelentőségét és védelmének lehetőségét. Az Apáczai Karon az Erdőpedagógia projektben évek óta arra törekszünk, hogy konkrét tevékenységeken, egy-egy élőlénycsoport példáján keresztül próbáljunk mintát adni arra, hogyan lehet megóvni a földi élővilág sokszínűségét. Ehhez mi hangsúlyozottan olyan élőlénycsoportokat, fajokat javasolunk, amelyek kiemelkedően fontosak az emberiség szempontjából is, mégis hajlamosak vagyunk megfeledkezni jelentőségükről és ezáltal védelmükről.

Irodalomjegyzék:

- [1] KÖNCZEY, R. (szerk.) Fenntartható fejlődési célok oktatása. Eszterházy Károly Egyetem Oktatókutató és Fejlesztő Intézet. Eger 2017. 46 p. ISBN 978 963 436 161 9
- [2] LÁNG, I. (főszerk. 2002) Környezet- és természetvédelmi lexikon I-II. Akadémiai Kiadó, Bp.
- [3] MÁTYÁS, Cs. (1996): A biodiverzitás védelme és az erdőgazdálkodás. In: Erdészeti ökológia. (szerk. Mátyás Csaba) Mezőgazda Kiadó, Budapest, 312 o.
- [4] FARAGÓ T.-Schmuck E. 2012: A biológiai sokféleség megőrzése. Budapest; Magyar Természetvédők Szövetsége (online) https://mtvsz.hu/dynamic//a_biologiai_sokfelesseg_megorzese_2013_netes.pdf (letöltés: 2018.05.02.)
- [5] KOVÁTS-NÉMETH, M. (2010): Az erdőpedagógiától a környezetpedagógiáig. Comenius, Pécs, 313 o.
- [6] KOLNHOFER-DERECSKEI, A. - REICHER, R Zs - HAUBER, Gy - MAJLÁTH, M (2022) A fenntartható fejlődés fogalmának hétköznapi értelmezése és összevetése a tudományos definícióval. In: Gazdaság & Társadalom / Journal of Economy & Society 15 (33) (2022) 3, 35–63., DOI: <https://doi.org/10.21637/GT.2022.3.02>, https://real.mtak.hu/169368/1/gt_15-33-3-2022_02_Kolnhofer-Derecskei_et_al.pdf.(letöltés: 2024. 04.10.)
- [7] Greenpeace Csípem a méheket honlap (már archivált) <https://archive.sites.greenpeace.hu/csipe-mameheket/>
- [8] Országos Erdészeti Egyesület Iskolában az Erdő Program <https://iskolabanazerdo.hu/erdopedagogiai-csomag> (letöltés: 2024. 04.10.)
- [9] WWF Magyarország „Találj otthont Konrának! - Foglalkoztatófűzet és módszertani segédlet általános iskolásoknak”. link: <https://clima4ceelife.eu/hu/talalj-otthont-konradnak-foglalkoztatofuzet-es-modszertani-segedlet-altalanos-iskolasoknak-2/> .(letöltés: 2024. 04.10.)

Balogh-Pécsi Anett: A tanulási motiváció elősegítése

drámapedagógiai módszerekkel

Bevezetés

A tanulás motiválása, a tanulók minél jobb eredményre való ösztönzése, az oktató-nevelő munka alapvetően fontos feladata, amelynek célja, hogy különböző pedagógiai eszközökkel elérjük, hogy a tanulók fontosnak érezzék az ismeretek elsajátítását (Csibi, 2006). Az életkor előrehaladtával, az iskolai évek alatt azonban sok gyermeknél jelentős mértékben csökken a motiváció a megszerzendő tudás, az önmagában örömet okozó tanulás iránt (Józsa et al., 2020). A tanulási motivációban szerepet játszik többek között a saját képességek megítélése, a tantárgyakhoz, a pedagógusokhoz fűződő viszony, a tanuláshoz kapcsolódó hosszabb és rövidebb távú célok, sikerek, kudarcok okainak megítélése, az alakulásában pedig fontos szerepe van mind a családi, mind az iskolai környezetnek (Fejes, 2010). Hazai és nemzetközi vizsgálatok közös eredménye, hogy a diákok tanulási motivációjának csökkenése többnyire a harmadik és hatodik osztály körül kezdődik, majd ezt követően a középiskolában is folyamatosan csökken, mindez pedig a különböző kultúrákban és oktatási rendszerekben egyaránt tapasztalható (Józsa et al., 2020). A tanulás bázisát az elsajátítási motívumok jelentik óvodás, iskoláskorú gyermekeknél és felnőtteknél egyaránt, azonban a működés e készségek esetében nem veleszületetten meghatározott, azaz a pedagógia eszközeivel támogatható (Józsa, 2007). A motiválás azért is fontos, mert a nevelés célja az egész személyiség harmonikus és differenciált fejlesztése (Gabbai, 2015), mely elősegíti az életben való boldogulást (Demeter, 2011), ezért a tanulási motiváció kutatása során elsősorban arra a kérdésre szeretnénk választ kapni, hogy miért tanulunk, mert e tudás birtokában nyílik rá lehetőség, segítséget nyújtani a tanulók ösztönzéséhez (Fejes, 2010).

A tanulási motiváció csökkenése nem minden gyermek esetében következik be az iskolai évek alatt, ugyanakkor a tanulók 15%-ánál a tanulási motiváció növekedése figyelhető meg, melynek alakulásában meghatározó szerepük van az osztálytermi folyamatoknak és a pedagógusoknak, ezért alapvető fontosságú megismerni és alkalmazni azokat a pedagógiai módszereket, amelyek elősegítik a tanulók motiváltságának az erősödését (Józsa et al., 2020).

Tanulási motiváció, szociális kompetencia, tanulmányi teljesítmény

A fejlett tanulási motivációt egy többkomponensű, optimálisan fejlett motívumrendszer adja, amely lehetővé teszi a környezeti feltételekhez, a tanulási környezethez való adaptív alkalmazkodást. A tanulási motiváció értelmezésének újabb megközelítései a kontextustól elválaszthatatlannak tekintik

azt, így egyre inkább előtérbe kerül a motiváció és a környezet, a motiváció és a kultúra, azaz a motiváció kontextusfüggő tanulmányozása (Józsa, 2007). A motiváció és a kontextus kapcsolata rámutat arra, hogy a tanulási motiváció alakulása a tanulási környezet által befolyásolható.

Kétféle tanulási célt különböztethetünk meg: az egyik az (1) elsajátítási cél, mely alatt az új készségek, képességek elsajátítására, a tananyag megértésére, a kompetencia fejlesztésére irányuló törekvést értjük, és a (2) viszonyító cél, mely a mások túlteljesítésére, az egyéni képességek kifejezésére irányuló törekvést jelöli. Az elsajátítási célt követők a tanulási folyamat értékelése során belső normákhoz igazodnak (pl. Megtanultam? Fejlődtem?), ezzel szemben a viszonyító célt követők a szociális környezethez (pl. Jobban teljesítettem, mint a társaim? Vajon mások okosnak tartanak?). Az elsajátítási célt követők esetében, vagyis amikor a tanuló korábbi teljesítményéhez viszonyítva kíván eredményt, előrehaladást, fejlődést elérni, kedvező motivációs és kognitív folyamatok megjelenése feltételezhető, mert sikertelenség esetén is fenntartja az énhatékonyság érzését, ezáltal elősegíti a kognitív bevonódást és a teljesítmény növekedését. Ezzel szemben a viszonyító cél kevésbé kedvező vagy esetleg kedvezőtlen folyamatokhoz, kimenetekhez vezet, hiszen megjelenhetnek negatív érzelmek, kialakulhat a társas összehasonlításból eredő szorongás és a figyelmet elvonó gondolatok. Az intervenciós kísérletek során, melyek az elsajátítási és a viszonyító cél közül az elsajátítási célt hangsúlyozó környezet kialakítására törekedtek, a viszonyító cél enyhe csökkenése jelentkezett. A tanulási környezet átalakítása az értékelés, elismerés, csoportalkotás és a csoportok közötti versenyhelyzetek manipulálásán alapult (Fejes, 2010).

A tanulók szociális kompetenciájának fejlettsége már az iskolakezdéstől összefügg iskolai teljesítményük alakulásával, mert akik nem tudnak figyelni másokra, akik képtelenek alkalmazkodni, és nem tudják kontrollálni viselkedésüket, ők rosszabbul fognak teljesíteni társaiknál (Zsolnai, 2013). A hétköznapi gyakorlatban megfigyelhető a gyenge iskolai teljesítmény és az alacsony szociális státusz együtt járása. A tanulók szociális erőforrásai meghatározzák tanulási motivációjukat és sok esetben a teljesítményüket is. Az interiorizációs és szocializációs folyamatok révén a tanulási motívumok a tanulók személyiségének szerves részévé válnak. Az egyik legfontosabb nevelési célkitűzés, hogy a tudás, az elsajátítás iránti vágy, az önálló keresés és érdeklődés interiorizálódjanak, azaz a tanulók személyiségének sajátosságaivá váljanak, ezáltal biztosítva időben az állandó tanulás alapjait és a fenntartásához szükséges energiát. Az előzetes sikerélmények, tapasztalatok, a környezet megfelelő visszajelzései, megerősítései nagy mértékben befolyásolják a tanulók saját eredményeikre vonatkozó elvárásait. A motivációs struktúrák (önhatékonyságra vonatkozó hiedelmek, értékek, elvárások, vágyak) eltérően aktiválódnak, amikor a tanulók konkrét feladatokkal, tanulási helyzetekkel szembesülnek. Kialakulnak az adott tantárgyakra jellemző sajátos motívumok, azonban nem biztos, hogy az

egyszer kialakult motívumok minden esetben ugyanúgy nyilvánulnak majd meg, azaz, hogy egy tanuló mindig ugyanolyan motivált viselkedést tanúsít egy adott tantárggyal szemben, mert egy adott területre jellemző sajátos motiváció az emlékezet segítségével aktiválódik és a helyzet sajátosságainak megfelelő értékelések és motivációs struktúrák érvényesülnek (Csibi, 2006).

A tanulók tanulmányi teljesítményét az is meghatározza, milyen módon küzdenek meg a számtalan kihívással és stresszhelyzettel, mellyel az iskolában találkoznak. A különböző érzelmek a környezet változásaival állandóan változnak, melyet befolyásolhatnak a pedagógusok, osztálytársak, szülők és barátok. A hatékony érzelemszabályozás nem csak a társas kapcsolatokban bír nagy jelentőséggel, de hatással van az egész iskolai teljesítményre is (Józsa et al., 2020). A szorongásoktól mentes, sikerre és kompetenciákra törekvő, magas teljesítményigényű tanulók önértékelése és önbecsülése pozitív, ők nagyfokú önbizalommal bírnak, tisztában vannak szellemi képességeikkel és ennek megfelelő célokat tűznek ki maguk elé (Czikkely, 2018).

A család után az iskola befolyásolja leginkább a szociális kompetencia fejlődését. Turnstall (1994) szerint fejlesztően hat a tanulók szociális kompetenciájára a meleg, nyitott iskolai légkör, a világosan megfogalmazott célok és szabályok, tanulóközpontú tanulás és tanítás, kooperatív tanulási formák alkalmazása, a gyerekek pozitív elfogadása, és a személyközi kapcsolatok sokasága (Konta & Zsolnai, 2002). Hoffmann (2015) szerint a tanulók osztálytermi motiválása akkor hatékony, ha arra ösztönözzük a tanulókat, hogy határozzák meg saját egyéni és csoportos tanulási céljaikat, választási lehetőséget biztosítunk számukra és elősegítjük az osztálytermi közösséghez való tartozás érzését (Hoffmann, 2015). A dramatikus eszközökkel való nevelési folyamat során, az együttlét, a közös élmény és a játék meghatározóbb szerepet kap (Demeter, 2008), ami azért lehet hatékony, mert a gyermek tanulási folyamatának legnagyobb része a játékon keresztül valósul meg (Eck, 2015). A drámajátékok feladata a személyiségformálás, a kapcsolatfelvétel és kapcsolattartás másokkal, ezért a dramatikus alkotójáték szocializáló tevékenységnek nevezhető, mely a drámán keresztül valósul meg (Gabnai, 2015).

Drámapedagógia, mint eszköz

A drámapedagógia interdiszciplináris jellegéből adódóan szoros kapcsolatban áll a pedagógiával, a pszichológiával és a színházművészettel (Sárvári, 2015). A dráma segítségével történő személyiségformálás, a gyermek- és tevékenységközpontú, autonómiát hangsúlyozó szocializációs közeg, a XX. századi reformpedagógiai irányzatokban jelent meg (Gyombolay, 2008). A dráma a valóságot idézi fel, ugyanakkor a fiktív világ megteremtése közben bevonja a gyerekeket a tárgyi és személyes tudástartalmak létrehozásának folyamatába, melynek során készségek elsajátítása történik (Szauder,

1997). Az így megszerzett tudás személyes élményhez köthető, ezáltal mélyebb beépődést eredményez (Eck, 2017). A drámapedagógiát és a neveléstudományt a szerepjáték köti össze, mely a térben és időben távol lévő jelenségeket hozza közelebb (Gyombolay, 2008), és az improvizációra épül (Debreczeni, 1992). A drámapedagógia pszichológiai gyökerei a játékban lelhetők fel, ahol szerepbe lépve könnyebb megérteni mások szándékait és cselekedeteit (Gyombolay, 2008). A játék személyiségfejlesztő hatása minden életkorban más jellegű játékban nyilvánul meg (Debreczeni, 1992). A drámajátékban a nevelői célzaton van a hangsúly, nem az esztétikai funkció dominál (Gyombolay, 2008). A dráma, amelynek fontos szerepe van a társas készségek megtanulása szempontjából, segít az egyénnek megtanulni és felfedezni önmagát, javítja a kommunikációs képességeket a másokkal történő interakciók során és lehetővé teszi az egyén számára, hogy tapasztalatai útján tanuljon a csoportos tevékenységeknek köszönhetően (Korukcu, Ersan & Aral, 2015).

A drámapedagógiát tekinthetjük minden tantárgyban alkalmazható komplex pedagógiai módszernek (Lukácsné, 2008), tantárgynak, pedagógiának és oktatásszervező koncepciónak is, ezért fogalmának meghatározása nem egységes a szakirodalomban (Gyombolay, 2008). A drámapedagógia célja, hogy a gyermek az őt körülvevő tárgyi és szociális világot, saját belső és külső világát cselekvés közben, tevékenységek során ismerje meg, elhelyezze benne magát, és hasson rá (Marunák, 1991). A drámapedagógiai módszerek alkalmazása, a dráma a nevelésben az egyik legjelentősebb tanulási modellnek tekinthető tanulási tevékenység. Ez az az út, amelynek során a gyerekeket hozzásegíthetjük a személyes vagy társas problémáikon való gondolkodásra. A dráma eszközei által tudják felfedezni a problémákat, az eseményeket és a kapcsolatokat. A drámajáték során a valódi életből származó saját tapasztalataikra és tudásukra kell alapozniuk azért, hogy felépítsenek egy elképzelt világot. A dráma a kommunikáció értékes formája, amely lehetőséget biztosít a gyerekek számára, hogy kooperatívan dolgozzanak együtt, ennek eredményeképp pedig azt a változást adja a gyerekeknek, hogy sokkal hatékonyabban fejezzék ki magukat a mindennapi szituációkban, megtanulják, hogyan befolyásolhatnak másokat és belehelyezkedhetnek mások helyébe, ez adja ennek a tevékenységnek a pedagógiai értékét, mert a mások helyébe való belehelyezkedés azonnali tapasztalatot ad (Üstündag, 1997). A rendszeresen végzett drámás tevékenységek hozzájárulnak ahhoz, hogy a diákok magabiztosabban kommunikálnak, könnyebben oldják meg a problémákat és kezelik a stresszhelyzeteket, kreatívabbnak tartják magukat, empátikusabbak, szívesen vesznek részt a közösség életében, kezdeményezőbbek és képesek a nézőpontváltásra (Albert, 2017).

A drámapedagógiai módszerek alkalmazása során jelentősen módosul a hagyományos tanár-szerep. A tanár sokkal inkább facilitátor, moderátor, tevékeny részese a történeteknek vagy éppen

megfigyelőként van jelen. Arra készíti a résztvevőket, hogy saját érzéseiket, saját gondolatokat fogalmazzanak meg. Üstündag (1997) szerint a dráma sikeressége a tanár képességein és elköteleződésén múlik, mennyire tud bevonódni, mennyire tudja megmutatni a drámában rejlő teljes potenciált. A drámának azáltal lesz nevelési értéke, hogy a gyerekek saját tapasztalat útján tanulnak (Üstündag, 1997). A passzív befogadási forma helyett a nagyobb tanulói aktivitást igénylő megoldásokat érdemes előtérbe helyezni a tanítási órákon, amelyek időigényesebbek, azonban több oldalról közelítenek meg egy-egy kérdést, illetve nem a tanárt, hanem a tanítandó ismeretet helyezik az óra középpontjába (Eck, 2015). A tanulóközpontú tanítás legfőbb jellemzője, a tanulás facilitálása, új tanári magatartási stílusra épül, melynek fontos jellemzője a kongruencia, az empátia és a másik ember elfogadása (Zsolnai, 2013). A tanulóközpontú oktatás kedvezően hat a gyerekek szociális kompetenciájának fejlődésére (Turnstall, 1994), ugyanakkor a tanárok által képviselt vezetési stílusok is hatást gyakorolnak a szociális kompetencia fejlődésére. A legkedvezőbb feltételeket a demokratikus vezetési stílus teremti meg a gyerekek szociális viselkedésének pozitív irányba történő fejlődéséhez, mert ezáltal a tanulók lehetőséget kapnak az empátia, a segítő magatartás vagy a kooperáció gyakorlására (Zsolnai, 2013). A drámajáték gazdagítja az oktatómunkát, élménydússá teszi a foglalkozásokat, elősegíti a nemek közötti kapcsolatteremtést, emellett ellensúlyozza a tömegkommunikációs eszközök miatti passzivitást (Gabnai, 2015), és transzferhatása miatt sok területet érint (Demeter, 2008). A játékok az egész személyiségre komplexen hatnak, nem csak azt a célt szolgálják, amit a tanár meghatározott (Jánosiné, 2008).

Szakértői játék

A drámajátékok készségfejlesztő hatása a játékosok aktív részvétele által nyilvánul meg (Gabnai, 2015). Az iskolás korú gyerekek szimbolikus gondolkodásmódja, intenzív átélőképessége szoros kapcsolatban áll a drámajátékokkal. Ebből adódóan a dráma speciális eszközrendszerének lényege a tevékeny ember megjelenítése tevékeny ember által (Gabnai, 2015), ami élményen alapul (Fabulyáné, 1997), ezáltal a gyermek a saját aktivitásán keresztül tanul (Lőrincz, 1992). Tevékenykedés közben az érzékelés és a cselekvés kölcsönhatásban van egymással, ezáltal az önkifejező képesség fejlődik (Pinczésné, 2003). A játék közben a kreatív gondolkodást akadályozó szociális és érzelmi gátlások eltűnnek, ezért a kreativitás iskolai fejlesztésének legfontosabb eszköze (Marunák, 1991). A drámajáték az önmegvalósítás eszköze, mely fejleszti a kreativitást, az alkotókészséget, és az önálló, rugalmas gondolkodás fejlődését (Pinczésné, 2003) abban az esetben, ha a gyerekek mindent a saját képzeletükre hagyatkozva teremtenek meg a játék során, és nem a tanári bemutatást másolják (Marunák, 1991). A dramatikus módszerek kételkedésre és ellentmondásra biztatnak, hogy a gyermek eljusson a felismerés

öröméhez, és az egyéni döntés szabadságához (Debreczeni, 1992). A kreatív magatartás kíváncsiságra, kockázatvállalásra és bonyolult ötletekkel való foglalkozásra ösztönzi a tanulókat (Demeter, 2011). A dramatikus nevelés mindig csoportban zajlik (Debreczeni, 1992), elősegíti a közösségen belüli kapcsolatok feltárását (Tölgyessy, 2008), és a közösségépítést (Gabnai, 2015) és megfelelő terepe a szerepjátékoknak (Fabulyáné, 1997). A szerepjátszó tevékenység kisgyermekkorban kezdődik, és fokozatosan fejlődik a társadalmi szerepvállalások során. A mintha-játékokban begyakorolt szereptartó készségekre és képességekre szükség van a későbbi szociális szerepekhez (Gabnai, 2015). A különböző élethelyzetek eljátszása közben a gyerekek megtapasztalhatják, milyen hatással vannak egymásra (Fabulyáné, 1997), és megérthetnek a történetből valamit, amit előtte nem értettek (Marunák, 1991). A drámajátékok célja gátlások nélküli gyermekek nevelése játék közben, ahol a szereplők váratlan helyzetek elé állítják egymást. Ezáltal önismeretük gazdagodik, mert megtudják, hogy adott helyzetben hogyan viselkednek (Pinczésné, 2003), felfedezhetik közben, hogy jellemzőek-e rájuk azok a tulajdonságok, melyeket mások mondanak róluk, vagy saját maguk gondolnak magukról (Marunák, 1991). A rendszeres játéktevékenység viselkedési biztonságot nyújt a játszóknak, így fokozatosan kialakul az a beállítódás, hogy önmagát kívülről figyelje. Az önismeret segít kapcsolatot kialakítani másokkal, és mások problémáiba beleképzelni magukat (Pinczésné, 2003).

Bolton (1993) szerint a dráma egy olyan játék, amelyben felépül egy képzeletbeli világ, amelybe a szereplők bevonódnak, valós problémákkal találkozhatnak, s ez által valós tudásra és tapasztalatokra tehetnek szert. Bolton (1993) a dramatikus tevékenységformákat négy fő típusba sorolta, melyek közt nincsenek éles határok, és egyik típus sem a kizárólagos használatot szolgálja, mindegyik típusnak megvan a szerepe a drámapedagógiában: (A) Gyakorlatok: (1) közvetlen tapasztalatszerzés, (2) dramatikus készségfejlesztés, (3) helyzetgyakorlatok, (4) játékok, (5) egyéb művészetek (pl. képzőművészet) formanyelvének bevonása (B) Dramatikus játék (iskolai keretek közötti "mintha" játék) (C) Színház (D) Tanítási dráma.). A tanítási dráma célja, hogy a játszó az eljátszott témát vagy problémát jobban megértse (Sárvári, 2015) célja az érzelmi és az intellektuális tanulás, mely egyszerre történik. Az átélés, a megértés és a tudatosítás fázisai követik egymást, melyek során a tanár dolgozza ki a döntési helyzeteket, de a gyerekek döntenek (Tölgyessy, 2008). A saját kultúra számos eleme (mesék, versek, dalok, hagyományok) építhető be az oktatásba, amelyek az identitás erősítésének, illetve más kultúrák (hasonlóságok és különbségek) megismerésének, megértésének irányába hatnak. A helyzeteket a tanár dolgozza ki a munkaformák, azaz konvenciók segítségével. A drámatanár mindig fejben tartja, hogy bármikor megfelelő, de előre nem látható helyzetben tudja őket alkalmazni (Jaskóné, 2013).

A konvenciókat Neelands (1984) négy csoportra osztotta: *A (1) kontextusépítő konvenciók* lehetővé teszik a csoportok számára a drámai kontextus megteremtését: pl. közös rajzolással egy szigetnek az elképzelése, naplók, levelek, üzenetek, melyek segítségével érthetővé tesszük a hely, az idő, a résztvevők pontos meghatározását. *A (2) narratív konvenciók* a bonyodalmat, a problémát viszik be a drámába, magát a történetet hangsúlyozzák, az életből vett, a valósághoz közeli, a gyerekek számára ismerős helyzeteket idéznek fel. A narratív konvenció lehet a gyűlés, az értekezlet, melynek során szerepbéli helyzetben a csoport tagjai összegyűlnek, hogy új információkat szerezzenek, megtervezik teendőiket, konszenzusra jussanak vitás kérdésekben. *(3) Költői jellegű konvenció*hoz soroljuk az olyan jellegű munkaformákat, amelyek nagy hangsúlyt fektetnek a drámában rejlő szimbolikus lehetőségekre. A történet mélyebb rétegeibe vezetik be a résztvevőket, célja az érzelmi bevonódás növelése (Jaskóné, 2013). A fórum-színház ilyen jellegű munkaforma, ahol egy kisebb csoport eljátszik egy szituációt, miközben a többiek nézőként figyelik azt (Neelands, 2013). A megfigyelőknek jogukban áll megállítani a jelenetet, belépni szereplőként a jelenetbe, így a cserélődő szereplőkkel újabb és újabb fordulatokat adhatnak hozzá a játékhoz. A kiscsoportos improvizációk az adott szituáció aktuális értelmezését mutatják meg. Végül a *(4) reflektív jellegű konvenciók* lehetőséget nyújtanak a csoport számára a figurák gondolatainak kifejezésre juttatásában. Ilyen munkaforma például a gondolatkövetés, ahol a szereplők gondolatai kifejezésre juthatnak. Állóképek alkalmazása során is szavakba önthetők a gondolatok (Neelands, 2013).

A dramatikus tevékenységformák közül az „E” típus a szakértői dráma (Takács, 2008) az a terület, amely leginkább hatással lehet a tanulók tanulási motivációjának elősegítésére, melynek hatására megnövekedhet az érdeklődés az elsajátítandó tananyag iránt. A szakértői dráma a tanítási dráma alkalmazásának komplex módja. Több foglalkozás során valósítható meg, célja a tantárgyi ismeretek átadása, rendszerezése és mélyítése. A résztvevők és a tanár egy képzeletbeli, de meghatározott célú céget hoznak létre és működtetnek, miközben az ismeretek mozgósítása és a feladatok megoldása játszik jelentős szerepet. A közös cél elérése érdekében a résztvevőknek szükséges együttműködniük, elemezni a problémahelyzetet, eltérő gondolatmenet esetén kompromisszumot kell kötniük egymással, és felelősséget kell vállalniuk a szakmaiságért. A feladat megoldása közben tudatára ébrednek saját tudásuknak és képességeiknek (Ledőné & Szauder, 2004). A szakértői játék nagyon lényeges célokat nagyon egyszerű szerkezetben tud szolgálni, mint például az önértékelés és önelemzés képességének kialakítása. Mivel a cég működését a kliens elvárásai határozzák meg, ezért az iskolai közegben minden résztvevő tisztában van azzal, miért teszi meg az egyes lépéseket. Ezt a nézőpontot a tanár biztosítja. A szakértői játék minden esetben arra törekszik, hogy magát a játék folyamatát tartalmasnak érezzék a tanulók. A spontán gyermeki játékban és a szakértői játék során is az elképzelt világot a

résztevők szándéka határozza meg. Olyan módon épül fel, és úgy működik, ahogyan azt eltervezik. Minden résztvevőnek teljes felelősséget kell vállalnia és szembe kell néznie döntései következményeivel. E folyamat azt eredményezi, hogy látszólag kikerül az irányítás a tanár kezéből, hiszen épp úgy, mint a spontán játék során, itt is különböző szinten lépnek be a tanulók a folyamatba. Szocializációjuk, fantáziájuk és a rendelkezésre álló információik mértékének megfelelően kapcsolódnak be vagy igyekeznek háttérben maradni, másokat irányítani vagy társaikat utánozni (Heathcote, 2003).

Dráma és tanulás

Számos kutatás irányult arra, hogyan alkalmazhatók a drámapedagógiai módszerek a tanításban, melyek közül néhányat emelnék ki. Jakobicz és munkatársai (2018) arra keresték a választ, erősíthető-e a tanulási motiváció a tanítási módszerek megváltoztatásával az ének-zene oktatása során. Arra az eredményre jutottak, hogy a drámapedagógiai gyakorlatok motiválóan hatnak az ének- zene órákon. Eck Júlia (2017) szerint a magyar-nyelv és irodalom tanítása során alkalmazott drámás eszközök segítségével növelhető a tanulói aktivitás és elérhető a mélyebb bevonódás, a tananyag iránti érdeklődés felkeltése. Sárvári Tünde (2015) a korai német, mint idegennyelv tanítás során az ún. szóbeli kezdőszakaszban mutatja be a drámapedagógia alkalmazási lehetőségeit, melynek során a drámafoglalkozásokra jellemző három szakaszt javasolja alkalmazni: (1) warm up, (2) action, (3) sum up vagyis (1) ráhangoló, bevezető szakasz, (2) közös dramatizálás, játék, mélyítés, rögzítés (3) levezetés, levezető játékok, csoportmegbeszélés, narratív jellegű konvenciók. Minden tantárgy esetén különösen nagy jelentőséggel bír a legelső foglalkozás, mert ez alapozza meg a tanulók későbbi attitűdjét, motivációját az adott tantárgy iránt, illetve itt ismerhetnek meg a tanulók olyan tevékenységformákat, amelyek a későbbi órák állandó elemévé válnak (Sárvári, 2015).

A drámapedagógiai módszerek hatását vizsgálta a DICE (2010) Drama Improves Lisbon Key Competences in Education, azaz „A drámapedagógia hatása a lisszaboni kulcskompetenciákra” egy két évig tartó interkulturális kutatás, melybe tizenkét országból összesen 4475 diákot vontak be, akik 111 különböző drámaprogram valamelyikén vettek részt. A válaszadók mintegy 35%-a (471 fő) vett részt színházi nevelési programon, közel 8% (109 fő) drámafoglalkozáson, a kontrollcsoportot 756 fő alkotta (Zölei-Kocsis, 2013). A kutatás elsősorban azt vizsgálta, milyen hatással van a tanítási színház és dráma a fiatalok (14–16 évesek) kulcskompetenciáira. A nyolc kulcskompetencia közül az alábbi ötöt vizsgálták: az anyanyelvi kommunikáció; a tanulás tanulása; a személyközi, interkulturális és szociális kompetenciák, állampolgári kompetenciák; a vállalkozói kompetencia és a kulturális kifejezőkészség kompetenciák. Korábban nem készült ennél átfogóbb nemzetközi vizsgálat a drámapedagógia területén. A kutatási eredmények mellett és alapján ajánlásokat fogalmazott meg mind az Unió,

mind a magyar közoktatás számára. Célul tűzte ki, hogy rámutat a tanítási színház és drámatevékenység előnyös hatásaira. A két éven át tartó kutatásban tizenkét ország (Csehország, Egyesült Királyság, Hollandia, Lengyelország, Magyarország, Norvégia, Palesztina, Portugália, Románia, Svédország, Szerbia, Szlovénia) szervezetei vettek részt (DICE, 2010). A konzorciumot a Káva Kulturális Műhely munkatársai vezették, mely több, mint húsz éve a hazai színházi nevelés és drámatevékenység egyik legmeghatározóbb szervezete.

A DICE kutatás eredményei azt mutatják, hogy az összes vizsgált területen szignifikáns eltérés mutatható ki azon fiatalok körében, akik rendszeresen drámafoglalkozáson vesznek részt, sok területen jobban teljesítenek társaiknál. Összehasonlítva azokkal, akik semmilyen drámás foglalkozáson nem vettek részt, a tanítási színház és dráma programok résztvevői jobban érzik magukat, ezért tanulmányi teljesítményük is jobb, magabiztosabban kommunikálnak, gyakrabban dolgoznak csapatban a tanulás során, jobban át tudják venni mások nézőpontjait, jobban képesek megküzdni a stresszel, jobb a problémamegoldó képességük. Ezenkívül számos előnyt felsorakoztat a kutatás, melyek közül a „tanulás tanulása” kulcskompetenciára vonatkozó skálát emelném ki, melynek három (az első önértékelésen alapuló) alskálája: (1) Kreativitás (2) Az iskola szeretete, illetve (3) Hogy érzi magát a diák az iskolában. Ezen kompetencia esetén a drámás programokra járó fiatalok szignifikánsan jobbnak bizonyultak, mint akik nem vesznek részt semmi ilyen jellegű programon (DICE, 2010).

Összességében elmondható, hogy a család kiemelkedő szerepe mellett lényeges szerep jut a szociális kompetenciát fejlesztő iskolai szintű programoknak és azoknak a helyzeteknek, amelyek hozzájárulnak a szociális-affektív struktúrák megerősítéséhez, mert ezek befolyásolják a jelen és jövő cselekvés motívumainak alakulását (Csibi, 2006). A drámajátéknak kiemelt helye és szerepe van az oktatásban, nemcsak módszerként, hanem pedagógiai stratégiaként is, mert amellett, hogy alapvető készségek kialakítását és fejlesztését segíti elő, a drámajáték pozitívan befolyásolja a személyiségfejlődést és a tanulási motivációt (Eck, 2015).

Irodalom

- Albert, M. (2017). <http://szinhaz.net/2017/05/04/albert-maria-kizokkentes-es-egyuttgondolkodas/>
- Bolton, G. (1993). A tanítási dráma elmélete, Marczibányi téri Művelődési Központ, Budapest.
- Czikkely, M. (2018). A teljesítményigény és a motiváció pedagógiai összefüggései *Magyar Tudomány* <https://www.researchgate.net/publication/327393103>
- Csibi, M. (2006). A tanulási motiváció pszichoszociális tényezői *Magyar Pedagógia* Vol.106. No. 4. 313–327
- Debreczeni, T. (1992). A drámapedagógia hazánkban *Drámapedagógiai Magazin* Vol. 3.
- Demeter, J. (2008) Hungarian School Theatre. A Short Survey=Színházvilág –világszínház. Tanulmányok a magyar és az európai dráma XIII–XIX. századi történetéből, szerk. Czibula Katalin, *Ráció*
- Demeter, J. (2011). Drámaprogramok vallatása: allegorikus aspektus az iskolai színpadon / A Survey of Drama Programmes: Allegorical Aspects of School Stage In: Drámaszövegek metamorfózisa Kontaktustörténetek szerk. Egyed Emese, Bartha Katalin Ágnes, Tar Gabriella Nóra *Erdélyi Múzeum Egyesület*
- DICE (2010). A kocka magyar oldala A DICE kutatás magyar eredményei *DICE Consortium*
- DICE Konzorcium (2010) Változások világa (DICE tanári csomag tanítási színházzal és drámával foglalkozóknak). DICE Konzorcium, Budapest.
- Drama Improves Lisbon Key Competences in Education. URL: <http://www.dramanetwork.eu/hungarian.html>
- Eck J. (2015). Drámajáték a magyar irodalom tanításában In: Bodnár Gábor és Szentgyörgyi Rudolf (szerk.): *Szakpedagógiai körkép. Művészetpedagógiai tanulmányok* ELTE. http://metodika.btk.elte.hu/file/TAMOP_BTK_BMK_4.pdf
- Eck, J. (2017): Drámapedagógia az iskolában - ajánló *Iskolakultúra* Vol.27. No. 1-12. DOI: 10.17543/ISKKULT.2017.1-12.114
- Fabulya, L. (1997). Drámapedagógia 9-10 In: Drámapedagógiai Magazin Vol.1. *Marczibányi Téri Művelődési Központ*
- Fejes József Balázs (2010): A tanulási motiváció fejlesztésének lehetőségei a célorientációs elmélet alapján. In: Vajda Zoltán (szerk.): *Bölcsész-műhely 2009*. Jate Press, Szeged. 43-53.
- Gabnai, K. (2015): Drámajátékok *Helikon Kiadó*
- Gyombolay, G. (2008) A drámapedagógia, mint tudomány, Új Helikon Bt. Budapest
- Heathcote, D. (2003). Az aktív tanulás lehetőségei keretei *Drámapedagógiai Magazin* Vol. 26.No.2.

- Hoffman, B. (2015). Location, location, location: Creating and implementing context-specific interventions. Chapter 11. In Hoffman, B. *Motivation for Learning and Performance* (pp. 306–343). New York, NY: Academic Press.
- Jakobicz, D. & Wamzer, G. & Józsa, K. (2018). Motiválás az ének-zene órákon *Gyermeknevelés* 2018/No.2. DOI 10.31074/gyn201821831
- Jánosiné, Gy. E. (2008). Akarsz velünk játszani? Segédanyag a tánc és dráma tanításához *Pedellus Tankönyvkiadó*
- Jaskóné, G. M. (2014). A drámÁS műhely cél- és feladatrendszere A drámÁS műhely tantárgyi programja
- Józsa, K. (2007). Az elsajátítási motiváció *Műszaki Kiadó*
- Józsa, K. & D. Molnár, É. & Zsolnai, A. (2020). Az iskola affektív és szociális jelenségvilágának kutatása *Magyar Tudomány* Vol.181 No.1, 47–55. DOI: 10.1556/2065.181.2020.1.5
- Konta, I. & Zsolnai, A. (2002). A szociális készségek játékos fejlesztése az iskolában. *Nemzeti Tankönyvkiadó*
- Korukcu O. & Ersan C. & Aral, N. (2015). The Effect of Drama Education on Social Skill Levels of the Students Attending Child Development Associate Program *International Journal of Society Sciences & Education* Vol. 5. Issue 2.
- Ledőné, D. M. & Szauder, E. (2004). Gondolatok a szakértői drámáról *Drámapedagógiai Magazin* Vol. 15. No.27.
- Lőrincz, J. (1992). Játék, drámajáték és a nevelés: Arisztoteléstől napjainkig *Drámapedagógiai Magazin* Vol. 3.No.1. 6-11.
- Marunák, F. (1991). Mi is az a drámapedagógia? In: *Drámapedagógiai Magazin* Vol.1. No. 1.
- Neelands, J. (2013). Konvenciók. In: Kaposi László (szerk.): *Drámapedagógiai olvasókönyv Marczibányi téri Művelődési Központ*
- Pinczésné, P. I. (2003). Dráma, Pedagógia, Pszichológia *Pedellus Kiadó*
- Sárvári, T. (2015). A korai német, mint idegennyelv-fejlesztés szívvel, ésszel, kézzel, lábbal *Módszer-tani Közlemények*, Vol. 3.
- Szauder, E. (1997). A dráma, mint pedagógia (II. rész) *Drámapedagógiai Magazin, Marczibányi Téri Művelődési Központ*
- Takács, G. (2008). A magyarországi színházi nevelés egyik fő intézménye, bázisa: Káva Kulturális Műhely. In: Trencsényi László (szerk.): Dr. Áma. A drámapedagógia mint tudomány. *Új Helikon*
- Tölgyessy, Zs. (2008). A drámapedagógia elmélete és gyakorlata *Akadémiai Kiadó*

- Tunstall, D. F. (1994). *Social competence needs in young children: What the research says*. Paper presented at the Association for Childhood Education, New Orleans.
- Üstündag, T. (1997). The advantages of using Drama as a Method of Education in Elementary Schools
Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 13: 89-94
- Zölei Kocsis, B. (2013). A DICE kutatás margójára http://nevelestudomany.elte.hu/downloads/2013/nevelestudomany_2013_2_139-141.pdf
- Zsolnai, A. (2013). A szociális fejlődés segítése. *Gondolat Kiadó*

Játékgyűjtemény

Összeállította: Balogh-Pécsi Anett

Asszociációs játékok

A játékok segítségével betekintést nyerhetünk a tanulók tudásának aktuális mélységébe. Az érdeklődés felkeltése, ráhangolódás és a meglévő ismeretekből kiindulva a téma tovább gondolása a cél.

Szóra szó

Egy megadott szó vagy fogalom további szavakat juttat a tanulók eszébe. Ezeket összeírhatjuk, csoportosíthatjuk, és további gyakorlatokat végezhetünk velük. Lehet belőlük később például mesét vagy verset írni.

Hasonlatkeresés

A tanulók megpróbálják minél pontosabb hasonlattal érzékeltetni az adott jelenséget, fogalmat, irodalmi művet vagy tárgyat.

Asszociációs kör

Személyek külső-belső jellemzőit gyűjtjük össze. Például milyen Petőfi Sándor? Széchenyi István? De szerepbe léptetve is folytathatjuk a kört: Milyennek látta Szendrey Júlia Petőfi Sándort?

Bemelegítő és ismerkedő játékok

Alapvetően a ráhangolódást és a feszültségoldást segítik elő a játékok, amelyek hol verbális, hol nem-verbális

Ki vagyok? Mi vagyok?

Mindenki kap egy tulajdonságot, színt, egy történelmi vagy irodalmi személyt. Körben vagy szabadon sétálnak (vagy kettős körben sétálnak) zenére, amikor a zene elhalkul, megállnak és kérdeznak egymástól. Megpróbálják kitalálni, ki vagy mi a másik.

Név- lánc

A bemutatkozásnál a keresztnév mellé kedvenc költőt, író, művészt vagy irodalmi művet, kedvenc idézetet mondanak a gyerekek.

Kétperces önéletrajz

A tanulóknak két percben kell magukról elmondani, amit szeretnének közölni, amit fontosnak tartanak megosztani saját magukkal kapcsolatban. Ezt párban teszik, majd a páros másik tagja fogja az egész

csoportnak bemutatni a másikat. A játék a verbalitás fejlesztése mellett memóriafejlesztő és koncentrációs gyakorlat is egyben.

Szoborjáték

A játék igazából egy élőkép, egy- egy helyzet vagy póz kimerevítése, ezáltal mélyebben megismerhetjük a helyzetet, a szereplőket, a kontextust is jobban tudjuk tovább elemezni, beszélgetésindító is lehet.

Gondolatkövetés

A szobor vagy szoborcsoport elkészítése után kihangosíthatjuk a résztvevők gondolatait, ezáltal jobban megismerhetjük a szereplőket. a szobor bármely tagjának vállára teszi a kezét a tanár és ő megszólalhat, mondhat egy vagy akár több mondatot is arról, hogyan érzi magát, mit lát, vagy látott, mit gondol.

Kommunikációs játékok

A verbális kifejezőkészség fejlesztése mellett az együttműködést is fejlesztik az alábbi játékok.

Fórum-színház

Egy kisebb csoport eljátszik egy jelenetet, miközben a többiek nézik azt. Megállíthatják a jelenetet és bekapcsolódhatnak, alakíthatják, formálhatják a történet menetét, amely ezáltal interaktivitást tesz lehetővé.

Bírósági tárgyalás

Egy tényleges konfliktus megoldásában kell döntenie a bíróságnak. Történelmi események is lehetnek kiindulópontjai egy ilyen játéknak. Sokféle szerep kiosztható: vádlott, bíró, vádló, védő, tanúk...)

Problémamegoldó dráma

Számba vesszük a dilemmákat és csoportokban megvitatva közösen keressük a megoldást is. Pl. 1849-ben megostromolják-e Budát? Országgyűlési vita arról, hivatalos nyelv legyen-e a magyar?

Dilemmák, döntési helyzetek

Milyen döntési helyzet előtt áll a szereplő? Hogyan döntenék én az adott helyzetben? Irodalmi műveket, meséket, mondákat, különböző történeteket használhatunk fel kiindulási alapként.

Keressük egymást!

Olyan dolgokat/ fogalmakat/ kifejezéseket/ tüzetünk fel a tanulók hátára, amelyek egymással összefüggenek. Így kell egymásra találni, amelyhez a szókincsüket és a verbális kifejezőkészségüket kell felhasználni.

Szakértőjáték

Több foglalkozás során megvalósítható játék, ahol a tanár, mint megbízó, a szakértők segítségét kéri. A résztvevők egy képzeletbeli céget vagy vállalatot hoznak létre, amelynek ők a munkatársai, szakemberei. Itt elsősorban a tantárgyi ismeretek átadásán van a hangsúly, a résztvevőknek szorosan együtt kell működni egymással. Pl.: A résztvevők egy Nemzeti Park környezetvédelmi munkatársai és különböző akadályokkal, problémákkal szembesülnek a munkájuk során, melyeket meg kell oldaniuk közösen.

Felhasznált irodalom:

Eck, J. (2000). Drámajáték a középiskolai irodalomórán *Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet*

Eck, J. (2017). Drámapedagógia az iskolában - ajánló *Iskolakultúra* Vol.27. No. 1-12. DOI: 10.17543/ISKKULT.2017.1-12.114

Gabnai, K. (2015). Drámajátékok *Helikon Kiadó*

Pinczésné, P. I. (2003). Dráma, Pedagógia, Pszichológia *Pedellus Kiadó*

Telegdy, B. (2002). Mozaikok, nehezen tisztuló képpel... In: *Drámapedagógiai Magazin* Vol.2. No.1. 29 -35. *Marczibányi Téri Művelődési Központ*

Fothy Csilla: Tanári csapatépítő stratégiák egy hibrid 2021-es tanévre.

A Zrínyi Ifjúsági Kör esete

„A cserkészlet életrendezés, stílus, életforma. Egészre irányul, nem részletre. Nem mi, hanem hogyan... Elveit, ideáljait, gyakorlati programját mind másoktól vette: evangéliumból, nemzeti múltból, gyakorlati emberektől; a speciálisan cserkészti abban van, ahogyan összeköti és megvalósítja őket... A cserkészlet, valamennyi mellékágával együtt, lényege szerint pedagógiai mozgalom, amely elő akar készíteni a jó polgárságra.”

(Sík Sándor: F. M. 1934. 1. 1-2. o. és F. M. 1935. 8. 141-146. o.)

1. Előszó

A 2021-es tanév egy külön kihívás volt arra, hogy az alkalmazkodó készségeket, rugalmasságot, valamint az együttműködő, problémamegoldó és kommunikációs készségeket a mindennapi gyakorlatban fejlesszük.

Sokoldalú egy hétvégi magyar iskola vezetése: egyrészt a tanári csapatot felépíteni, táplálni, kísérni, lelkesíteni, kiképzést nyújtani, megtanulni együttműködni és a mások gyakorlatából tanulni, és főleg élvezni! Másrészt a családok toborzására folyamatos kommunikáció eszközöket kidolgozni, és elkötelezettséget elérni a közösségépítés javára. A harmadik és legfontosabb lába a “három lábú széknek” maguk a diákok, a munkánk célja: őket irányítani, serkenteni és a magyarságszeretet magjait ültetni, locsolni és mellette állni, amíg kivirágzik.

Egy tanévet tervezni, kidolgozni és végrehajtani csak egy módon lehetséges: csapatmunkával! Ezért külön hálás vagyok a ZIK vezetői csapatnak: Tanfelügyelőknek, Benedek Zsuzsinak, és Honfi Júlia Közösségi Kommunikációs Felelősnek. Együtt, hárman mondunk köszönetet a rendkívüli és lelkes tanári csapatunknak és a tapasztalt előttünk dolgozó ZIK vezetőségi csapatnak.

2. Teoretikus háttér

Az iskolai elkötelezettség vagy *student engagement* (Christenson, Reschly y Whyte, 2012) egy többdimenziós konstrukció, ami egy teoretikus modell arra, hogy az iskolai sikerélmények vagy kudarcok megértéséhez találjunk válaszokat. Négy dimenzióról van szó: az akadémikus, a kognitív, a viselkedési és az érzelmi elkötelezettség (Miranda Zapata, Lara, Navarro, Saracosti y del Toro, 2018), ezek egyenként vagy összefűzve fellendítik a tanítványnak a socio - érzelmi és akadémiai tanulási képességeit.

Miranda-Zapata (2018) azzal érvel, hogy az érzelmi elkötelezettséget a tanuló érzelmi reakciójaként határozzák meg az oktatási intézmény és az ott folyó tanítási munka irányában, amelyet az iskolához tartozás érzése és értékes helyként tekintése jellemez. Ez ösztönzi arra, hogy részt vegyen és kitartson az iskolai tevékenységekben, érezze magát az iskolai közösség részének, és az iskolát olyan helynek tekintse, amely felkészíti az életre. A viselkedési elkötelezettség az akadémiai és társadalmi szférában való részvétel gondolatán alapul. Ez magában foglalja a diákok interakcióit az osztályteremben és azon kívül, valamint a tanárokkal és társaikkal szembeni reakcióikat. A kognitív elkötelezettség magában foglalja a tudatosságot és a hajlandóságot arra, hogy a tanuló erőfeszítéseket tegyen az összetett ötletek megértése, és a nehéz készségek fejlesztése érdekében; ez azt jelenti, hogy hajlandó kognitív készségeket fektetni az új készségek elsajátításába, reflexivitást a célok elérése érdekében, az önszabályozási stratégiák gyakorlatba ültetését és a kihívások előnyben részesítését.

Ezzel a háttérrel egy életre szóló hovatartozási érzést és továbbképzési együttműködés lehetőségét tápláljuk az EMESE Kultúregyesületben a Zrinyi Ifjúsági Kör, a Cserkészcsapatok és a Néptáncgyűttesek keresztény nevelésén keresztül.

3. Tanári csapatépítési eszközök

A tanári felhívásra 2020 decemberében egy google form kérdőívet osztottunk ki a közösségünkben vidéki ill. külföldi potenciális tanároknak. Ezzel az anyaggal szerveztünk egy virtuális tanári gyűlést, egyeztetni a 2021. hibrid tanév tervét.

A kérdésekre, amelyeket feltettünk, kötelező volt felelni a hibrid tanévi virtuális tanári gyűlés előtt.

A kérdések a következők voltak:

- A. Név, vezetéknev
- B. Elérhetőség: mobil, fiók cím
- C. Szakmai képesítések
- D. Van tanítási tapasztalatod?
- E. Milyen szak(ok)on tanítottál (pl: nyelvtan, matek, hittan, kézügyesség, sport, stb.)?
- F. Tanítottál már virtuális felületeken?
- G. Ha valamikor a ZIK-ben tanítottál, jelezd, mikortól meddig, mit, és milyen korosztálynak?
- H. A ZIK-ben hogyan szeretnél tanítani?
- I. Mit szeretnél tanítani?
- J. Melyik korosztálynak szeretnél tanítani?
- K. Mit javasolnál a ZIK fejlesztéséhez?

4. Kérdőív eredményei egy csapatépítés javára

Be szeretném mutatni a tanári gárdánk legérdekesebb jellegzetességeit, valamint azt, hogy milyen emberi forrással álltunk neki a 2021. tanévi projektnek.

A szakmai képzettségek a következők voltak: műtősnő, grafikus, idegenvezető, könyvelő, marketing, nyugdíjas, pszichopedagógus, térképész, mézeskalács mester, elektromérnök, vegyész, filozófianár, néptáncitanár, építésmérnök, nyelvtanár és pedagógus. Viszont a közös tanítási tapasztalat csakis a Buenos Airesi magyar közösségben volt látványos.

A közös célunk volt: erősíteni a hovatartozás tudatát és a felelősségvállalási képességet.

A Tanári csapat vegyes korosztálya 22 és 79 év között van. 17 tanárból a legtöbb argentinai magyar tanár és vezető, csak 3 tanár a Körösi Program ösztöndíjasa vagy az utolsó 10 évben vándorolt ki. Ezek közül 2020 decemberében virtuálisan tanítani csak a társaság fele tudott.

Viszont nagy lelkesedéssel dolgoztunk, alkalmazkodtunk és fejlődtünk, nem feledve azt a közös akaratot és célt, amelyet megéltünk 2020-ban.

Addigi tapasztalatunkat nagy örömmel és lelkesedéssel osztottuk meg a most építendő csapattal, hiszen ez az új helyzet sok új feladatot teremtett. A 2021. hibrid tanév feladatait a szükségesség, az adott képességek és a csoport felelősségvállalása alapján állapítottuk meg.

Meg kell még említenem, hogy szokás szerint a tanárok kapnak egy szimbolikus tanári díjat (kb. 5 US) óránként, ami a diákok tandíjából jön be (kb. 10 US havonta), plusz egyéni adományokból. Ezen kívül anyagi elismerésért pályázhatnak a különböző képzési lehetőségekre, amiket a Magyar Kormány hirdet meg Magyarországon.

5. A tanári csapat szervezése, munkafolyamata, kiképzése

A tanévet a ZIK mindig egy egész reggeli munkanappal kezdi, március elején. Ezt a hagyományt megtartottuk: képzés játékos formában és a tanévi célok megbeszélése zajlott. Egy virtuális 2020-as tanév után az volt az első alkalom a találkozásra.

Az év folyamán két vagy három hetente tartunk tanári virtuális gyűléseket hétfő 19 órakor a "tanári meeten", ahol megbeszéljük az eseményeket, nehézségeket, pályázatokat, kihívásokat. Itt mindenki elmondhatja a véleményét, tapasztalatait, gondjait a pedagógiai gyakorlatunk javítása érdekében. Minden gyűlésre készül egy napirend, amit előre feltöltünk azzal a céllal, hogy ha valaki szeretne valamit megbeszélni, beírassa.

Az anyagot mindig feltöltjük a tanári google classroom-ba: kiképzési összefoglalókat, dolgozatokat. Ennek az a célja, hogy ha valaki nem tudott jelen lenni egy gyűlésen, vagy konferencián, tudja követni és saját ritmusában a képzést végezni.

Képzéseink egy része Magyarországon valósul meg (Balassi program, győri képzés), ezek nagyon összehozzák a csapatot, aki éppen utazik. Másrészt Benedek Zsuzsi tanfelügyelőnk oszt meg hasznos didaktikai tanácsokat virtuális gyűléseken.

Ezen kívül évek óta Micsinai Marika néni tart Nyelv Csiszoló kiképzést (szombat délben ZIK után), amit idén hibriden szerveztük.

A Tanári csapatnak a munkafolyamata és kommunikációs formája többoldalú. Közös gSuite drive felületen dolgozzuk ki a tanárokkal a projekteket. Mindenki beleírja az ötleteit, a kidolgozási lehetőségeket, irodalmi idézeteket, stb. A tanári kar közös drive-jában található: az osztálykönyv, kiértékelési beszámolók, tanári gyűlések, családi névsor, közös tapasztalatok. Minden tanárnak megvan az emeseargentina.org fiókja amivel beléphet a rendszerbe.

Honfi Júlia kommunikációs felelős állandó hirdetéseket tart az instagram, facebook és web oldalunkon. Habár a leghatékonyabb eszköz nálunk a whatsapp csoport: létrehoztunk egy vezetői, egy tanári, egy ZIK közösségi, és minden ZIK csoportnak egyet. Itt adunk pontos hirdetéseket a családoknak meg gyermekeknek, minden ZIK csoportnak vagy egy whatsapp csoportja a tanárokkal és szülőkkel, vagy gyermekekkel a kamaszkorban, itt folyik tovább a tanítás.

6. Záró gondolat:

A csapatmunka kihívása egyéni és közösségi készségeket igényel, és úgy érezzük, hogy az év folyamán nem csak öntudatot és önmegismerést fejlesztettünk a ZIK tanárok között, hanem kreativitást és komplex gondolkodást is vidám baráti körben. Kitűzött célunk volt, hogy a 2021-es hibrid tanévet színesebbé tegyük a következő eszközökkel: a közös munka fejlesztése csoportonként, az együttműködési hozzáállás a munkához, a segítőkészség a gyermekek és tanárok között, és az új diákok és családok integrálása. Ezt csak a tanárok csapatmunkájával és szeretetével lehetett elérni.

Hálás vagyok az emberfeletti munkáért, amelyet ebben a hibrid 2021-es tanévben végeztek! Köszönöm nektek, Balthazar Márta, Lindquist Pia, Kiss Gabi, Kiss Alexandra, Vágási Anna, Benkő Cili, Hamrák Anna, Blaho Szofi, Szilvássy Tamás, Makkos Monika, Zolyomi Katalin, Meleg Irén, Gorondi Judith, Honfi Katica, Jeszenszky Zsuzsi, Zaháné Alexandra, és a jobb és bal kezem: Benedek Zsuzsi és Honfi Júlia.

Felhasznált szakirodalom:

1. Aguerrondo, Inés (2014), "Planificación educativa y complejidad. La gestión de las reformas educativas" (*Nevelési tervezés, és komplexitás. A nevelési reformok vezetése*), en *Cadernos de Pesquisa*, Fundação Carlos Chagas, Vol.44, N° 153, São Paulo, jul/sept. 2014.
<http://dx.doi.org/10.1590/198053142910>
2. Bodnár, G. (1980). *A Magyarországi cserkészlet története*. <La historia del scoutismo en Hungría> Garfield N. J.: Hungarian Scouts Association, Inc.
3. Christenson S.L., Reschly A.L y Whyte C. (2012). *Handbook of Research on Student Engagement*. New York: Springer Science.
4. Cserkészkönyv I (1969), II (1970), III (1972) A Magyar Cserkészszövetség Kiadás.
5. Fothy, Csilla (2020), "Plan de innovación en tecnología para entornos de aprendizaje húngaros en la Argentina. Acompañamiento pedagógico en la transición a la virtualidad durante el COVID19. Del Proyecto de mejora del Zrinyi Ifjúsági Kör al Programa de articulación Nacional de las entidades magyares." (*Technológiai innovációs terv az Argentinai magyar tanulási tevékenységben. Pedagógus kíséret és virtuális átállás COVID19 helyzetben. A Zrínyi Ifjúsági Kör sikerélménye és az Argentinai Magyar Intézmények artikulációs terv.*) Trabajo Final Cátedra de Planeamiento Estratégico de Sistemas Educativos. Maestría en Administración de la Educación, Universidad Torcuato Di Tella. Buenos Aires, Argentina.
6. Fothy, S. (2010). *El valor del conocimiento de las propias raíces y su cultura: estudio de una casuística*. Tesis de licenciatura. Buenos Aires: Universidad Católica de Santiago del Estero.
7. Gómez Caride, E.; Furman, M.; Larsen, M.E. y Weinstein, M. (2020). La vuelta a clases en 2021: preguntas, lecciones aprendidas y desafíos para el nuevo año escolar. Documento No 14. Las preguntas educativas: ¿qué sabemos de educación? (*Vissza az oktatásra 2021-be: kérdések, tanulságok, kihívások egy új tanévre*). Buenos Aires: CIAESA. Revisión: Axel Rivas.
www.udesa.edu.ar/ciaesa
8. KMCSSZ, (2016). "CSOKK - MIK, Cserkészek okos kézikönyve – Mindig kéznél".(El Handbook scout) Külföldi Magyar Cserkészszövetség 1. kerülete, EURÓPA.
9. Lajtaváryné Benedek Zsuzsi, (2008) "*Beszéljünk Magyarul, gyerekek 1,2,3*", "*Írjunk magyarul, tanári füzet*". Zrínyi Ifjúsági Kör, Buenos Aires. Argentina
10. Lajtaváryné Benedek Zsuzsi, (2021) "*A magyar mint idegen nyelv 5-6 évesek számára*". A diaszpórában magyar nyelvet tanító pedagógusok online továbbképzésének programja, Győr
https://szelearning.sze.hu/pluginfile.php/291737/mod_resource/content/3/benedek_su-sanna.mp4

11. Lampert, B. "Öröm-bánatkép a helyidentitás és környezettudatosság erősítése érdekében"
[https://docs.google.com/viewerng/viewer?url=http://www.fokusz.info/File/Marika/lampertb_orem_bant_terkep_jo_\(2\).pdf](https://docs.google.com/viewerng/viewer?url=http://www.fokusz.info/File/Marika/lampertb_orem_bant_terkep_jo_(2).pdf)
12. Miranda Zapata Edgardo, Lara Laura, Navarro Juan Jose, Saracostti Maria y De-Toro Gimena. (7 de febrero de 2018). Modelización del efecto del compromiso escolar sobre la asistencia a clases y el rendimiento escolar. *Revista Psicodidáctica*. <https://doi.org/10.1016/j.psicod.2018.02.003>
13. Némethy, J. (2002). *South American Youth of Hungarian Descent: Yesterday and Today*. Mikes International, Hungarian Intellectual Forum. www.federatio.org/mikes_int.html (30/09/2019). Año II, vol. 1, ISSN 1570-0070. Den Haag, Holland.
14. Némethy, J. (2003). "Szabadságom lett a börtönöm". Az argentinai magyar emigráció története 1948-1968 <Y libertad se tornó mi prisión. Historia de la emigración húngara en la Argentina 1948-1968> Budapest: A Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága.
15. Némethy, J. (2008). Exiliados húngaros en la Argentina. Formación de una comunidad. *Iberoamericana Quinceeclesiensis*, 6, Fischer F., Kozma G. Lilon D., eds. Ponencia presentada en el Coloquio internacional "La imagen de Hungría en Iberoamérica en el siglo XX". Pécs: Universidad de Pécs. Centro Iberoamericano. Pp. 221-226.
16. Vásárhelyi Judith (2010), "Nemzeti Környezeti Nevelési stratégia". Magyar Nemzet Környezeti Egyesület <https://docs.google.com/viewerng/viewer?url=https://mek.oszk.hu/13400/13463/13463.pdf>

Virtuális referenciák

1. <http://www.colegiosanladislao.com>
2. www.zrinyikor.blogspot.com,
3. <https://www.instagram.com/zrinyiifjusagikor/>
4. <https://www.facebook.com/search/top?q=zr%C3%ADnyi%20ifjúsági%20kör>

Kövecsesné dr. habil. Gósi Viktória: A mesékkel történő fejlesztő tevékenységek jelentősége a pedagógiában

A mesék jelentőségét, szerepét, hatásrendszerét számos szakember, meseterapeuta, pszichológus, pedagógus vizsgálta, kutatja (Bettelheim 1988; Boldizsár 2010, 2013, 2016, 2018, 2019; Kádár 2012, 2013, 2014, Kádár-Kerekes 2017; Nyitrai 2017; Csóka 2022).

A meséknek nagy szerepe van a mindennapi életünkben, az oktatásban, a gyógyításban. Boldizsár Ildikó szerint *„az egészséges mentális fejlődéshez nagy szükség lenne annak a komplex tudásanyagának az átadására, amely évszázadokon keresztül folyamatosan megtörtént, aztán egyszer csak megszakadt. Ez azért is lényeges, mert a mesék olyan létfontosságú tapasztalatokhoz juttatják a gyerekeket, fiatalokat, amelyek megkönnyítik a külső és belső világban való eligazodásukat”* (Boldizsár, 2019, 18 old.). A mese a mesét hallgatók számára örömforrás, közösségi élmény, a feszültségoldás, stresszkezelés, felfrissülés lehetősége, ami a mesemondó személyiségét is gazdagítja, segíti a belső harmóniájának megtalálásában. *„A mese gyengéd, szelíd terápiás módszer. Nem várja el és nem kényszerít a kitárulkozásra. Bár a meghallgatott történet befészkei magát a lelkünkbe, mégsem provokálja feltétlenül az azonnali változtatást, csak gondolkodásra készítet”* (Csóka, 2022, 169. old.). Mintául szolgál számunkra, ősi igazságokat, útmutatókat közvetít felénk. A különböző vizsgálatok azt mutatták, hogy azok az 5-6 éves gyermekek, akiknek szinte minden nap mesélnek, másfél évvel fejlettebbek értelmileg és szociálisan azoknál, akiknek nem mesélnek (Nagy 2017:8) Nyitrai Ágnes kutatásai igazolják, hogy a mesélés a szociális kompetencia, a gondolkodás, az anyanyelv spontán fejlesztője. Ezek mellett azt is ki kell emelnünk, hogy a közös mesélés az egymásra hangolódást, a jelenben levést, a flow élmény kialakulását támogatja. Nagy József kutatásaiból az is kiderül, hogy a gyakorlott olvasóvá válás feltétele a kritikus szóképzlet (leggyakoribb 5000 szó) ismerete. (Nagy 2006) A mesék szövegeiben előforduló szófordulatok, kifejezések, a kisgyermekkorától megvalósuló folyamatos mesélés ennek a szóképzletnek a gazdagítását támogatja. Természetesen az életkorokhoz kapcsolódó mondókákkal, énekekkel, gyermekjátékokkal. Az olvasóvá válás folyamatában az is nagy jelentőséggel bír, hogy szülőként mesélünk-e a gyermekeinknek, és ha igen, mennyit.

A Metamorphoses Meseterápiás Módszer Boldizsár Ildikó mesekutató, meseterapeuta által került kidolgozásra. *A meseterápia során abból indulunk ki, hogy nincs olyan élethelyzet, amelynek ne lenne meg a mesebeli párja. A mesékben benne van az a lehetőség, hogy mindazt, ami a világban rosszul működik, meg tudjuk változtatni.”* (Boldizsár, 2019, 23 old.). A mesék oktatásban történő felhasználása nagyon szerteágazó. A többnyire az alsó tagozatos oktató-nevelő munkában – a

különböző tantárgyakban integráltan megjelenő – nélkülözhetetlen szerepet betöltő műfaj azonban minden életkorban iránymutató lehet. Éppen úgy az olvasói kultúra kialakításában, mint a pályaválasztásnál, az első szerelmeknél, a kamaszkori útkeresésben, a környezeti nevelésben vagy az érzelmi intelligencia fejlesztésében, továbbá a pedagógussá válás folyamatában is. Ahogy Kádár Annamária fogalmaz: „A mesét hallgató gyerekekben kialakuló belső képeknek hatalmas jelentőségük van, mivel ez az érzelmi tudás, a mesékben kódolt információk, szimbólumok elraktározódnak a jobb agyféltekében, és később is hozzáférhetővé válnak, mint a legmélyebb életbölcsesek. Ez a tudás erőforrásként jelenhet meg a krízis- és problémahelyzetekben is. A népmesék hol volt, hol nem volt világa rokonítható a lelkünk legmélyén élő valósággal. A mese a főhős fejlődési folyamatát követi végig, egy valóságos metamorfózisnak lehetünk tanúi, ahol a megpróbáltatások, küzdelmek, fordulatok hatására a hős teljesen megváltozik, kicserélődik, újjászületik” (Kádár, 2011, 69. old.).

Alkotó - fejlesztő mesefoglalkozások az iskolában

Munkám során lehetőségem van kisiskolás kortól fiatal felnőtt korig foglalkozni a mesékkel, történetekkel. A foglalkozások, a mesék segítségével viselkedési mintákat adunk, a belső erőt aktivizáljuk, közösségi élményt nyújtunk. „Amikor mesét mondunk, vagy hallgatunk, a közös kollektív tudattalan tartalmaink miatt egységbe kovácsolódunk. A történetek általában beszippantják a hallgatóságot, mert a történetalkotás, a történetekre való nyitottság, a befogadás hajlandósága jellemző az emberi természetre” (Csóka, 2022, 172old.).

A foglalkozásokon alkalmazott érzékszerveket aktivizáló, képzelőerőt mozgósító módszerek fejlesztik a kreativitást, a fantáziát, a figyelmet, a koncentrációs készséget. A különböző intelligenciaterületek fejlesztése mellett, az érzékszervek élesítése, a két agyfélteke összehangolása, továbbá a mesék pedagógiai funkcióinak érvényesítése is fontos célkitűzés.

1. számú ábra: Alkotó-fejlesztő mese foglalkozások a tanítóképzésben a Léleknek idő kell tantárgy keretein belül

2. ábra: Alkotó-fejlesztő mesefoglalkozás az Apáczai iskolakertben

Az alkotó - fejlesztő mesefoglalkozások számos nevelési területen beépíthetők a nevelési folyamatba, többek között a környezeti nevelésbe is. A meséken keresztül érzékenyíthetjük a tanulókat/hallgatókat, támogatjuk, hogy pozitív érzelmekkel kapcsolódjanak az őket körül vevő világhoz, a természethez, ezáltal felelősséget ébresztve ösztönözzük őket a környezettudatos magatartásformák gyakorlására (2. ábra).

Az osztályban előforduló élethelyzetekre, a közösség, a csoport nehézségeire is tudunk megoldást találni a mesék nyelvén. Az alábbi foglalkozás egy 2 osztályos csoportban valósult meg, ahol az osztályfőnök kérésére olyan mesét és ennek kapcsán olyan foglalkozást valósítottam meg, melynek célja a kitartás, a türelem erősítése volt.

A mese feldolgozásának vázlata

Korcsoport: Második osztályos gyerekek, 2*45 perc

A foglalkozás célja:

Annak megláttatása, hogy kitartással, türelemmel elérhetjük a célunkat, megoldhatjuk a feladatainkat. A befektetett munka megtérül.

Választott mese

Derék Jankó és a kemény kenyér

A mese jól szemlélteti, hogy kitartásra, türelemre van szükség, és soha nem szabad feladni.

Feladat	A foglalkozás menete, rendelkezésre álló idő	Szükséges eszközök
Beléptetés a mesei térbe	A gyerekek a mesébe úgy tudnak belépni, hogy megfejtik a tarisznyában elrejtett találós kérdéseket. Egy tanuló húz, felolvassa a találós kérdést, az osztály közösen kitalálja. Tervezett idő: 5 perc	Találós kérdések kis cetlikre írva: A napfénytől nem nagyon félnek, Csupán sötét éjben élnek. Oly vidámak, úgy ragyognak, reggel szépen elalusznak. (csillag) Egyik ága levegőbe, másik fut a földbe, friss vizet hoz a vödörbe. (kút) Mikor fekszel, ő is kél. Egyszer egész, máskor fél. Nincsen tüze, mégis lámpás, A vándornak szinte áldás. (hold) Sarka van, de nem cipő, A haja viszont ehető, És ha már megette a javát, Őszül ám az öregapád. (kenyér) Mezőről a csűrbe viszik, a csűrben meg kicsépelik, két kő között megforgatják, vízzel, sóval megdagasztják, még a tűznek is kiteszik, jó annak, ki megéhezik. Mi az? (búzaszem)

Bevezetés a mesébe	Mozgásos játékok, testtudatosító játékok: A mozgásos gyakorlatok után mesejáró térképes feladatokkal hangolódunk. Mesetérkép: Mi ez a kép? Hol látod magad meseországban? Nézzük meg mi van ott azon a helyen? Érzékszervek élesítése, aktivizálása: A gyerekek a meseszőnyegen helyezkednek el, kényelmesen és a térképen megadott helyet járják körül képzeletükben. Csukjad be a szemed. Képzeld el..... Mit látsz azon a helyen?	Tapsfordító Taps átadó Ezzel látok, ezzel is, ezzel hallok, ezzel is, ezzel érzek illatot, ezzel mindent bekapok, mindent el is mondhatok, ezzel fogok, ezzel járok, boldoggá csak ezzel válok. (szív) A mesejáró térkép forrása: Tátrai Vanda, www. mesejaro.com
--------------------	---	---

	Mit hallasz? Milyen színek vannak? Milyen illatok? Tervezett idő: 12 perc	
Mesemondás	Mesebevezető formula: Képzeljétek el, hogy én ezen a mesebeli térképen pont itt jártam a faluban és ott hallottam ezt a történetet..... 8 -10 perc	Élőszavas A mese forrása: https://hagyományokhaza.hu/sites/default/files/2020-07/Der%C3%A9k%20Jank%C3%B3.pdf
Meséhez kapcsolódó kérdések (érzelmi beállítódás, azonosulás)	Mutassál rá arra a figurára, amelyik azt mutatja, amilyen érzelmet kiváltott belőled a mese. A képekről és a gyerekek érzelmeiről beszélgetünk. Milyen volt ez a Derék Jankó? Mi az a tulajdonsága, ami Neked is jól jönne? Te mit tennél a vándortarisznyádba? Mire lenne szükséged?	<i>Eszközök:</i> A 6-7 fénymásolt színes lap, rajta érzelmekkel (öröm, bánat, félelem, harag, nyugalom, csodálkozás.....) <i>Csillagközi utazás</i> Ragasztószalaggal ragasszunk a padlóra különböző méretű és színű csillagformákat kicsit nagyobb méretben. A gyermek válassza ki a neki legjobban tetszőt. Innen indul a játék. Mi mondjuk neki, hogy melyikhez kell eljutnia,
A mesét követő játékok vagy személyre szabott		

próbák, kapcsolódó tevékenységek	Volt –e olyan helyzet mikor több kitartásra, türelemre lett volna szükséged? Tegyük próbára magunkat! Merjük ki a csillagokat! ügyességi játék 10-12 perc	különböző mozgásformákkal. Például: Ugrálj el a legkisebb piros csillaghoz! Pókjárással menj a zöld csillaghoz! És így tovább. Merjük ki a csillagokat! vödör, kis csillagocskák, a meregetéshez használható eszközök
Alkotás, barkácsolás	Tarisznnya készítése újrahasznosított kartonból, és annak díszítése 45 perc	
Kilépés a meséből	Varázstarisznnya felhelyezése, útnak indulás mondókával, énekléssel Mit viszel haza a tarisznnyádba a meséből?	? Gyalog út, gyalog út, Kanyarog a poros út, felfelé, felfelé, (nyújtózkodva) Lefelé, lefelé (guggolásba)

Felhasznál eszközök, irodalmak:

Mesejáró térkép Tátrai Vanda – www.mesejaro.com

Szimat kártya - <https://kimondhato.hu/szimat/>

Derék Jankó és a kemény kenyér- <https://hagyományokhaza.hu/sites/default/files/2020-07/Der%C3%A9k%20Jank%C3%B3....pdf>

<https://pompasnapok.hu/>

Felhasznált irodalom

1. Bettelheim Bruno (1988): A mese bűvölete és a bontakozó gyermeki lélek, Gondolat Kiadó, Budapest, 1988.
2. Boldizsár Ildikó (2010): Meseterápia. Mesék a gyógyításban és a mindennapokban, Magvető Kiadó, Budapest, 2010.
3. Boldizsár Ildikó (2019): Meseterápia, Budapest, Magvető Kiadó, Budapest, 2019.
4. Csóka Judit (2022): Meseterápiás utak és kalandok, Corvina Kiadó, Budapest, 2022.
5. Kádár Annamária (2012): Mesepszichológia 1. Kulcslyuk Kiadó, Budapest, 2012.
6. Kádár Annamária (2013). Az érzelmi intelligencia fejlesztése mesékkal
<http://rmpsz.ro/uploaded/tiny/files/magiszter/2013/tavasz/9.pdf>
7. Kádár Annamária (2014): Mesepszichológia 2. Kulcslyuk Kiadó, Budapest, 2014.
8. Kádár Annamária, Kerekes Valéria (2017): Mesepszichológia a gyakorlatban, Kulcslyuk Kiadó, Budapest, 2017.
9. Kövecsesné Gósi Viktória (2022): Környezeti nevelés mesével. Alkotó-fejlesztő mesefoglalkozás a tanösvényen, In.: Pedagógiai projektek a diaszpóra hétféle magyar iskoláiban (szerk. Kövecsesné, Gósi, Lampert, Balogh-Pécsi) Universitas-Győr Nonprofit Kft., Győr, 2022.
10. Kövecsesné Gósi Viktória (2023): Tanítás - tanulás a digitális korban Kihívások és módszertani megoldások, Xante Librarium Könyvkiadó és Kereskedelmi Kft, Bátorbágy, 2023. 171 p.
11. Nyitrai Ágnes (2017): A mese, a mesélés fejlesztő hatása. In: Fejlesztés mesékkal (szerk. Nagy József) Mozaik Kiadó, Szeged, 2017. pp. 9–32.

Projektpedagógia a hétköznapiakban, az alsó tagozaton

Mátyás király kora

Szerkesztette: Németh Andrea tanító, drámapedagógus

Tartalom:

1. Drámapedagógiai módszerek
2. Élménypedagógiai játékok
3. Boldogságóra módszertani ötletek
4. A Kolozsvári bíró – népmonda
5. Feladatsor a mondához
6. Projekt értékelőlap
7. Óravázlat a mondához
8. Felhasznált irodalom

1. Drámapedagógiai módszerek:

A gyakorlat neve	Alkalmazása tanórán	Leírása
1. Szoborjáték	Ráhangolás, mélyítés	A kijelölt témához szobrot készítünk saját testünk-ből, vagy társunk az anyag, s mi vagyunk a szobrászok. Az elkészült alkotásoknak címet adhatunk. Elemezzük...
2. Állókép	Új ismeret feldolgozása	Kiscsoportban dolgozunk. A résztvevők a saját testükből hoznak létre egy képet, az adott pillanat tisztázása érdekében. Megjeleníthető személy, állat, tárgy, növény...
3. Képalírás	Új ismeret feldolgozása, mélyítés	A vizuálisan bemutatott tartalmakhoz jelmondatok, címek kitalálása.
4. Gondolatkövetés	Új ismeret feldolgozása, mélyítés, reflektálás	A szerepben dolgozó résztvevők egyéni gondolatait, reakcióit teszi lehetővé. Reflektálhat a cselekvésre. Láthatóvá válik a szereplők gondolata és a hallható dialógus közötti kontraszt.

5. Tabló	Új ismeret feldolgozása, rendszerezés	Rövid időn belül, a játékvezető által adott témára az egész csoport csoportos tablót, azaz állóképet készít. Nincs mód szöveges megbeszélésre. Egész csoportos együttműködést kívánó játék.
6. Mimes játék	Gyakorlás, rendszerezés, mélyítés	Ez a tevékenység a mozdulatokat, a cselekvést helyezi előtérbe. Az eljárás a viselkedés demonstrálására ösztönöz.
7. Jelenet/ dramatizálás	Gyakorlás, rendszerezés, mélyítés	Szerepekbe bújva a szituációt megjelenítjük.
8. Szerep a falon	Új ismeret feldolgozása, mélyítés	A játék szempontjából fontos szereplőt jellemezzük egy falra/táblára erősített rajz vagy kép formájában. Közös alkotás!
9. Narráció	Új ismeret feldolgozása	A tanár (lehet a csoport egyik tagja is) az egyes események között kapcsolatot teremt közléssel azért, hogy tovább mozgassa az eseményeket, feszültséget teremthet.
10. Naplók, levelek, újságok, üzenetek	Mélyítés, reflektálás	Szerepben vagy szerepen kívül is használhatjuk. A tanár is beviheti a drámába.
11. Telefon	Mélyítés	Lehet a párok között zajló kétirányú kommunikáció, de lehet egyirányú is, ahol a csoport csak az egyik szereplőt hallja. pl. új információkat közölhet így a tanár.
12. Pletyka / Véletlenül meghallott beszélgetés	Mélyítés	A beszélgetések feszültséget teremthetnek, vagy további információkkal szolgálhatnak a szituációhoz.
13. Forró szék	Mélyítés	A csoport tagjai szerepek felvétele nélkül dolgoznak. Kérdéseket tehetnek fel, interjút készíthetnek a játék szerepben lévő résztvevőjével. Improvizáció. A kérdezettek mentesülhetnek a válaszadás alól, avagy formálisan is szembe kerülhetnek a kérdezőkkel.

2. Élménypedagógiai játékok

Testnevelés órán valósítottam meg a gyakorlatokat. Az alap játékokhoz kerettörténetet találtam ki.

a, A csapatoknak Mátyás király várát kellett felépítenie. (Pohárpiramis)

b, A csapatoknak királlyá kellett koronázniuk Mátyást. (Koronázás)

c, Mátyás udvaroncái vagyunk. A kártyák bennünket képviselnek. A király ünnepélyes bevonulására kell felsorakoznia az egész udvarnak a lehető leggyorsabban. (Kártyalerakás)

a, Pohárpiramis

Játékidő:

15-50 perc

A játék célja:

Az együttműködési készség és a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.

Résztvevők

5-20 fő

A játék menete:

Helyigény:

nagyobb tér

szükséges

Életkor:

8 év fölött

Vágjuk a madzagokat kb. 60-90 cm-esre, és mindegyiket kössük rá egy-egy gumira. A poharakat fordítsuk lefelé az asztalon. A csapatok feladata egy piramis felépítése a papírpoharakból. A poharakhoz nem érhetnek hozzá kézzel, még akkor sem, ha az leesik a földre.

Mindenki csak egy madzagot foghat.

A játék lezárása:

Kellékigény:

madzag, papír-

poharak, gumi

• Van-e olyan készség, amelyet a csapatmunkánál használtál?

• Ki mit tett az együttműködés érdekében?

b, Koronázás

Játékidő:

15-50 perc

A játék célja:

Az együttműködési készség és a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.

Résztvevők

5-20 fő

A játék menete:

Helyigény:

Vágjuk a madzagokat kb. 60-90 cm-esre, és mindegyiket kössük rá

nagyobb tér

a frizbire. Jelöljük ki egy akadálypályát. Egy székre ültessünk egy tanulót, ő lesz a király. A frizbit tegyük a földre, középebe egy labdát. A csapatok

szükséges

feladata végig vinni az akadálypályán a frizbit a „koronát”, úgy, hogy nem esik le a labda. Végül meg kell koronázni a királyt. azaz a széken ülő tanuló fejére kell helyezni.

Életkor:

8 év fölött

Mindenki csak egy madzagot foghat.

Kellékigény:

frizbi, labda, madzag

A játék lezárása:

-

- Van-e olyan készség, amelyet a csapatmunkánál használtál?
- Ki mit tett az együttműködés érdekében?

c, Kártyakerakás

A játék célja:

Játékidő:

A problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.

40-50 perc

A játék menete:

Résztvevők:

Alakítsunk négy 5-6 fős csoportot, amelyek egymástól térben is elkülönülnek. A kártyadobozt helyezzük el a csoportok között, közepén. Minden csoport kap 13 kártyát. Az a feladatuk, hogy

5 fő fölött

Helyigény:

nagyobb tér

kirakják 4 irányban a 4 formát, az ástól a királyig.

szükséges

Szabályok:

Életkor:

- Minden egymás után következő kártya hozzáér a másikhoz.
- A kártyákat csak egymás után lehet lerakni (amíg nincs lerakva a káró dáma, nem rakhatják le a káró királyt.

8 év fölött

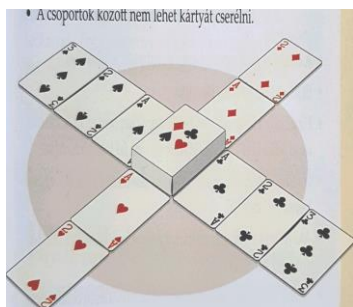
Kellékigény:

1 pakli kártya,

A csoportok között nem lehet kártyát cserélni.

stopperóra

Az első lerakás előtt a csoportok kapnak 3 percet a feladat megtervezésére. Ezt követően a játékvezető jelzésére megnézik a kártyájukat, és lerakják a sorokat, közben a játékvezető méri az időt. Amikor a játékot újra játszuk, keverjük meg a paklit, osszuk ki a lapokat, majd a játékosok újabb 2 percet kapnak a tervezésre. A következő kör előtt pedig újabb 1 percet.

A moderátor speciális feladatai: Tartsuk fejben, hogy a játékosok megbeszélhetik egymással a tervet, és elmozdulhatnak a helyükről!

A játék értékelése:

- Milyen stratégiát állított fel a csoport?
- Hogyan hatott az idő a teljesítményre?

3. Boldogságóra módszertani ötletek

a, Irkafirka

A gyakorlat célja: relaxáció

A játék menete:

A gyerekek üres fehér lapot kapnak. A padon elhelyezik maguk előtt. Zsírkétát, színes ceruzát vesznek a kézbe. Szemüket behunyva, a színeset a lapra helyezve elkezdnek összevissza firkálgatni, arra törekedve, hogy a lapról ne csússzon le a ceruza.

A tanár azt mondja:

„Rajzoljatok irkafirkát kedvetek szerint.....irkafirka....összevissza....szabad jobbra, szabad balra....szabad nekem összevissza” És kéri a gyerekeket, hogy mondogassák ezt magukban. Legalább egy percig folyják az „irkafirka”, így a lazító hatás kibontakozik.

b, Labirintus

A játék célja:

Az együttműködési készség és a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.

A játék menete:

A gyerekek párokat alkotnak, egymás mellé ülnek. Egyikük szeme legyen bekötve, nála legyen a ceruza. Neki kell átjutnia a labirintuson. A pár „látó” tagja adja az instrukciókat. Majd szerepcsere.

Érdemes beszélni az együttműködés nehézségeiről, a feladat tanulságáról.

A kolozsvári bíró

Nemhiába szerette a nép Mátyás királyt: nem volt több hozzá hasonlatos királya a magyarnak. Amint neszét vette, hogy itt vagy ott erősen sanyargatják¹ a szegény földnépét, nem volt nyugodalma Buda várában. Álruhába öltözött, s úgy ment színről színre látni a valóságot.

Egyszer hírül adták, hogy a kolozsvári² bíró ugyancsak sanyargatja a szegény népet. Hiszen nem kellett több Mátyás királynak. Majd megnézi azt ő a saját szemével, s jaj lesz annak a bírónak, ha igaznak látja a sok panaszt.

Mátyás király paraszti ruhában ment le Kolozsvárra. Ott leült a mészárszék³ előtt, éppen szemben a bíró házával. Hiszen jókor ült a mészárszék elé! Nagy sereg nép hordta a fát a bíró udvarára, egy csomó meg vágta az udvaron. A hajdúk⁴ pálccával biztatták a szegény népet: hordjad, vágjad, paraszt!

Egyszerre csak egy hajdú megpillantja Mátyás királyt.

– Ne, te ne! – mordult rá a hajdú –, hát te mit lopod az isten áldott napját? Kelj

föl, ne lógasd a hosszú orrod, hitvány paraszt!

S hogy a szavának nagyobb foganatja legyen, pálccájával jót húzott a „paraszt” hátára. Mátyás felállott, megvakarta a hátát, de nem indult.

– Indulj már!

– Jó, jó, de mit fizet kend?

– Ezt né – ordított a hajdú, s még nagyobb hűzött Mátyás hátára. – Indulj előttem!

Mit volt mit tenni, Mátyás elindult a hajdú előtt.

– Be a bíró udvarára, vágjad a fát, hosszú orrú!

A bíró ott könyökölt a tornácon. Mátyás megszólította.

– Kigyelmed a bíró?

– Én hát, mi közöd hozzá?

– Ahhoz nekem semmi közöm, de szeretném tudni, mit fizet a favágásért.

– Ejnye, ilyen-olyan, szedtevette parasztja – káromkodott a bíró. – Mindjárt fizetek én neked. Húzz rá! – parancsolt a hajdúnak.

No, annak nem kellett parancsolni, harmadszor is ráhúzott, hogy csak úgy porzott Mátyás zekéje.

Jól van... Mátyás többet egy szót sem szólt, vágta a fát, de közben, amikor senki sem látta, veres krétával három hasábra ráírta a nevét. Este csöndesen odébbállt.

Másnap aztán királyi pompával állított be Kolozsvárra. Hívatta a bírót és az egész tanácsot. A bíróhoz ez volt az első szava:

– Mi hír a városban, bíró uram?

– Semmi nevezetes, felséges uram. Csöndben, békében élünk, amiért áldjuk felséged nevét lefektünkben, felkeltünkben.

– Úgy? Hát a szegény földnépe? Nem sanyargatják az előljárók?

– Nem sanyargatja senki, felséges uram. Soha ilyen jó dolga nem volt a föld népének.

– Jól van, bíró uram. Hanem szeretnék végigsétálni a városon, hadd lássak színről színre mindent. Tartsanak velem kigyel-metek!

Elindult Mátyás király, utána a bíró és mind a tanácsbeliek. Mennek utcáról utcára, s egyszer csak megállnak a bíró háza előtt.

– Ej, de nagy kazal⁵ fája van, bíró uram! – mondja a király.

– Isten megsegített – feleli a bíró alázatosan.

– Hát rajta kívül más nem? Kik hordták ide ezt a sok fát?

– Az emberek, felséges uram.

– S mit fizetett nekik?

– Ingyen, szeretetből tették – mondta a bíró.

– Na, én mintha másképp hallottam volna. Hé, legények – fordult a király a szolgálaihoz –, hányjátok szét azt a kazal fát!

A legények széthányták a kazalt, Mátyás csak nézte erősen, hogy mikor kerül elő az ő három fája. Előkerültek azok is.

– Nézzen ide, bíró uram! Tud-e olvasni?

– Tudok, felséges uram – hebegte a bíró, akinek már akkor égett a föld a talpa alatt.

– Olvassa, mi áll ezen a három hasábon!

– Mátyás... Mátyás... Mátyás... – da-dogott a bíró.

– Bizony az, Mátyás. Úgy tudja megkendi, hogy azt én írtam oda. Én voltam az a hosszú orrú paraszt, akire háromszor vágott a hajdú, mert fizetés nélkül nem akartam hordani a fát!

– Ó, felség! Kegyelem árva fejemnek!

Térdre borult a hajdú, térdre a bíró is. Mondta Mátyás a hajdúnak:

– Te azt kapod, amit másoknak adtál: húzzatok rá jó huszonötöt! Hanem magát, bíró uram, példásan megbüntettem. Akasztófát érdemelne, de fejét üttetem, szegény népek sanyargatója.

Az emberek, akik ezt hallották, lelkesen kiáltottak:

– Éljen Mátyás király!

Éljen az igazság!

Magyar népmonda

¹ sanyargat: kínoz, gyötör, nélkülözésre kényszerít

² Kolozsvár: erdélyi (Románia) város

³ mézarszék: húsbolt (akkoriban húskimérő hely)

⁴ hajdú: fegyveres városi szolga

⁵ kazal: itt nagy halom fát jelent

Kérdések, feladatok:

1. Tagold a monda szövegét három részre a fogalmazásórán tanultak szerint! Jelöld a részek kezdetét! (Bv., T., Bf.)
2. Olvasd el, hogyan viselkedett a bíró a történet elején és hogyan a végén! Gondold végig, hogy miért változott meg a magatartása! Mondd el!
3. Meséld el az eseményeket a hajdú vagy a fahordók egyikének nevében!

A kolozsvári bíró (Magyar népmonda)

Hallottad-e, hogy Mátyás király uralkodása alatt (1458–1490) Magyarország Európa egyik legfejlettebb országa lett? A művelt, erőskezű uralkodót külföldön is tisztelték. Híres fekete seregével megvédte az országot a törökök támadásaitól. Szigorú törvényeivel rendet tartott az országban. Halála után sokáig emlegették.

Húzd alá a szövegben! Mi volt Mátyás király legnagyobb érdeme uralkodása alatt?

1. a) Töltsd ki a táblázat hiányzó sorait a monda eseményei alapján!

Helyszín és szereplők	
A probléma	Mátyás hírül vette, hogy a kolozsvári bíró sanyargatja a népet.
1. esemény	
2. esemény	Megfigyelte a fahordó parasztokat.
3. esemény	
Következmény	Veréssel munkára kényszerítették.
4. esemény	Jeleket hagy a fahasábokon és odébbáll.
5. esemény	
6. esemény	Bebizonyítja az igazságot a bírónak.
Következmény	
Tanulság	

b) Húzd alá a monda tanulságát leginkább kifejező közmondást!

A hazug embert hamarabb utoléri, mint a sánta kutyát.
Szólj igazat, betörik a fejed!

2. a) Válogasd szét a mondabeli Mátyás király és a bíró tulajdonságait! A szavak előtt álló betűket összeolvasva a szereplők egy-egy újabb tulajdonságát kapod.

N	gőgös	NY	pöffeszkedő
É	alázatos	Ú	képmutató
I	szigorú	Á	kíváncsi
G	találékony	Z	igazságtalan
P	főlényes	G	bátor
A	álruhás	O	népét szerető
Z	ravasz	Ó	hazug
S	hosszú orrú	S	furfangos

b) Bizonyítsd a szereplők tulajdonságait cselekedeteikkel!

3. Vitassátok meg!
- Hogyan viselkedett a bíró a történet elején és a végén? Vajon miért?
 - Mi a véleményetek a király ítéletéről?
 - Melyik korábban megismert királyunkat juttatja eszedbe ez az ítélet? Miért?

4. a) Kösd össze a mondabeli kifejezéseket mindennapi párjukkal!

neszét vette

színről színre látni a valóságot

Mit lopod az isten áldott napját?

szavának nagyobb fogamatja legyen

Miért nem dolgozol?

meghallotta

elhiggyék, amit mond

meggyőződni az igazságról

- b) Írd a szólások mellé, hogy mit jelentenek!

Lopja a napot. _____

Lógatja az orrát. _____

Ég a föld a talpa alatt. _____

5. Válaszd ki az olvasmány számodra legizgalmasabb részét, és olvasd fel! Érzékeltesd hangszín-, hangerő- és tempóváltással a szereplők érzelmeit, indulatait!

6. Gyűjtsd össze a mondából, hogy mi nem történhetett meg a valóságban! Mondd is el!

Értékelőlap

Kérlek, osztályozd az alábbi állításokat 1-től 5-ig attól függően, hogy mennyire értesz egyet azokkal! Köszönöm!

Tanulói önértékelő lap

1. Az általam vállalt részfeladatot maradéktalanul végrehajtottam.
2. Kitartóan, koncentráltan tudok dolgozni.
3. Szükség esetén tudok segítséget kérni.
4. Ha kell, önállóan dolgozom.
5. Hatékonyan együtt tudok működni társaimmal a kitűzött cél elérése érdekében.
6. Jó szervező és ötletgazda vagyok.
7. Hatékonyan segítem a csoport összmunkáját.
8. Tapintatosan tudok kritikát megfogalmazni.
9. Türelmes vitázó vagyok.
10. Összességében véve elégedett vagyok a teljesítményemmel.

A csoport értékelése

1. A csoport tagjai végrehajtották az általuk vállalt részfeladatokat.
2. A csoport közösen felül tudott kerekedni a felmerülő nehézségeken.
3. A csoport jól össze tudta hangolni a munkát, a tagok jól együttműködtek.
4. A csoport tagjai megnyugtatóan rendezték a konfliktusokat.
5. Elégedett vagyok a csoport produktumával.

Jellemezd a programot!

Karikázd be a megfelelő számot az alábbi jelentéseknek megfelelően!

1 = egyáltalán nem; 2 = kicsit; 3 = közepesen; 4 = nagyon; 5 = Teljes mértékben

1. Szórakoztató volt 1 2 3 4 5
2. Érdekes volt 1 2 3 4 5
3. Tanulságos volt 1 2 3 4 5
4. Sok mindent csináltunk 1 2 3 4 5
5. Jó volt együtt dolgozni a társaimmal 1 2 3 4 5
6. Hasznos volt 1 2 3 4 5
7. Szívesen vettünk részt a feladatokban 1 2 3 4 5
8. Sorold fel azt a három dolgot, ami a foglalkozásokon legjobban tetszett! Indokold választásodat!

.....

9. Sorold fel azt a három dolgot, ami a foglalkozásokon legkevésbé tetszett! Indokold választásodat!

.....

Óravázlat

Helyszín: Kölcsey Ferenc Általános Iskola 3. a osztálya

Tantárgy: Magyar irodalom

Témakör: Száll a madár, ágrul ágra...

Tananyag: A kolozsvári bíró (Magyar népmonda)

Óratípus: Gyakorló óra dramatikus játékokkal

Tanulási terület: Jellemünk árnyalatai. Különböző szituációkban hogyan viselkedik ugyanaz az ember? Viselkedhet-e másként?

Feladatok: Szereplők jellemének vizsgálata:

- tulajdonságok szereplőkhöz rendelése
- a szereplők tulajdonságainak bemutatása tetteikkel

Személyiségfejlesztés:

- szókincs bővítése
- szóbeli kifejezőkészség fejlesztése
- együttműködési képesség fejlesztése
- kreativitás fejlesztése

Munkaformák: egyéni munka, páros munka, csoportmunka, frontális osztálymunka

Taneszközök: Hétszínvirág olvasókönyv, Hétszínvirág munkafüzet, applikáció, fólia, szókártyák

Szakirodalom: Dráma és tánc Az 5.-6. osztály számára Apáczai Kiadó

Tanít: Németh Andrea

1. Érzelmi-hangulati előkészítés

a, „Jut eszembe” asszociációs játék

Nekem Mátyás királyról a jut az eszembe.

- Az asszociációs lánc folytatása.

b, Állókép

- Szobor formálása a történet szereplőiről: Mátyás király, Az álruhás Mátyás, A kolozsvári bíró, A hajdú, Egy szegény ember.

2. Célkitűzés

A mai napon sokat fogunk játszani. Mindegyik játékunk a tegnap megismert népmondához, A kolozsvári bíróhoz kapcsolódik.

3. Tulajdonságok szereplőkhöz rendelése

a, - Tulajdonságok szétválogatása a szereplőkhöz. Hétszínvirág munkafüzet 56. o. 2. a feladata.

Az ismeretlen kifejezések értelmezése.

Mátyás: szigorú, találékony, álruhás, ravasz, hosszú orrú, kíváncsi, bátor, népét szerető, furfangos - IGAZSÁGOS

bíró: gőgös, alázatos, fölényes, pöffeszkedő, képmutató, igazságtalan, hazug- NÉPNYÚZÓ

4. A szereplők tulajdonságainak bemutatása tetteikkel

5 csapatban a szereplők tulajdonságainak igazolása cselekedeteikkel – felolvasás az olvasókönyvből.

Mátyás - ravasz, Mátyás - szigorú, bíró - gőgös, bíró - alázatos, bíró - hazug

b, Szerep a falon

- A bíró eddig megismert tulajdonságai csomagolópapíron felkerülnek a táblára.

Van-e a bírónak olyan tulajdonsága, ami eddig nem került fel a „szerep a falon-ra?”

köpcös, hordóhasú...

5. Narráció

Azért tettem fel csak a bíró tulajdonságait a táblára, mert az óra második részében azt szeretném, ha ő lenne a játékaink főszereplője.

6. Állókép, jelenet

Vizsgáljuk meg a bírót! Mindig így viselkedik? Láttuk gőgösnek, alázatosnak...

5 csapatban 5 állóképből indított jelenet.

Szempont: Derüljön ki, hogy milyen tulajdonságai vannak a bírónak!

Feladat: A többi csapat a bemutatott jelenetnek címet ad.

- A bíró a feleségével egy táncmulatságon
- Családi reggeli gyermekeivel
- A bíró a hajdúival
- A bíró a szüleivel
- A bíró együtt ebédel Gyulafehérvár bírójával

6. Szerep a falon

Milyennek láttuk a bírót ezekben a jelenetekben? Most megismert tulajdonságai?

- *kedves, barátságos, tisztelettudó, udvarias, álszent, gonosz....*

A gyerekek által elfogadott tulajdonságok felkerülnek a táblára.

7. Telefonbeszélgetés

Narráció: A fahordás a bíró szempontjából sikeres volt. Az udvara tele lett tűzifával. Igaz, egy paraszt nem akart dolgozni, de a hajdúval megtanította az engedelmességre.

Hogyan számol be a bíró a nap eseményeiről

- a feleségének,
- a gyulafehérvári bíró barátjának,
- a királynak?

Páros munka, néhány beszélgetés kihangosítása.

Szerep a falon

Van-e a bírónak olyan tulajdonsága, ami eddig nem került fel a „szerep a falon-ra?”

8. Szintetizálás

a, Hangsúly, hangerő, hangvétel játék

A különféle bírói szerepek megfelelő beszédstílus megjelenítése. Csapatonként egy –egy tanuló meghallgatása.

Mindjárt fizetek én neked!

Isten megsegített!

Mit lopod az isten áldott napját?

b, Állókép

A kolozsvári bíró szobrának elkészítése.

Vajon hányféle bírót fogunk látni?

c, A pillanat megjelölése

Egyes szám első személyben érzéseink megfogalmazása.

A mai játékban az volt a legérdekesebb, legnehezebb....

9. Házi feladat

- Pletyka írása a bíróról vagy

- Napló

10. Értékelés

szempont: aktivitás, magatartás

Köszönöm a játékot!

Felhasznált irodalom:

<https://www.drama.hu/>

<https://www.drama.hu/jatektar>

Játékkönyv I.-II. Kaposi László Magyar Drámapedagógiai Társaság, Bp.

Bagdy, E. / Telkes, J. (1996): Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Pölös Annamária - Kovács Nikolett: Játékmozaik (Mozaik Kiadó 2011)

Dráma és tánc az 5-6. osztály számára (Apáczai Kiadó)

Gabnai Katalin: Drámajátékok

Lázár Katalin: Játsszótárs I. Drámajátékok a fejlesztőpedagógiában, Oroszlány, Montázs Press Kft. 2008.

Lázár Katalin: Játsszótárs II. Drámajátékok a fejlesztőpedagógiában, Oroszlány, Montázs Press Kft. 2008.

Bagdi Bella- Prof. Dr. Bagdy Emőke- Dobrova Zita: Boldogságóra kézikönyv pedagógusoknak és szülőknek 6-10 éveseknek Mental Focus Kiadó

www.boldogsagora.hu

Hétszínvirág olvasókönyv, Hétszínvirág munkafüzet OFI

Petzné Tóth Szilvia: Matematika tanítás Bee-bot módszerrel,

óraterv és feladatlap 4. osztály

4. osztály Matematika

I. Ráhangolás '9:03perc

Szükséges felszerelés előkészítése: tolltartó

Mielőtt az órát elkezdjük egy kicsit beszéljünk arról az országról, ahol lakunk? Hol található Magyarország? Melyik kontinensen? Azon belül is hol?

Jegyezzétek meg a számokat, majd adjátok össze fejben!

Hány nagy tájunk van? (6),

Milyen magas a Zengő? (680 m),

Hány szomszédos országunk van? (7)

Hány Nemzeti Parkunk van? (10)

(Megoldás: 703)

Módszer: gyakorlás, számolás, ellenőrzés, ismétlés

Munkaforma: frontális, önálló

Ellenőrzés: az kapott eredmény után újra elmondom a kérdéseket és a válaszokat rá

Eszköz:-

II. Célkitűzés

A mai matek órán olyan feladatokat fogunk megoldani, ami Magyarországgal kapcsolatos adatokat fog tartalmazni. Méhecskék is segíteni fognak ebben.

Legyetek nagyon ügyesek!

III. Jelentésteremtés 9:08

1. Feladatadás:

Gyűjtsétek ki a feladatnak megfelelő adatokat a táblázatból. És számoljátok ki írásban a kérdésre a választ!

<i>Legnagyobb évi csapadékösszeg</i>	1555 mm	Miskolc-Lillafüred-Jávorkút
<i>Legkisebb évi csapadékösszeg</i>	203 mm	Szeged

Havi legnagyobb csapadékösszeg:	444 mm	Dobogókő
Évi csapadékos napok számának maximuma:	224 nap	Dobóvár
Évi csapadékos napok számának minimuma:	49 nap	Balmazújváros

Mennyivel több az évi csapadékösszeg mint a legkisebb évi csapadékösszeg?

(Megoldás: $203 + X = 1555$, $X = 1352$ mm)

Módszer: gyakorlás, számolás, ellenőrzés, ismétlés, tevékenykedtetés

Munkaforma: frontális, önálló

Ellenőrzés: szóban

Eszköz: feladatlap

Mai tábla:

Baradla barlang-rendszer 2075			Ipoly völgy 2227		
	 Kékes 1 014 m	Bodrozug 3781			 Zengő 682 m
Tatai Öregtő 269			Tisza		Maros
 Nagy-Milic 894 m	Rába		Pusztaszer 5000		 Bakony Körös-hegy 709 m
					Fertő-tó 8432

Zala				Duna	
------	--	---	--	------	--

2. (Saját útvonal készítése, sorrend alkotás) 9:16

Feladatadás:

Méhecskékkal járd sorba a 6 vizes élőhelyet területük szerint növekvő sorrendben! Kezd az első élőhelyről az útvonalat!

(Tatai Öreg-tó, Baradla barlangrendszer, Ipoly völgy, Bodrogzug, Pusztaszer, Fertő-tó)

Vizes élőhely	Terület (hektár)
Baradla barlangrendszer	2075
Bodrogzug	3781
Fertő-tó	8432
Ipoly völgy	2227
Pusztaszer	5000
Tatai Öreg-tó	269

Módszer: tevékenykedtetés, gyakorlás, ismétlés

Munkaforma: csoportmunka

Ellenőrzés: folyamatos tanítói ellenőrzés

Eszköz: feladatlap, Bee-boot

3. (Saját útvonal készítése) 9:26

Feladatadás:

Néhány Magyarországon áthaladó folyó adatát tartalmazza a következő táblázat.

Kerekítsétek a folyók teljes hosszát százásokra. Írjátok be a táblázatba hiányzó adatokat.

Folyó	Teljes hossz (km)	Teljes hossz százásokra ke- rekítve	magyarországi szakasz hossza (km)
Duna	2 860		417
Rába	303		192
Zala	119		119
Tisza	962		597
Maros	761		50

Sajó	229		132
Bodrog	63		50
Zagyva	179		179
Dráva	749		143

Melyik folyónak a leghosszabb a magyarországi szakasza? Vezesd oda a méhecskét a kaptárból!
(Tisza)

Módszer: tevékenykedtetés, gyakorlás, ismétlés, alkalmazás

Munkaforma: csoportmunka

Ellenőrzés: folyamatos tanítói körbejárással

Eszköz: feladatlap, Bee-boot

4. (Saját útvonal készítése) 9:35

Feladatadás:

Melyik hegyre gondoltam? Megtudod, ha elvégzed a műveletet írásban. Jusson oda a méhecske!
Írd a vonalra a hegy nevét!

578	893	582	3632
<u>+ 316</u>	<u>- 211</u>	<u>+ 127</u>	<u>- 2618</u>

Megoldás: $578 + 316 = (894)$ (Nagy -Milic)

$893 - 211 = (682)$ (Zengő)

$582 + 127 = (709)$ (Bakony)

$3632 - 2618 = (1014)$ (Kékes)

Módszer: tevékenykedtetés, gyakorlás, ismétlés, ellenőrzés

Munkaforma: csoportmunka

Ellenőrzés: körbejárás, megkérdezni melyik hegyhez értek oda

Eszköz: feladatlap, Bee-boot

IV. Reflektálás 9:42

Budapesten nagyon sok híd található. Ki tudja megmondani mennyi? (13 közúti és 2 vasúti híd)

<https://view.genial.ly/6566322c0f90ee00149eb1a8/interactive-content-2023-december-7>

(Előre adott útvonal végigjárása)

Feladatadás: Gondolatban járjátok végig a megadott útvonalat és megtaláljátok azt a hidat, amire gondoltam. Tudod-e melyik ez a híd? Vajon miért ezt választottuk? Ki építtette?

(Megoldás: Lánchíd – 1849, Megyeri híd – 2008)

V. Óra végi szerevezési feladatok 9:45

Házi feladat:

Mennyi idő telt el a két híd építése között? Nézz utána a hidak építési évének! Segít a környezetismeret tankönyv.

-Jutalmazás

-Óra munka értékelése

4. osztály Matematika

1. Gyűjtsétek ki a feladatnak megfelelő adatokat a táblázatból. És számoljátok ki írásban a kérdésre a választ!

Legnagyobb évi csapadékösszeg	1555 mm	Miskolc-Lillafüred-Jávorkút
Legkisebb évi csapadékösszeg	203 mm	Szeged
Havi legnagyobb csapadékösszeg:	444 mm	Dobogókő
Évi csapadékos napok számának maximuma:	224 nap	Dobóvár
Évi csapadékos napok számának minimuma:	49 nap	Balmazújváros

Mennyivel több az évi csapadékösszeg mint a legkisebb évi csapadékösszeg?

Mai tábla:

Baradla barlang-rendszer 2075			Ipoly völgy 2227		
	 Kékes 1 014 m	Bodrogsziget 3781			 Zengő 682 m
Tatai Öregtó 269			Tisza		Maros
 Nagy-Milic 894 m	Rába		Pusztaszer 5000		 Bakony Körös-hegy 709 m

					Fertő-tó 8432
Zala				Duna	

2. Méhecskékkel járd sorba a 6 vizes élőhelyet területük szerint növekvő sorrendben!
Kezd az első élőhelyről az útvonalat!

Vizes élőhely	Terület (hektár)
Baradla barlangrendszer	2075
Bodrozug	3781
Fertő-tó	8432
Ipoly völgy	2227
Pusztaszer	5000
Tatai Öreg-tó	269

3. Feladatadás:

Néhány Magyarországon áthaladó folyó adatát tartalmazza a következő táblázat.

Kerekítsétek a folyók teljes hosszát százásokra. Írjátok be a táblázatba hiányzó adatokat.

Folyó	Teljes hossza (km)	Teljes hossz százásokra ke- rekítve	magyarországi szakasz hossza (km)
Duna	2 860		417
Rába	303		192
Zala	119		119

Tisza	962		597
Maros	761		50
Sajó	229		132
Bodrog	63		50
Zagyva	179		179
Dráva	749		143

Melyik folyónak a leghosszabb a magyarországi szakasza? Vezesd oda a méhecskét a kaptárból!

Majd írd a vonalra a nevét! _____

4. Feladatadás:

Melyik hegyre gondoltam? Megtudod, ha elvégzed a műveletet írásban. Jusson oda a méhecske! Írd a vonalra a hegy nevét!

578	893	582	3632
<u>+ 316</u>	<u>- 211</u>	<u>+ 127</u>	<u>- 2618</u>

Házi feladat:

Számolj és színezz!

180	600	830	460	250	860	810	910	420	510
320	740	920	450	620	230	590	100	950	120
520	290	850	610	980	140	730	190	490	630
900	380	747	945	823	667	107	956	710	800
400	527	567	937	807	917	867	845	357	200
1000	607	957	346	847	997	659	927	797	350
240	832	877	967	657	495	817	897	487	750
300	497	827	437	747	856	906	907	177	500
700	972	844	873	390	160	627	892	597	930
540	280	940	597	430	530	820	210	170	570

Bőrszín:

Azok a számok, amelyekben az egyesek helyén álló szám valódi értéke 7 és a százask helyén álló szám valódi értéke nagyobb, mint 700.

Fekete :

$$4t+6e+3sz=$$

$$9e+6sz+5t=$$

Rózsaszín:

$$4sz+25t+7e=$$

$$4sz+6t+35e=$$

Piros:

$$230+390= \quad 560+150= \quad 720-580= \quad 660+190= \quad 570+340=$$

$$820-570= \quad 910-460= \quad 720-130= \quad 380+230= \quad 790+190=$$

$$270+590= \quad 940-560= \quad 310-150= \quad 250+480= \quad 640+280=$$

$$270+540= \quad 420-190= \quad 760-370= \quad 430-240=$$

Zöld: Kerekíts tízesre!

$$456 \approx \quad 324 \approx \quad 572 \approx \quad 629 \approx \quad 178 \approx$$

$$294 \approx \quad 745 \approx \quad 996 \approx \quad 542 \approx \quad 351 \approx$$

$$487 \approx \quad 802 \approx \quad 236 \approx \quad 517 \approx \quad 834 \approx$$

$$167 \approx \quad 926 \approx \quad 741 \approx \quad 276 \approx$$

Kerekíts százassal

$$267 \approx \quad 137 \approx \quad 576 \approx \quad 949 \approx$$

$$423 \approx \quad 684 \approx \quad 538 \approx \quad 163 \approx$$

A többi négyzet fehér.

Fitus Szilvia: Óravázlat, Magyar nyelv és irodalom, A mesék birodalma

Szak: Tanító

Műveltségterület: Magyar nyelv és irodalom

Tantárgy: Magyar irodalom

Témakör: A mesék birodalma

Tananyag: A csillagszemű juhász (székely népmese)

Osztály: 2. a (21 fő)

Az óra cél- és feladatrendszere: Olvasástechnika fejlesztése hangos olvasás gyakorlásával. Mesékről tanultak felelevenítése. Kommunikációs képesség fejlesztése önállóan megfogalmazott válaszokkal, párbeszéd írásával. Szövegértés fejlesztése Lego StoryStarter oktatási készlet használatával.

Az óra didaktikai feladatai: Motiválás, tudományosság, aktivizálás, gyakorlás, szemléletesség, fokozatosság, megerősítés

Tantárgyi kapcsolatok: Magyar nyelvtan, Matematika, Informatika, Rajz és vizuális kultúra, Médiaismeret

Felhasznált források:

- Saját készítésű tankockák
- Plickers feladat
- Wordart

Felhasznált eszközök:

- Lego StoryStarter készlet
- Tablet
- Nyiri Istvánné: Hétszínvarázs olvasókönyv 2., Oktatókutató és Fejlesztő Intézet Budapest, 2017.
- Burai Lászlóné-Faragó Attiláné: Hétszínvarázs munkafüzet 2., Oktatókutató és Fejlesztő Intézet Budapest, 2017.
- Hegedűs Ferencné: Szóbusvár gyermeklexikon, Apáczai Kiadó, 2012.

Felhasznált fotók:

- Saját készítésű fotók

1. óra

Idő-keret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Célok és feladatok	Módszerek	Tanulói munkaformák	Eszközök	Megjegyzések
5 p	A népmesék és a műmesék közötti különbség kérdések segítségével	Plickers feladatok kivetítése, folyamatos ellenőrzés, javítás	Tanult ismeretek felidézése, elmélyítése	Önálló válaszadás	Egyéni munka	Plickers kártyák	1. melléklet Plickers alkalmazás: https://get.plickers.com/
3 p	Puzzle – Csillagszemű juhász képe QR-kód leolvasásával tabletten	QR kód ki nyomtatása, segítségadás szükség esetén a táblagépek használatánál	Ráhangelődés az órára	Játék	Páros munka tablet használatával, önellenőrzés	Tablet	
3 p	Ismerkedés a székely népcsoporttal a Szóbúvár segítségével	Keresd meg a Szóbúvárban a székelység címszót!	Önálló ismeretszerzés			Szóbúvár	
10 p	A csillagszemű juhász című népmese hangos olvasása, feldolgozása részenként.....	Gyerekek felszólítása, javítása az olvasás során, kérdések feltevése Mi-lyen termetű volt a király?	Megismerkedés a mesével	Hangos olvasás	Frontális osztálymunka	Hétszínvarázs olvasókönyv 70. oldal	

		Mi segítette a juhászt a próbák kiállításában? Mit ajánlott fel a király a juhásznak? Hogyan lett a juhászból király?					
2 p	A mese népmesei jellemzői, mesetípusa	Milyen népmesei jellemző vonásokat fedtél fel a mesében? Melyik mesetípusba sorolnád?	Ismeretek felelevenítése	Beszélgetés	Frontális osztálymunka		
4 p	Többválaszos kvíz	QR kód kivetítése, folyamatos ellenőrzés, segítségadás	Emlékezet, figyelem fejlesztése	Önálló olvasás, helyes válasz kiválasztása, önellenőrzés	Páros munka	Tablet	https://learningapps.org/display?v=px4w77yyj19
4 p	A mese eseményeinek sorrendbe állítása	QR kód kivetítése, segítségadás a táblagépek használatánál	Emlékezet, digitális kompetencia fejlesztése	QR kód olvasás, sorbarendezés	Páros munka	Tablet	https://learningapps.org/display?v=pb32aiqe519

				zés, ön- ellenőr- zéssel			
8 p	Cselekvések alapján a tör- ténét újra me- sélése	Gyerekek fel- szólítása, mon- dataalkotási hi- bák javítása	Beszéd- képesség, szóbeli ki- fejezőké- pesség fej- lesztése	Ellen- őrzés folya- matos	Frontális osztály- munka		
5 p	Meseillusztrá- ció készítés	A gyerekek munkáinak di- csérete	Emléke- zet, kép- zelet fej- lesztése	Rajzo- lás	Önálló munka	Füzet	
1 p	Óra értékelése megbeszél szempontok alapján	Óraértékelés szempontjainak meghatározása					

2. óra

Idő-keret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Célok és feladatok	Mód-szerek	Tanulói munka-formák	Eszkö-zök	Meg-jegyzé-sek
2 p	Artikulációs gyakorlat	Feladat ismer-tetése, bemuta-tása, hangerő-szabályozása	Szókap-csolat mondogatása hang-erőváltás-sal	Bemu-tatás, utánzás	Frontális		Cukros csibe-comb-csont
5 p	Szinkronizáló játék	Mondatok olvasása némán a meséből, a gyerekeknek szájról kell olvasniuk, kitá-lalni melyik mondat volt és hangot adni a pedagógus artikulációjához	Koncent-ráció, vá-logató olvasás fej-lesztése	Játék	Frontális	Olvasó-könyv	
3 p	Mese jelene-teinek megbe-szélése fel-adatlap segít-ségével	Segítségadás a cselekvések meghatározá-sában, feladat-lapok kiosztása	Analizálás, szinte-tizálás fej-lesztése	Magya-rázat, beszél-getés	Frontális munka	Feladat-lap	
1 p	Jelenetek alapján csoportok feladaitainak meghatározása	Cselekmények felírása kislapokra, kihúzás lebonyolítása					

1 p	Feladatok pontos meghatározása	A feladat meghatározása, pontos körülírása		Magyarozat	Legóból meg kell építeni a helyszínt, szereplőket		
15 p	Legoépítés	A munka folyamatos ellenőrzése, szükség esetén segítségadás	Térészlelés, szemköz koordináció, lényegkiemelés, türelemfejlesztése	Konstruktív építés	Csoportmunka	Lego Story-Starter készlet	
15 p	Lego Story-Starter használatával képregény készítése a megépített helyszínek befotózásával	Segítségadás	Kreativitás, digitális kompetencia fejlesztése	Médiaanyag készítése	Csoportmunka	Táblát, Lego Story-Starter	
3 p	Elkészült munkák bemutatása		Figyelem, udvariasság, empátikus képesség fejlesztése	Bemutató			
1 p	Az óra értékelése	Értékelés szempontjainak felsorolása					

A csillagszemű juhász

Hol volt, hol nem volt, hetedhét országon meg az Óperenciás-tengeren is túl, volt egyszer egy király. Olyan hatalmas volt, hogy ha messziről látták is, reszkettek tőle az emberek, mint a nyárfalevél. Ha prűszkölt, lovas emberek vitték hírét az egész országba, aztán aki nem mondta: „Adj Isten egészségére!”, az mindjárt halál fia volt.

Mondta is már mindenki, csak egy juhászlegény nem akarta mondani sehogya se. Na, rögtön vitték a király elé, hogy ítéletet mondjon rá.

De akárhogyan parancsolta a király, a juhász mégsem kívánta egészségére a prűszkölést. Azt mondta, majd akkor, ha a király neki adja a lányát!

A királylány szívesen hozzáment volna a juhászhoz, mert az igen szép volt. Két csillag ragyogott a szemében. Azonban a király nem akarta a lányát hozzáadni. Megparancsolta a katonáinak, hogy vessék a juhászt a medve tömlőcébe. Úgy is tettek. De amikor meglátta a juhász csillagszemét, a lábához feküdt, aztán a kezét nyalogatta.

Reggel, amikor a strázsa bement, a juhásznak semmi baja nem volt: fűtyült, dalolt, s a medve táncolt hozzá. Még a király is csudájára ment a dolognak.

De azért most se adta hozzá a lányát, hanem megparancsolta, hogy vigyék a juhászt a sündisznók' börtönébe. De ezek se bántották, amikor a szemébe néztek. A juhász meg elővette a furulyáját. A sündisznók még reggel is táncoltak, amikor a strázsa belépett.

Megint odahívták a királyt. Nézte, csudálta a dolgot, de azért most se adta hozzá a lányát, hanem azt parancsolta, hogy vessék egy gödörbe, száz éles kasza közé.

No, elvitték és bedobták egy gödörbe, száz éles kasza közé. De most se lett semmi baja, mert két szeme világított, aztán estében addig kalimpálódzott, amíg jó helyre nem esett. Reggel már ott ült a gödör szélén, és furulyázott.

Hát most már belátta a király, hogy így nem boldogul a juhással, azért gondolt egyet. Befogatott a hintóba, és maga elé ültette a juhászt.

– No – azt mondja a király –, neked adom ezt az ezüsterdőt, ha azt mondod: adj Isten egészségére!

– Nem mondom én – azt mondja a juhász –, ameddig nekem nem adja a lányát!

Megint továbbmennek. Egyszer odaérnek egy gyémánttóhoz.

– No – azt mondja a király –, ezt is neked adom, ha azt mondod: adj Isten egészségére!

– Nem mondom én – azt mondja a juhász –, még most se, csak majd ha nekem adja a lányát!

– No, hát legyen a tiéd! – mondja a király.

Hazamennek, aztán a király mindjárt kihirdette az egész országban, hogy férjhez adja a lányát, aki akar, jöhet vendégségbe. No, lett is lakodalom, hét országra szóló!

Az első tál éppen tormás hús volt.

A torma nagyon erős volt, hát a király akkorát prűszkölt, hogy olyant még soha!

– Adj Isten egészségére, adj Isten egészségére! – kiabálta mindegyre a juhász, amikor már a többiek el is hallgattak.

– Jaj, ne mondd már annyit, inkább neked adom a fele királyságomat is!

Na, mindjárt meg is koronázták őt is, meg a feleségét is, aztán még most is uralkodnak, ha meg nem haltak.

székely népmese

¹ sündisznók: a sünöket a néphit az erdők ártó, gonosz kis lényeként tekintette

1. Csoportokban dolgozzatok! Egymás után mindenki dobjon egy kockával! A dobás értékének megfelelően számoljatok be a meséről!

1: Szereplők

3: Csodás elemek

5: Meseszámok

2: Helyszínek

4: Rövid tartalom

6: Tanulság

2. Minek köszönhette a juhász a királylány kezét? Húzd alá a kérdésre felelő igaz választ! Indokold is meg szóban!

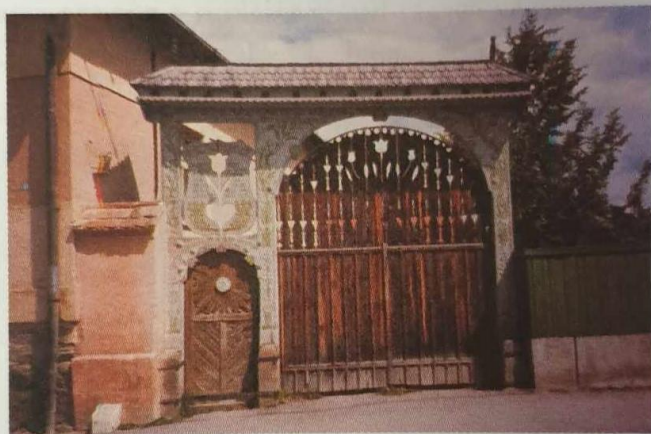
A csillagszemének. A bátorságának és a kitartásának. A szerencsének.

3. Játsszátok el párokban a legény találkozását a királlyal és a királylánnyal!

4. Hány próbatételt állt ki a juhász? Melyek voltak fenyegetők, és melyek ígértek jutalmazást? Húzd alá más-más színnel!

székelység ■ A magyarság egyik ősi eredetű népcsoportja. Közülük legtöbben ma is Erdélyben, a Székelyföldön élnek, Romániában. (Jelentős székelylakta település pl. Székelyudvarhely, Székelykeresztúr.) Híven megőrzött hagyományaik, táncaik, szötteik, népviseletük jelentős értékei a magyar népművészetnek. Jellegzetes építkezésükhöz tartozik a szépen faragott, fedett, gyakran galambdú-

cos **székelykapu**. Beszédükben sok olyan ősi, nyelvjárási szót használnak, amelyet a mai magyar nyelvben már nem ismerünk, aki nem székely, nem érti. Le kell fordítanunk. Pl.: Előbb *gyöntölődjünk*, hogy utóbb ne kelljen *bándogalnunk!* *Bion*. (Előbb törjük a fejünket, hogy utóbb ne kelljen bánkódnunk! Bizony.) Lásd: rovásírás.

1. melléklet – Plickers feladat

Több változata ismert. A Népmese B Műmese	Közösségi alkotás, a folklór része. A Népmese B Műmese	Egyéni alkotás, ismerjük a szerzőt. A Népmese B Műmese
Szövege állandó, nincsenek változatai. A Népmese B Műmese	Fordulatos, sok benne a véletlen. A Népmese B Műmese	

2. melléklet

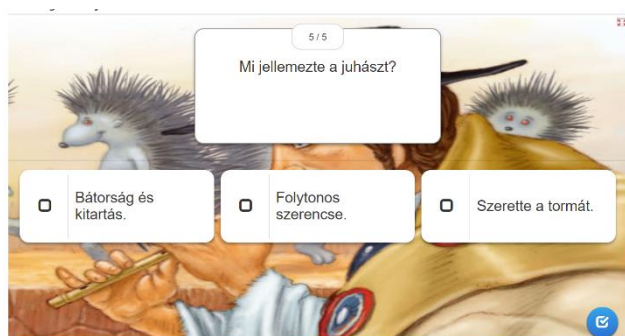
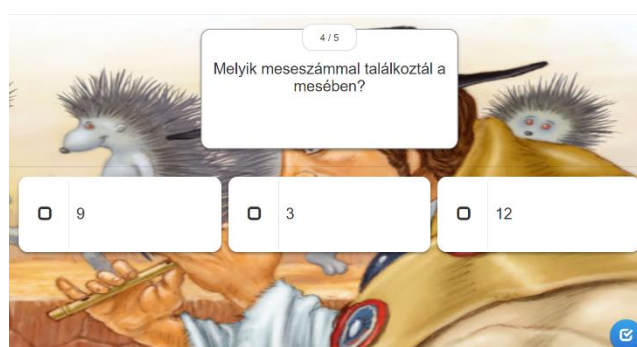
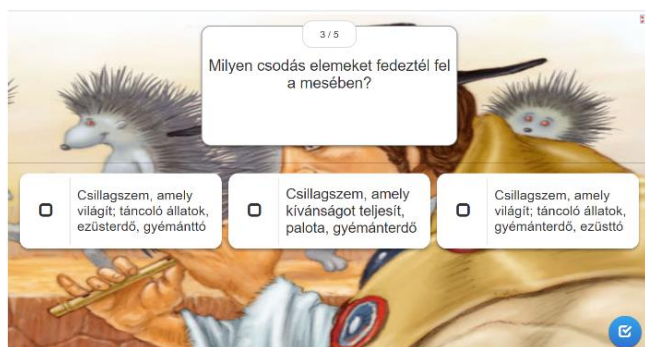
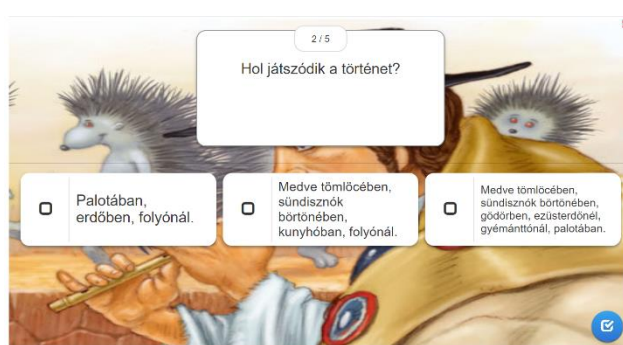

3. melléklet

4. melléklet

5. melléklet

A juhász a fele királyságot is megszerezte.

A király kínált neki ezüsterdőt, gyémánttavat.

A sündisznók börtönében furulyázott a juhász.

Volt egyszer egy király, aki ha tüsszentett, mindenki ...

Csak egy juhás nem akarta r sehogy

Feladat

Állítsd helyes sorrendbe a mese eseményeit!

OK

6. melléklet

A csillagszemű juhász – feladatok a mese legoval történő kirakásához

1. Király tüsszent, lovasok viszik a hírt, a dolgozó nép kiáltja: „Adj Isten egészségére!” kivéve a juhászt

2. Juhász a medve tömlőcében

3. Juhász a sündisznók börtönében furulyázik

4. Száz éles kasza között

5. Király és a juhász lovon bejárvák a birodalmat (ezüsterdő, gyémánttó)

„Neked adom, ha azt mondod: „Adj Isten egészségére!” – „Csak majd, ha nekem adja a lányát!”

6. Lakodalom, a király tüsszent, a juhász kiáltja:

„Adj Isten egészségére!” – „Ne mondd már annyit, tiéd a fele királyságom!”

Digitális történetmesélés forgatókönyv

Cím: A csillagszemű juhász

Készítette: Fitus Szilvia, 2. a osztály

Nº	Kép	Szöveg
1.		A gyerekek által írt párbeszéd: - Adj Isten egészségére!

2.		-
3.		-
4.		-

5.		- Neked adom, ha azt mondod: Adj Isten egészségére! - Csak majd, ha nekem adja a lányát!
6.		- Adj Isten egészségére! - Ne mondd már annyit, tiéd a fele királyságom!

V. Zombory Anikó: Madarak és fák napja projekt a Nürnbergi Magyar Óvodában

A projekt célcsoportja (résztevői korosztály és létszám): vegyes korosztályú óvodás csoport 2x10 fő.

Fenntarthatósági témakör meghatározása: a madarak és fák napjának megismerése és ennek keretében a természetvédelem, környezetvédelem alapjainak megismertetése óvodáskorú csoportban.

A projekt időtartama: 3 héten keresztül heti egy foglalkozás hétköznapiokon 1,5 óra időtartamban, mely egy szombati erdei családi nappal zárul.

A projekt megvalósítási helyszíne(i): Loni-Übler-Haus oktatási terme, Nürnberg (Németország), a családi nap a Nürnberg melletti Fürth település egyik erdeje.

A választott fenntarthatósági témakör rövid ismertetése: (kapcsolódó környezeti probléma okai, következményei, megoldási módjai)

Minden év május 10-én ünnepeljük a madarak és fák napját, mely a Föld napja testvérünnepének is tekinthető. Célja, hogy különböző rendezvényekkel, programokkal, a társadalom – de különösen az ifjúság -elkötelezettségét kialakítsa a természetvédelem iránt.

Az ünnep közvetlen előzménye a mezőgazdaságra hasznos madarak védelme érdekében, 1902. május 19-én kötött párizsi egyezmény. Chernel István magyar ornitológus ennek folyományaként még abban az évben megszervezte az első madarak és fák napját. Apponyi Albert vallási- és közoktatási miniszter Hermann Ottó közreműködésével 1906-ban, a 26.120/1906-os számú rendeletében beemelte ezt a kezdeményezést az elemi népiskolák oktatási keretébe. Ekkor csupán annyi volt a kitétel, hogy minden év májusában vagy júniusában az iskolák legalább egy napot szenteljenek természetvédő és erkölcsnemesítő tevékenységre a madarak és fák napján. Az ünnep az első világháborút követően veszített a jelentőségéből. Klebelsberg Kuno miniszter az 1930-as években újraélesztette ezt a kezdeményezést, de később, a második világháborút követően újra kezdett feledésbe merülni. 1994-től kezdődően ismét feléledt a mozgalom és végül egy 1996-os kormányrendelet értelmében a korábban mozgó dátumú jeles napunk megünneplését minden év május 10-ben rögzítik.

Kísérő kezdeményezésként érdemes összekötni Az év fája és Az év madara díjakkal, mert így minden évben egy madárra és egy fával jobban megismerkedhetnek a gyerekek.

Bár eleinte a madarak megóvására helyezték a hangsúlyt, később a fák védelme is előtérbe került. A fák lassítják az éghajlatváltozást, nagyban hozzájárulnak a Föld oxigén termeléséhez és a szén-dioxid feldolgozásához. Az erdők menedéket és otthont nyújtanak számos állatnak. Bár ez a

nap kiemelten foglalkozik a fák és madarak megóvásával, a cél, hogy az év minden napján gondolkjunk a természetvédelemre, az élővilág védelmére.

A nagyvárosokban élők általában ritkábban jutnak ki a természetbe. A túrázás, erdei séták, természetjárás nem minden családban gyakori. Az oktatási keretek között megvalósított kirándulások alkalmával a gyerekekben fel lehet kelteni a kedvet a természetjáráshoz és meg lehet ismertetni velük a természetjárás írott és íratlan szabályait.

A fenntarthatósági témakör céljaival összefüggésben felvetett, és a projekt által megoldani kívánt problémák:

Ismeretek szintjén: környezetvédelem, természetvédelem, fák- és madarak védelme kevesebb hangsúlyt kap, fenntartható életvitel nem minden családban van jelen.

Képességek szintjén: környezetvédelmi tudatosságra nevelés a családban sokszor nincs jelen, felelős természetjárás vagy egyáltalán a túrázás a nagyvárosokban élő családoknál egyre kevesebb, környezetünk megismerése a digitalizált világban kezd háttérbe szorulni.

Attitűdök szintjén: a természethez, környezetünkhöz, madarakhoz, állatvilághoz, élővilághoz való türelem, empátia nem minden gyereknél van jelen.

A projekt célkitűzései:

Ismeretek szintjén: környezetvédelem, természetvédelem, fák- és madarak védelme, fenntartható életvitel.

Képességek szintjén: környezetvédelmi tudatosságra nevelés, felelős természetjárás kialakítása, környezetünk jobb megismerése

Attitűdök szintjén: pozitív érzelem kialakítása a természethez, környezetünkhöz, madarakhoz, állatvilághoz, élővilághoz, türelem, empátia fejlesztése

Fejlesztendő területek:

A projekt során alkalmazott eszközök, segédanyagok: szemléltető képek, fotók, hangszerek, ritmus-hangszerek, dió, élelmiszerek, termékek, játékok, chiffon kendő.

A projekt során alkalmazott tanítási-tanulási módszerek: hangszeres játék, ének, beszélgetés, szemléltetés, gyakorlás, kooperációs technikák, szemléltetés, játék, ellenőrzés.

Tanulásszervezési eljárások (szervezési módok/munkaformák): frontális tanulás, egyéni-, páros-, csoportos munka.

A projekt során készítendő produktumok, eredmények: plakát, kunyhóépítés, dekoráció természetes anyagokból.

A projekt értékelésének megvalósulása: A projekt közben a 4 alkalomból álló projektmunka minden napján részértékelést végzünk, majd a projekt lezárásaként a teljes folyamat is értékelésre kerül. Mivel a diaszpórában működő oktatási tevékenység jobban hasonlít a szabadidős tevékenységekhez, itt kiemelten fontos, hogy az értékelés fejlesztő hatású legyen. A hiányosságok, hibák felsorolása helyett a pozitívumokra kell helyezni a hangsúlyt és kritika helyett a javítandó területek megoldásainak hangsúlyozását kell előtérbe helyezni. A differenciálásra is nagy hangsúlyt kell fektetni az értékelés során. A minden tanulónak mások az erősségei és gyengeségei és tudni kell, hogy milyen értékeléssel motiválható a legjobban. Az értékelés nemcsak a pedagógus feladata, hanem a gyerekek is értékelik a projektet.

Záróértékelés: A projekt záróértékelésére az utolsó napon kerül sor. Mind a pedagógus, mind a gyerekek elmondhatják a véleményüket. A pedagógus rávezető kérdésekkel segítheti a gyerekek értékelésének sikerességét. Pl.: Melyik feladat/ének/játék tetszett a legjobban? Legközelebb melyik játékot hagyjuk ki?, Melyik feladat volt számodra a legnehezebb/legkönnyebb? stb.

A pedagógus kifejti, hogy ki, miben fejlődött, miben volt ügyes a projekt során.

A projekt részletes bemutatása, leírása, menete

1. alkalom

Részprobléma és rész-cél	Feladat	Módszer	Eszközök	Produk- tum (ha van)
Részprobléma: csoportegység nincs kiala- kulva Rész-cél: csoportegység kialakítása, fi- gyelemfelhí- vás	Játékra hívás: Dal: Jertek, jertek, nosza járjunk tán- cot... 1x furulyával, majd 2x énekelve A gyerekek már tudják, hogy ezzel el- kezdődik a foglalkozás és az a feladat üljenek a szőnyegre egy körbe a foglal- kozásvezetőhöz	hangszeres játék, ének	furulya	

Részprobléma: nem mindenki volt jelen az előző foglalkozáson, nem mindenki emlékszik a hallottakra Részcél: ismétlés, gyakorlás	Az előző foglalkozás témájának ismétlése: anyák napja, Mese az eltévedt kisveréből c. mese történetének felelevenítése. májusi népszokások, májusfa állítás	beszélgetés, szemléltetés, gyakorlás	kinyomtatott fényképek	
Részprobléma: nem mindenki volt jelen az előző foglalkozáson, nem mindenki emlékszik a hallottakra Részcél: ismétlés, gyakorlás	Az előző alkalommal hallott ének felelevenítése: Hej Vargáné dallamára Weöres Sándor verse 3x: Takaród, hadd igazítsam, puha párnád kisimítsam, legyen álmod kerek erdő, madaras rét, bokor-ernyő	ének, gyakorlás		
Részprobléma: ismeretek hiánya Részcél: új ismeret szerzése	Mesélés bevezetése Koshi szélcsengővel Bábjáték: Zelk Zoltán: A tölgyfa születésnapja	bemutató	Koshi szélcsengő Síkbábok	

Részprobléma: a szövegértés, memória néhány gyereknél alacsonyabb, Részcél: ismétlés, a hallottak elmélyítése, szókincsbővítés	A mese szereplőinek jobb megismerése: bagoly, rigó, harkály, szarka, varjú	gyakorlás	nyomtatott fotók a mesében szereplő állatokról	
Részprobléma: a fa részeit nem ismerik Részcél: szókincsbővítés	Kinyomtatott fotók bemutatása a tölgyfáról és a fa részeiről	bemutató	nyomtatott fotó a tölgyfáról, a fa részeiről	
Részprobléma: rendszerintű gondolkodása alacsonyabb Részcél: évszakok gyakorlása	Egy fa bemutatása a 4 évszakban, az évszakok jellemzőinek átismétlése, majd a terem 4 sarkába kerülnek a képek. Ezután felmutatott fotókat fákról és azok részleteiről és fel kell ismerni, hogy melyik évszakban készültek és ahhoz a sarokhoz kell futni	„Sarkok” kooperációs játék	fák képei különböző évszakban	
Részprobléma: ismeretek hiánya	Új dal: Erdő, erdő, erdő, marosszéki kerek erdő... c. népdal 1. versszakának megtanulása bikkfa ritmushangszerrel (egyenletes lüktetés)	ének	bikkfa ritmushangszer minden gyerekeknek	

Részcél: új dal tanu- lása, ismeret- bővítés	A bikkfával minden versszak után más- féleképpen ütjük a mérőt. Ismétlés 4x			
Részprob- léma: kisebb csopor- tokba, párokba kell osztani a gyerekeket Részcél: párválasztás	Minden gyerek kap 1-1 képet, amelye- ken különböző levelek találhatóak. Minden fajta levélből 2-2 van a készlet- ben. Mindenkinek meg kell találnia a párját.	„Keresd a párját” ko- operációs játék	nyomtatott ké- pek különböző levelekkel	
Részprob- léma: a tanultakat rendszerezni kell Részcél: gyakorlás, kre- ativitás fej- lesztése,	Plakátkészítés: a nürnbergi magyar ovi- sok mesebeli erdeje. Első részfeladat: fák elkészítése A gyerekek először párban, majd önál- lóan, majd csoportban dolgoznak. Az egyik gyerek rajzolja körbe a másik ke- zét. Ezután kiszínezik, majd kivágják a kezeket (kisebbek a pedagógus vagy a nagyobb gyerekek segítségével). külön- böző árnyalatú zöld papírból készül a fák lombja tépéses technikával. Végül a lombot és a fa törzsét, ágait jelképező tenyérlenymatot összeragasztjuk. Ha mindenki elkészült, a fákat felra- gasztjuk egy nagy plakátra.	kézműves tevékeny- ség	fehér és külön- böző zöld papí- rok, olló, zsír- kréta, ceruza, nagy méretű kartonlap a plakát alapjá- hoz	tenyérl- nyo- matos fa ké- szítése papírból
Részprob- léma:	A plakátot a terem közepére helyezzük, a gyerekek körbeállják, megnézzük, hogyan készült. mindegyik	értékelés, rendszer- ezés, mate- matikai	plakát	

rendszerezni kell a hallottakat Részcél: érzelmi intelligencia fejlesztése	más-más, mint a gyerekek is (magas/alacsony, a törzse, ágai vékony/vastag, kérge, lombja sötét/világos). Kitáljuk, hogy melyik fát ki készíthette.	alapkész- ségek gya- korlása		
Részprob- léma: ismeretek be- gyakorlása, ar- tikuláció Részcél: artikulációs gyakorlat	Dramatizálás: fákká változunk karjainkat kinyújtjuk magasra, két kezünkben 1-1 zöld chiffon kendő (levelek), nyújtózkodunk jó magasra, jön a szellő, kicsit mozgatjuk a karjainkat és mozognak a levelek, „S” hangot kiadva jön a szél, egyre hangosabban fúj a szél. Majd elkezdjük a mondókát: Fújja szél a fákat... A végén mindenki leguggol, letörtek az ágak. Ismétlés 3x	artikulá- ciós gya- korlat, dra- matizálás	plakát, zöld chiffon kendők	
Részprob- léma: gyakorlás Részcél: egyenletes lúktetés gya- korlása, kör- forma kialakí- tásának gya- korlása, új dal ismétlése	Új dal ismétlése: Erdő, erdő, erdő, marosszéki kerek erdő... Az elkészült plakátot a terem közepére helyezzük, mindenki madárrá változik és az erdő körül „száll”: a gyerekek a kezeket oldalt tartva ütik a külső combjukat egyenletes lúktetéssel (szárnycsapkodás), majd a plakát (erdő) körül egyenletes járással körbemegyünk (szállunk) és közben énekeljük az új dalt 2x.	ismétlés, dramatizá- lás	plakát	

2. alkalom

Részprobléma és rész cél	Feladat	módszer	eszközök	produk- tum (ha van)
Részprobléma: csoportegység Rész cél: csoportegység ki- alakítása, figye- lemfelhívás	Játékra hívás: Dal: Jertek, jertek, nosza járjunk tán- cot... 1x furulyával, majd 2x énekelve A gyerekek már tudják, hogy ezzel el- kezdődik a foglalkozás és az a feladat üljenek a szőnyegre egy körbe a fog- lalkozásvezetőhöz	hangsze- res játék, ének	furulya	
Részprobléma: nem mindenki volt jelen az előző foglalkozá- son, nem min- denki emlékszik a hallottakra Rész cél: ismétlés, gyakor- lás	Az előző foglalkozás témájának ismét- lése: évszakok, fák részei, mese szereplői	beszélge- tés, szem- léltetés, gyakorlás	kinyomtatott fényképek	
Részprobléma: ismeretek bevé- sése Rész cél:	Az előző alkalommal tanult ének fel- elevenítése:	ének, gya- korlás	bikfa rimus- hangszer min- den gyereknek	

ismétlés, gyakorlás	Erdő, erdő, erdő, marosszéki kerek erdő... c. népdal 1. versszakának megtanulása bikkfá ritmushangszerrel (egyenletes lüktetés) A bikkfával minden versszak után másféleképpen ütjük a mérőt. Ismétlés 4x			
Részprobléma: ismeretek hiánya Részcél: új ismeretek szerzése	Mesélés bevezetése Koshi szélcsengővel Diafilm: Lázár Ervin: A nagyravágyó feketerigó	bemutató	Koshi szélcsengő diafilm, diavetítő	
Részprobléma: türelem fejlesztése, zenehallgatás képessége Részcél: türelem, zenehallgatás	Zenehallgatás: A kis rigócska fütttye... c. német népdal eléneklése A mesét a fenti dal eléneklésével zárjuk	ének		
Részprobléma: ismeretek hiánya Részcél: ismeretek bővítése, rendszerezés, ismétlés	A mese szereplőinek jobb megismerése: feketerigó, bagoly, zöld küllő, gólya, sárgarigó (mellékszereplők: vörösbegy, gyurgyalag, kócsag, papagáj, barázdabillegető, szúriszarka, szalakóta, kanalas gém, búbos vöcsök, bölömbika, macskabagoly, szürke varjú, vándorsólyom, búbos banka)	gyakorlás	nyomtatott fotók a mesében szereplő madarakról	

Részprobléma: empátia Rész cél: ismeretek bővítése	védett madarak, barátság	beszélgetés, bemutatás		
Részprobléma: ismeretek elmélyítése, kézügyesség Rész cél: ismeretek gyakorlatba ültetése	madárbáb készítése	kézműves tevékenység	kartonpapír, zsírkréta, ceruza, ragasztó, színes madártollak, spatula	
Részprobléma: szabálykövetés Rész cél: türelem, szabálykövetés fejlesztése	Stop-tánc a De jó a dió, füttyül a rigó... c. dalra	ének	madár bábok	
Részprobléma: ismeretek hiánya Rész cél: ismeretek bővítése, ritmusfejlesztés	Új dal tanulása: De jó a dió, füttyül a rigó... 2-2 dióval ütve a mérőt ének közben. miden versszakban má módon ütjük össze a diókat. 3-5x ismétlés	ének, ritmusfejlesztés	diók	
Részprobléma: ritmusérzés, memória Rész cél:	Így törik a diót... mondóka 3x	ritmusfejlesztés	diók	

ismeretek bővítése, ritmusfejlés				
Részprobléma: színek Rész cél: színek tanulása	játék a színekkel a mese főszereplőinek és mellékszereplőinek fotóival. A terem két végébe egy piros x és egy zöld pipa jelet teszek. Egy madár fotóját felmutatva mondok a színére vonatkozó igaz vagy hamis kijelentést. A gyerekeknek oda kell állniuk az igaz vagy hamis jelhez. pl.: A zöld küllő madárnak sárga a színe. A feketerigónak fekete a színe. A gólya tolla sárga. A gyurgyalag csak egy színből áll. A vörösbegy begye vörös színű. A sárgarigó sárga és zöld színű.	„Igaz-hamis” kooperációs játék		
Részprobléma: Rész cél:	játék a színekkel: átfuthat a terem másik oldalára, akin van olyan szín, mint amit felmutatok	gyakorlás, mozgásos játék	képek színeikkel	
Részprobléma: mozgáskoodináció, szabálykövetés Rész cél: mozgás fejlesztése	Fészekfogó	mozgásos játék		

3. alkalom

Részprobléma és rész cél	Feladat	módszer	eszközök	produk- tum (ha van)
Részprobléma: csoportegység Rész cél: csoportegység kiala- kítása, figyelemfel- hívás	Játékra hívás: Dal: Jertek, jertek, nosza jár- junk táncot... 1x furulyával, majd 2x éne- kelve A gyerekek már tudják, hogy ezzel elkezdődik a foglal- kozás és az a feladat üljenek a szőnyegre egy körbe a foglal- kozásvezetőhöz	hangszeres játék, ének	furulya	
Részprobléma: nem mindenki volt jelen az előző foglal- kozáson, nem min- denki emlékszik a hallottakra Rész cél: ismétlés, gyakorlás	Az előző foglalkozás témájá- nak ismétlése: madarak, barátság, védett ma- darak	beszélge- tés, szem- léltetés, gyakorlás	kinyomtatott fényképek	
Részprobléma: Rész cél: ismétlés, gyakorlás	Az előző alkalommal tanult ének felelevenítése: 1. De jó a dió... 2x	ének, gya- korlás	bikkfa rimus- hangszer min- den gyereknek	
Részprobléma:	Mesélés bevezetése Koshi szélcsengővel	bemutató	Koshi szél- csengő	

Rész cél:	Gáll Viktória Emese: Borsi az erdőben		a meséből készült diafilm képeinek ki-nyomtatott lapjai	
Rész probléma: Rész cél: türelem fejlesztése	Zenehallgatás: Hallgató az erdő, titkot rejtő	ének	trinagulum	
Rész probléma: Rész cél: új ismeretek szer-zése	Az erdőjárás szabályai	bemutató		
Rész probléma: ismeretek hiánya Rész cél: ismeretbővítés	Az erdő, részei Avarszint, cserjeszint, Egyéb állatok az erdőben	bemutató	képek	
Rész probléma: Rész cél: csoportalakakítás, páralkotás	párkeresés állatokkal	párkeresés	állatokról ké-pek	
Rész probléma: Rész cél: rendszeresítés	erdő további állatai, növényei párban elkészítve		papír, ragasztó	a plakáthoz további állatok, növények
Rész probléma: visszajelzés Rész cél: értékelés	a plakát megnézése, az erdő ajándékai	értékelés	plakát	

Részprobléma: Részcél: ismeretek rendszerezése	állatok felismerése a kooperációs játék segítségével	„Ki vagyok én?” kooperációs játék	állatok fotói	
Részprobléma: Részcél: ismétlés, gyakorlás	Az előző alkalommal tanult ének felelevenítése: 2. Erdő, erdő, erdő, maros-széki kerek erdő... c. népdal 1. versszakának megtanulása bikfa ritmushangszerrel (egyenletes lüktetés) A bikfával minden versszak után másféleképpen ütjük a mérőt. Ismétlés 2x	ének, gyakorlás	bikfa ritmushangszer minden gyereknek	
Részprobléma: Részcél:	Bújj, bújj, zöld ág... játék megtanulása	ének		
Részprobléma: Részcél:	Sétálunk, sétálunk, erdőt, mezőt... körjáték megtanulása	mondóka, játék		

4. alkalom

Részprobléma és részcél	Feladat	módszer	eszközök	produktum (ha van)
Részprobléma:	Kezdő ének:		furulya	

Részcél:	Erdő, erdő, erdő, marosszéki kerek erdő... kezdetű népdal eléneklése 3x			
Részprobléma: Részcél:	Az erdőjárás szabályainak átismétlése			
Részprobléma: Részcél:	Kunyhóépítés levél fenyő készítés			
Részprobléma: Részcél:	Séta az erdőben Erdei bingóval			
Részprobléma: Részcél:	Bújj, bújj, zöld ág...			
Részprobléma: Részcél:	Sétálunk, sétálunk...			
Részprobléma: Részcél:	mozgásos, ügyességi játékok célbádobás karikával, tobozzal			
Részprobléma: Részcél:	az erdő ajándékai közös tábortűz			
Részprobléma: Részcél:	a plakát bemutatása a szülőknek értékelés			

Melléklet:

Projekt 1. nap

Takaród hadd igazítsam,
puha párnád kisimítsam,
legyen álmod kerek erdő,
madaras rét, bokor-ernyő.

(Weöres Sándor)

Zelk Zoltán: A tölgyfa születésnapja:

Az erdő közepén állott az öreg tölgyfa. Ő volt az erdő legtiszteletreméltóbb lakója, ha a madaraknak kalapjuk lett volna, bizonyára megemelték volna, mielőtt rászállnak. Mert többet tudott ő a madarak életéről, mint maguk a rigók és mátyásmadarak. Hiszen száz év alatt ezer és ezer fészket ringatott az ágain, ezer és ezer madárfióka röppent először világgá a lombjai közül.

Egyik nap a bagoly elővette falevelekből készült kalendáriumát, és kiszámította, hogy másnap lesz a tölgyfa születésnapja. Össze is hívta a madarakat, és azt indítványozta, hogy lepjék meg valami ajándékkal a jóságos tölgyfát. Persze mindnyájan örültek a bagoly indítványának, s annak, hogy a tudós madárnak kalendárium van, s így megünnepelehetik a tölgyfa születésnapját.

Törték is fejüket, hogy mi lenne a legalkalmasabb ajándék, de a bagoly ezt is tudta:

– Mi lenne más, mint valami szép dal? Madarak vagytok, hát énekelni fogtok a tölgyfának. De nem akárhogyan! Megalakítjuk az első erdei dalárdát, tanulunk valami szép dalt, és egyszerre elénekeljük holnap hajnalban.

Megkezdődött a tanulás, de bizony nem sokra mentek vele. A rigó csak fújta, hogy „tillió”, a szarka csak azt, hogy „csörgő-csörgő”, a varjú csak azt, hogy „kár Pál, kár Pál”. Végül össze is veszték, s elszálltak, ki merre látott. De azért másnap hajnalban mind odalopóztak a tölgyfa ágaira, és mind el-fújta külön-külön a maga nótáját. Így is volt jó ez, mert így tetszett a százéves tölgyfának, s meghatottságában azt ígérte, hogy még száz évig fogja ringatni a rigó-, szarka- meg harkályfészkeket.

Fújja a szél a fákat

letöri az ágakat

reccs.

Projekt 2. nap

Lázár Ervin: A nagyravágyó feketerigó

A feketerigó a ligetben élt. Sárga csőre volt, ragyogó cipőgombszeme - és persze fekete volt, mint a szurok. Azért is hívják feketerigónak.

Nem tudom, ki hogy van ezzel a fekete színnel. Nyilván van, akinek nem tetszik, mert hiszen a narancssárga sokkal vidámabb, a türkizkékéről és a meggypirosról nem is beszélve. De aki jobban odafigyel, annak a fekete is tetszik, ebben bizonyos vagyok. Hiszen annyiféle fekete van. Kékesen fénylő fekete, puha fekete, éjfele, játékos fekete, meleg fekete és ki tudja, még hány.

nagyobban A feketerigó fénylő fekete volt.

És nem tetszett neki a fekete szín.

Se fénylőn, se puhán. Dühösködött. Egy darabig még csak nem is fütörészett - mert még vidámnak gondolná valaki. Azt mondogatta mérgesen: "Csk, cs, cs!" Olyan szép piros tollakat akart, mint a vörösbegyé, zöldek, mint a gyurgyalagé, fehér, mint a kócsagé, s olyan cifrát, mint a papagájé.

Ezért volt dühös. Úgy hitte, ő a legrútább madár a ligetben.

Bánata akkor vált mégis szívbe markolóvá, amikor a kisfiú eljött a ligetbe, és azt mondta a madaraknak:

- Kellene nekem egy barát. Egy madár barát. Aki reggelként megkocogtatná az ablakomat, és minden nap megajándékozhatnám kenyérmorzsával meg kölessel.

- Aha - mondták a madarak.

Egyedül az uhu mondta, hogy "uhu". Talán azért, mert nem szereti a kölest meg a kenyérmorzsát, de az is lehet, azért, mert mást nem tud mondani.

A barátság nem könnyű dolog. Mert jó, a kisfiúnak szüksége volt egy madár barátára. Csak hát olyan madár nélkül, akinek viszont éppen egy kisfiú barátára lenne szüksége, ez nem megoldható. A madarak legtöbbször volt már barátja. A barázdabillegetőnek a szőriszarka, a gyurgyalagnak a szalakóta, a gólyának a kanalas gém, a búbos vöcsöknek a bölömbika. Csak a macskabagolynak meg a szürke varjúnak nem volt barátja, de ők igen mogorvák, nincs is szükségük barátára.

Na és persze a feketerigónak sem volt barátja, mert szégyellte a színét, s emiatt fönn hordta az orrát. Furcsa dolog, de így volt. Mással is megesik: szégyell valamit, és azt hiszi, csak úgy tudja elviselni a szégyenét, ha fönnhordja az orrát.

Így aztán nem talált barátára a kisfiú. Pedig ott lapult a fűben a feketerigó, és azt gondolta magában:

"Én szívesen lennék barátja ennek a kisfiúnak. Nagyon szeretem a kenyérmorzsát meg a kölest. - S

kis szünet után még azt is hozzágondolta: - És a kisfiút is nagyon szeretem. - De mégsem mert előbújni. - Éppen én kellenék neki - morfondírozott -, amikor ilyen csúnya vagyok! Fekete!"

Barát nélkül ment el a kisfiú, igaz, majdnem sírva fakadt, de megpróbálta a liget széléig visszatarítani. Nem szeretett mások előtt sírni. De azért a madarak észrevették, hogy lefelé görbül a szája, és nagyon megsajnálta. Tulajdonképpen szerették a kisfiút. Akik barátokra vágnak, és elgyalogolnak érte a ligetbe, azokat szeretni kell. Egyikük utána kiabált:

- Gyere vissza egy hét múlva!

nagyobbanTalán ha az öreg festőművész nem lakik a közelben, minden másképpen alakul. De ott lakott a liget mellett. Nagyon vidám, mosolygós öregúr volt, csak éppen a szakálla volt furcsa, ezerszínű - mert abba szokta törölgetni az ecsetjeit. A feketerigónak eszébe jutott a tarka szakállú festő meg a sok szép festék, röppent egyet, s már ott is volt a festékesdoboz mellett. "Majd ragyogok én egy hét múlva" - gondolta, s mivel a zöld festékestubus volt legközelebb, kifestette magát zöldküllőnek. Hát elég furcsa zöldküllő volt, azt meg kell hagyni! Mert a zöldküllő nem egyszínű zöld - és a csőre meg különösen nem az, de a kis feketerigó nagy buzgalmában még a csőrét is zöldre mázolta. "Na, most jöhet a kisfiú" - gondolta, s úgy óvta magán a zöld festéket, hogy egy hétig enni is elfelejtett.

Eltelt a hét, semmi különös nem történt, csak a tarka szakállú festő pingált lila fákat meg lila mezőt - mivelhogy szőrén-szálán eltűnt a zöld festéke.

Megjött a kisfiú, köréje sereglettek a madarak, biztatták:

- Ne félj, most lesz valaki!

- Én szívesen lennék a barátod - mondta ekkor elváltoztatott hangon a zöldre festett feketerigó, és elősétált egy bokor mögül.

Hirtelen szóhoz sem jutott a sok madár, tátva maradt a csőrük. A feketerigó (azazhogy zöldrigó, nem is tudom, hogy nevezzem) meg nagy peckesen sétált a tisztáson, abban a hitben, hogy ő a legszebb madár a ligetben.

A vándorsólyom ocsúdott fel elsőnek.

- Nicsak - mondta -, egy uborkamadar.

Nevettek, ahogy a torkukon kifért.

- Vagy netántán egy nagyra nőtt szöcske - toldotta a búbos banka, s szegény feketerigó legszívesebben elsüllyedt volna szégyenében.

A kisfiú is mosolygott, és szelíden, nehogy megbántsa ezt az uborkamadarat vagy kicsodát, azt mondta:

- Ne haragudj, de én nem ilyen madárra gondoltam.

Huss - elröppent gyorsan a feketerigó.

"Cskcskcsk - korholta magát mérgesen -, mert ostoba módon szintisza zöldre kentem magam, pedig a zöldküllő nem is egyforma zöld. Kétféle zöld is van rajta (mert a zöld sem egyforma, éppen úgy, mint a fekete), a feje teteje meg piros, a szárnya vége meg fehér pettyes fekete. Na de majd legközelebb. A jövő héten ügyesebb leszek!"

Hát nem sokkal lett ügyesebb! Hogy, hogy nem, az jutott eszébe, hogy gólyának festi magát. Sok fekete meg fehér festéket kent magára, és a lábát meg a csőrét pirosra festette. Eszébe sem jutott, hogy a gólya legalább tízszer akkora, mint ő. Ki látott már ilyen pici gólyát, rövid lábút, rövid csőrűt. (Arról nem is beszélve, hogy a hátán átütött a zöld festék a fehérre!)

Ritkán látott a liget olyan viháncolást, mint amikor a gólyának álcázott feketerigó odaállt a kisfiú elé.

- Te meg miféle szerzet vagy? - kérdezte a kisfiú.

- Nem látod, gólya vagyok - mondta kicsit ijedten a feketerigó, mert akkor már sejtette, nem nagyon sikerült ez a gólyává alakulás.

- Még hogy gólya! Talán golyhót akartál mondani - mondta a gólya, és olyan nevetőgörcsöt kapott, hogy ki kellett hívni a mentőket.

Bizony ez a gólyahistória is csúfos véget ért, mert a kisfiú nagy sajnálkozva megint azt mondta:

- Ne haragudj, nem ilyen madárra gondoltam.

A feketerigó fél évre elbujdosott bánatában. Hiába jött a kisfiú, hiába keresett madár barátot.

A feketerigónak meg fájt a szíve: "Hej, csak szebb madár lennék, akkor biztosan barátjává fogadna a kisfiú!"

A kisfiú egyre szomorúbb lett.

- Most már az uborkamadár sem akar velem barátkozni - mondta.

A madarak vigasztalni próbálták, de neki barát kellett volna. Hogy lehetne megvigasztalni azt, aki nem talál barátára!

A feketerigó legalább olyan bánatos volt, mint a kisfiú, ha nem bánatosabb. Magát is sajnálta, meg a kisfiút is. Magát talán egy kicsit jobban.

Ezért aztán fél év elteltével elhatározta: újra próbálkozik. De most már nagyon gondosan látott munkához. Egy teljes napig tanulmányozta a sárgarigót. A sárgarigó a legszebb madár - gondolta -, még a latin neve is a legszebb a madárnevek közül, úgy hívják, hogy Oriolus Oriolus (mert minden madárnak van latin neve is). Eszébe sem jutott, hogy őt meg Turdus Merulának hívják latinul, s az semivel sem csúnyább, mint az Oriolus Oriolus. Talán még szebb is.

És elkezdte magát sárgarigónak festeni. Egy hétig tartott a festés, de ez aztán tökéletesen sikerült. A feketerigó olyan lett, mint egy igazi sárgarigó. Talán csak az alakja különbözött kicsit a sárgarigótól, de ahhoz igazán jó szem kellett, hogy ezt észrevegye valaki.

Azon a héten is eljött a kisfiú barátot keresni. Nem csüggedhetett, tudta, barátja kell találnia.

A sárgarigónak festett feketerigó elősétált a bokrok közül. A madaraknak elállt a lélegzetük a gyönyörűségtől.

- Nicsak, egy csodálatos sárgarigó - mondták.

A kisfiú is elbámulva nézte a szép madarat, a szíve hangosan dobogott. Csak az igazi sárgarigó gyanakodott. "Valami nagyon furcsa ezen a madáron" - gondolta, és oda is szólt neki:

- Füttýents egyet!

- Nem füttýentek - mondta nyeglén a feketerigó.

Persze, hiszen a sárgarigó azt is ki tudja füttýülni, hogy "Huncut a bíró" meg "Füttýül a rigó", a feketerigó meg csak annyit tud: "Tiutu." Ez legalább olyan szép, mint a sárgarigó éneke, de mégis más. Én biztos vagyok benne, hogy a sárgarigó nagyon szeretné néha azt füttýülni, hogy tiutu, de nem megy neki. Ő csak azt tudja: "Huncut a bíró."

Csak hogy megszólalt a kisfiú:

- Ne haragudj - mondta elszomorodva -, te valóban csodálatosan szép madár vagy, de én egy másik barátja gondoltam. Láttam valamikor egy nagyon kedves madarat. Nem volt ilyen tarka, mint te, de nekem ő kellene barátnak. Az a madár fénylő fekete volt, csak a csőre volt sárga. Azt hiszem, úgy hívják, feketerigó. Megértheted, hogy ki kell tartanom mellette, hátha egyszer megjön, és akkor ki lesz a barátja?

A feketerigó keserves sírásra fakadt, hullottak a könnyei, mint a záporosó. A kisfiú nagyon megsajnálta.

- Miért sírsz? Ne sírj! - mondta neki.

- Azért sírok - zokogta a madár -, mert a feketerigó én vagyok.

nagyobban Ámulva néztek rá, nem akarták hinni, de akkor a madár könnyei már lemosták a melléről a sárgarigó sárga, a gólya fehér és a zöldküllő zöld színét - előtűnt az igazi fekete.

- Istenem, de buta madár vagy te - mondta boldogan a kisfiú, fölkapta, és sokáig mosdatta a feketerigót a patakban. De a sok szín nem egykönnyen jött le róla; amikor hazaindultak, még akkor is zöld, sárga meg fehér foltok éktelenkedtek a madáron. Nem is volt olyan, mint egy igazi feketerigó.

- Mit gondolsz, lekopik? Leszek én még igazi szép fekete? - kérdezte a madár.

- Biztos - mondta a kisfiú, azután elszomorodott; arra gondolt, hogy már fél éve lenne barátja, ha ez a szamár feketerigó nem pingálja magát.

Így török a diót kopp, kopp, kopp,
így meg a mogyorót ropp, ropp, ropp.

Projekt 3. nap

Felhasznált irodalom

Forrai, K (2017) *Ének a bölcsődében* Móra Könyvkiadó, Budapest

Forrai, K (2017) *Ének az óvodában* Móra Könyvkiadó, Budapest

Gróh, I. (2022) *Ringató - Piros könyv, hetvenhét magyar népdal* Ringató Könyvkiadó, Budapest

Gróh, I. (2020) *Ringató - Zöld könyv* Ringató Könyvkiadó, Budapest

Kövecsesné Gósi, V. (2015) *A környezeti nevelés gyakorlata az erdei iskolában* Hazánk Kiadó, Győr

Kövecsesné Gósi, V., Lampert, B., Ruppertné Hutás, K., Vargáné Frank, K. (Szerk.) (2021) *Tanítói kincsestár* Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Kar, Győr

Törzsök Béla (1980) *Zenehallgatás az óvodában* Zeneműkiadó, Budapest

Képek forrása:

www.pixabay.com (jogtiszta fénykép- és illusztráció adatbázis)

www.freepik.com (jogtiszta fénykép- és illusztráció adatbázis)

A szerző saját fotói

Barabás Renáta: Tavaszi kézműves ötletek

Tavasszal előbújnak a virágok, feléled a természet és minden ezer színben pompázik. Varázsoljunk mi is tavaszi hangulatot magunk köré, borítsuk be szobánkat soha el nem hervadó virágokkal. Készítsünk papírvirágokat, melyek szebbé, otthonosabbá változtatják környezetünket. Ebben az ötlet-tárban szebbnél szebb virágok, ablakdíszek és gyöngy pillangók készítésének leírását találod meg. A tárgyak elkészítéséhez nem kell más, mint színes papír, maradék gyöngyök, csomagolási fóliák, maradék függönyök, olló és egy kis ragasztó, no és egy kis elszántság!

Olyan ötleteket próbáltunk összegyűjteni és leírni, amelyeket mindenki bátran elkészíthet, nem kell hozzá nagy ügyesség. Minden tárgy elkészítéséhez részletes leírást és fényképeket mellékelünk a könnyebb megértés végett.

Varázsoljunk tavaszi hangulatot a ruhánkra!

Selyemvirág

Hozzávalók:

Színes organza (függönymaradék, organza szalag is megteszi)

Különböző színű gyöngyök

Az organza anyag színével egyező színű cérna és filc anyag

Eszközök: olló, tű, teamécses az anyag szélének égetéséhez

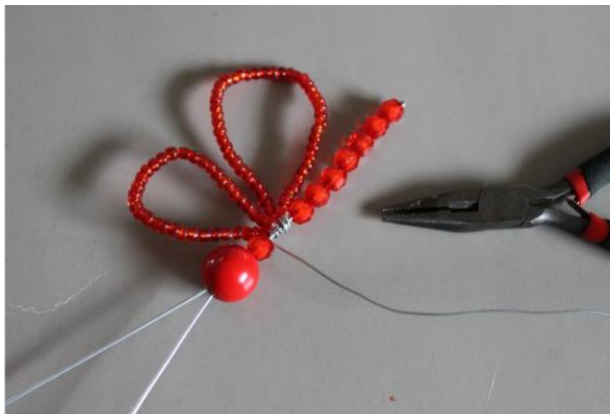
Selyemvirág elkészítése

1. Kartonból nyírjuk ki 5db különböző nagyságú kört.($\varnothing 65$ -, $\varnothing 50$ -, $\varnothing 45$ -, $\varnothing 40$ -, $\varnothing 35$ mm)
2. Rajzoljuk fel a köröket az általunk választott organza anyagra. Mind az 5 különböző nagyságból legalább 3-4 darabot.
3. Nyírjuk ki a különböző nagyságú köröket. Könnyebb a vágás, ha az anyagra tűzzük gombostűvel a papírkorongokat.
4. Gyertya lángjánál óvatosan égessük meg az organza körök széleit, ügyeljünk, hogy az anyag ne égjen meg, csak zsugorodjon meg a széle, mivel a műszálas anyag a hő hatására összeugrik.
5. Miután az összes kör szélét megégettük, nagyság szerint tegyük egymásba az organza köröket, szirmokat.
6. Fűzzünk be az organza anyag színével megegyező színű cérnát és varjuk a gyöngyöket a virág közepére.
7. Jobb tartást ad a rózsa közepének, ha a hátuljára egy kb.10mmx200mm nagyságú a rózsa színével egyező színű filc anyagot varrunk fel. Ehhez az anyaghoz könnyen tudjuk majd hozzávarni a kitűző alapot, vagy a hajgumit.

Tipp: Az így elkészült rózsát feltűzhetjük ruhánkra, de akár hajgumira is varrhatjuk.

Díszítsük otthonunkat pillangókkal!

Piros gyöngy pillangó

Hozzávalók: Három különböző nagyságú piros gyöngy

Virágkötő drót

Eszközök: Csípő-, kúp-, lapos fogó

Piros gyöngy pillangó elkészítése:

1. Hajtsunk félbe egy szál virágkötő drótot és a végét fogó segítségével nyomjuk össze. Mindkét drótszálla fűzzünk fel 8db közepes nagyságú gyöngyszemet és zárjuk a sort 1db nagyméretű gyönggyel. Húzzuk szét a drótokat és ezzel elkészítettük a lepke testét.
2. A képen látható módon tekerjük a test köré egy teljes hosszúságú virágkötő drótot.
3. Az egyik drótszárra fűzzünk fel először 36db kisméretű gyöngyszemet, hajtsuk meg ívesen a képen látható módon és tekerjük a test köré a drótszálat.
4. A maradék drótra fűzzünk fel 46db kisméretű gyöngyszemet, hajtsuk meg ívben, majd rögzítsük a drót végét a testhez.
5. A másik drótszálon ismételjük meg a műveletet. A felső szárnyra 36db, az alsó szárnyra 46 gyöngyszemet fűzünk. A maradék drótot a test köré tekerjük.
6. Kúpos fogó segítségével visszahajtjuk a testből kilógó drótvégeket a képen látható módon.
7. Az elkészült lepke szárnyait formára igazítjuk, ha munka közben eldeformálódott volna.

Tipp: Színes szalaggal rögzítsük a függönyhöz vagy az asztalterítő szélére, de akár egy fás szárú szobanövényre is tehetjük.

Kék gyöngy pillangó

Hozzávalók: Négy különböző nagyságú kék gyöngy

Gyöngyfűző drót

Eszközök: Csípő-, kúp-, lapos fogó

Kék gyöngy pillangó elkészítése:

1. Vágjunk le a drótból kb. 50cm hosszúságú darabot. A képen látható módon fűzzünk fel rá 1db kisméretű (2mm átmérőjű) gyöngyszemet. Ügyeljünk, hogy a gyöngyszem a drót közepére kerüljön.
2. Fogjuk össze drótszalakat és fűzzünk fel 10db közepméretű (5mm átmérőjű) és 1db nagyméretű (8mm átmérőjű) gyöngyszemet. Húzzuk szét a drótszalakat és 1db kisméretű (2mm átmérőjű) gyöngyszemet fűzzünk fel szembefűzéssel a képen látható módon. Ezzel elkészítettük a lepke testét.
3. A két drótszálon külön dolgozunk. Az egyik szála felfűzünk 8db kisméretű (2mm átmérőjű) gyöngyszemet, 1db vágott szélű gyöngyszemet a képen látható módon.
4. Megismételjük a 3. pontban leírtakat a másik drótszálon is. Így elkészítettük a lepke csápját a maradék drótszálat rátekerjük a test drótjára, a felesleget csípőfogóval lecsípjük.
5. Vágjunk le a gyöngyfűző drótból egy kb. 80cm nagyságú darabot. Felezzük meg a drótot és rögzítsük a testhez a képen látható módon. Mindkét drótvégre fűzzünk fel 22db vágott szélű gyöngyöt.
6. Hajtsuk meg ívesen mindkét szárnyát a képen látható módon és tekerjük a test köré a drótot.
7. A maradék két drótra külön-külön fűzzünk fel 32db vágott szélű gyöngyöt, hajtsuk meg ívesen a szárnyakat, majd tekerjük össze a drót végét. A maradék drótból készíthetünk dupla szárnyat az előzőekben leírt módon.
8. Lapos fogó segítségével összetekerjük a testből kilógó drótvégeket, ceruza köré tekerjük és gyurma ragasztóba nyomjuk a végét.
9. Az elkészült lepke szárnyait formára igazítjuk, ha munka közben eldeformálódott volna.

Tipp: Biztosító tűre tekerjük a maradék drótot és máris új színt kölcsönözhetünk megunt pulcsinknak.

Tavaszi virágok az ablakban

Hulladékhasznosítás, azaz a műanyagfólia, palackok új élete.

Hozzávalók: Régi átlátszó dosszié vagy plexi csomagolóanyag

Damil

Színes gyöngyök

Eszközök: Alkoholos filctoll

Olló, tű, teamécses

Lepkék elkészítése:

1. Olló segítségével nyírjuk szét a plexi csomagolóanyagot, dossziét.
2. Alkoholos filctollal a sablon alapján a fólia felületére rajzoljuk fel a virágokat.
3. Ollóval nyírjuk ki a formát, ügyelve, hogy a széle mentén hagyjunk egy 5mm széles távolságot.
4. Színes alkoholos filctollal színezzük ki a virágokat. Erre a célra átlátszó üvegfestéket is használhatunk. Gyertya lángjánál melegítsünk meg egy varrótűt és szúrjuk át vele a fóliát.
5. Damil és gyöngy segítségével készítsünk hozzá akasztót a képen látható módon.

Tipp: Konyha ablakba akasztva nagyon szép látványt nyújt, amikor a nap sugarai átsütnek a színes plexi lapon.

Lepkék az ablakban

Hozzávalók: PET palack fólia

Damil

Színes gyöngyök

Stopper (csomófogó stopper)

Eszközök: Alkoholos filctoll

Olló, tű, ragasztó szalag, teamécses, lapos fogó

Lepkék elkészítése:

1. Olló segítségével nyírjuk szét 2 literes átlátszó PET palackokat.
2. Alkoholos filctollal a sablon alapján a fólia felületére rajzoljuk fel a lepkét. A lepkéket különböző nagyságúra nagyíthatjuk.
3. Ollóval nyírjuk ki a lepkeformákat, ügyelve, hogy a széle mentén hagyjunk egy 5mm távolságot.
4. Színes alkoholos filctollal színezzük ki a lepkéket. Erre a célra átlátszó üvegfestéket is használhatunk. Ha nagyon összepöndörödik a forma átlátszó ragasztóval rögzítsük az asztal lapjára és száradás után vegyük csak le a ragasztó szalagot.
5. Gyertya lángjánál melegítsünk meg egy varrótűt és szúrjuk át vele a fóliát.
6. Damillal fűzzük össze a lepkéket, a képen látható módon. A damilt különböző színű gyöngyökkel díszíthetjük, a damil végeket stopperrel rögzítsük.

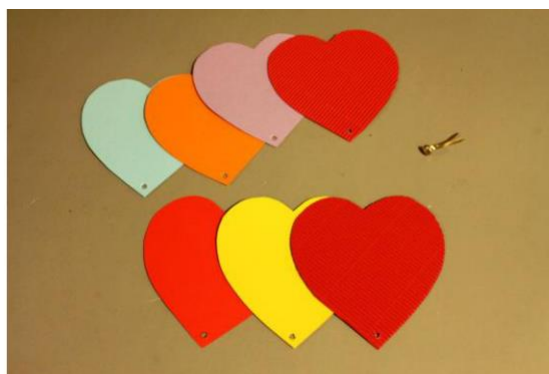

Anyák napi ötlet:

Hazánkban május első vasárnapján ünnepeljük az édesanyákat. „Magyarországon 1925-ben a Magyar Ifjúsági Vöröskereszt tartotta az első ünnepet, a májusi Mária-tisztelet hagyományaival összekapcsolva. 1928-ban már miniszteri rendelet sorolta a hivatalos iskolai ünnepélyek közé az Anyák napját.” (Forrás: https://www.kossuth.hu/image/gallery/sajto_2011/Anyaknapja.pdf)

Készítsünk kedves ajándékot az édesanyáknak, nagymamáknak, dédmamáknak.

Szív notesz-Anyák napjára

Anyagszükséglet: Különböző színű kartonok

Piros hullámkarton

Milton kapocs

Eszközök: Olló, ceruza, papírlukasztó, lapos fogó

Szív notesz elkészítése:

Nyomtassuk ki a sablont és a szívformát rajzoljuk fel a különböző színű színes papírokra és a piros hullámkartonra.

Olló segítségével nyírjuk ki a különböző szívformákat.

Az elkészített szívek alját papírlukasztó segítségével lyukasszuk ki.

Rendezzük sorba szívformákat, oly módon, hogy a hullámkarton szív legyen elől és hátul. Ez a két lap lesz a notesz elő és hátlapja.

A lyukon keresztül fűzzük be a miltonkapcsot, majd hajtsuk szét a „lábait”. Fogóval nyomjuk a karton felületére.

Az utolsó oldalra ragasszuk fel papírragasztóval a hullámkartonból kivágott szívformát.

Az így elkészült szív noteszbe írhatunk kedves üzenetet, de ragaszthatunk belülré fényképeket is.

Ajánló Schmidt Ildikó és Nagyházi Bernadette

Magyarnyelv tanítás gyermekeknek című könyvéhez

A Schmidt Ildikó és Nagyházi Bernadette által megírt Magyarnyelv tanítás gyermekeknek című kötet a Károli Gáspár Református Egyetem által, 2020-ban került kiadásra az L'Harmattan Kiadó gondozásában.

A könyv több szempontól közelíti meg a magyar, mint idegen nyelv tanítását. A szerzők a nyelvtanítás néhány elemét hangsúlyozva kívánják elősegíteni a nyelvtanítás első lépéseit, legfőképpen a kommunikációs készségek fejlesztéséhez használható módszerek körüljárásával. A könyv rövid ismertetőt ad arról, hogy milyen attribútumokkal érdemes rendelkeznie egy magyar nyelvet tanító pedagógusnak, majd bemutatja a különböző készségeket és kompetenciákat, melyek a mai modern nyelvoktatás minél sikeresebbé tételét célozzák meg. Hosszan, kritikusan szemlélve halad végig a különböző elérhető magyar, mint idegen nyelv oktatására alkalmas tankönyveken, korcsoportokra bontva, pontos címeket és szerzőket megadva, amely hatalmas segítséggel szolgálhat a minőségi tankönyvekből való válogatás során a pedagógusok számára. Külön fejezetet szentel az óvodáskorú gyermekek fejlesztésére, egy magyar fejlesztési modell pontos és részletes leírását is megtalálhatjuk a műben. A fejlesztési területek és az azokhoz fűződő nyelvi tartalmak viszonyát is hosszan taglalja, így a „Mit miért tegyünk?” kérdésre is választ kaphat a művet olvasó pedagógus. A könyvben előforduló másik, hosszan taglalt témakör a dialógus alapú nyelvoktatás. Ennek különböző lehetséges felhasználási módjait mutatja be a szerző. Megtalálható a műben egy 12-16 hétre tervezett azonnal alkalmazható dialógus-alapú nyelvtanítási tematikus terv, illetve egy, az algoritmusnak a bemutatására szolgáló ábrával is megismerkedhetünk a könyvben. Ezen kívül több, konkrét beépíthető példával szolgál a dialógusokkal alátámasztott tanításra a fejezet. A mű a „Mit tanítsunk?” „Hogyan szemléltessünk?” „Hogyan gyakoroltassunk jól?” kérdésekre is válaszol a 6-10 és 10-17 éves korcsoportok különbségeinek figyelembevételével. A kötet minden fejezete után találkozhatunk összefoglaló kérdésekkel, melyek az olvasó lexikális tudását és reflexiós képességét egyaránt fejlesztik, illetve a kérdések megválaszolásával egy tartalmi összefoglaló is nyújtanak az adott részről. A jegyzet végén egy, a mű tartalmának lényegi kérdéseit összefoglaló teszt található, melyben az olvasó játékos módon felmérheti, hogy mennyire alaposan sikerült megismerkednie ennek az azonnal felhasználható tudásanyagot átadó könyvnek a tartalmával.

Jó szívvel ajánlom ezt a művet mindazoknak, akik elhivatottak a magyar, mint idegen nyelv oktatására, a magyar kultúra közvetítésére, a pedagógusoknak, akik készek leküzdeni a tanulók motivációhiányát, akár a könyvben megszerzett tudás tananyagba történő beépítésével, vagy csak az általa közvetített szemléletmód átvételével. Ajánlom továbbá azoknak, akik szeretnék mélyebben megismerkedni az óvodáskorú korosztály lehetséges fejlesztési területeivel, illetve azoknak, akik a dialógus alapú nyelvtanításban rejlő lehetőségeket szeretnék megismerni és pedagógusi munkájuk során kiaknázni.

Horváth Dóra - Németh Krisztina:

Recenzió Kövecsesné Gósi Viktória: Tanítás-tanulás a digitális korban,

Kihívások és módszertani megoldások című könyvéhez

A könyv írója felhívja a figyelmet a XXI. század pedagógiai kihívásaira, a digitális kor „tanulóinak” pszichológiai sajátosságaira, illetve olyan oktatási lehetőségeket mutat be, melyek az óvodás és kisiskolás korosztálytól egészen a felnőttképzésig holisztikusan, az egyéni személyiségeket figyelembe véve segítenek megoldani a felmerülő és egyre aktuálisabb problémákat. Mindezt olyan tudásátadással kívánja elérni, amely az élménypedagógia szemléletét követve a tanulók aktivitására építve kínál az olvasó számára a gyakorlatba azonnal átültethető módszertani megoldásokat.

A kötet fejezeteiben a különböző oktatási módszerek, a tanítási-tanulási folyamatok komplex módon kerülnek bemutatásra. A szerző minden témakört először elméleti oldalról közelít meg, majd rávilágít a téma jelentőségére, aktualitására és ezekből kiinduló következtetéseire építvennyújt az olvasó számára változatos jó gyakorlatokat, ezt követően pedig bemutatja a fejezetben hivatkozott irodalmakat.

Az első impresszió az lehet a fejezetcímek alapján, hogy használhatóságából legfőképp a pedagógusok, pedagógusjelöltek profitálhatnak, de a mű szemléletmódját bármely olvasó megértheti, mivel a tudományosság mellett az író az olvashatóságra és a kreatív vizuális szemléltetésre is nagy figyelmet fordított.

A könyv első fejezetében röviden megismerheti az olvasó a digitális generáció sajátosságait. Rávilágít, hogy ezen változásokra mennyire fontos, hogy a nevelés-oktatás, a pedagógia valamilyen módon válaszoljon. Kiemeli, hogy a tanítás-tanulás folyamata során elengedhetetlen figyelembe venni az oktatásban résztvevő fiatalok sajátosságait és ezek alapján kialakítani új tanulásszervezési módokat, hogy a társadalomban, a tanulásban és a munkaerőpiacon is elvárt kompetenciái, készségei és képességei fejlődjenek a fiataloknak.

Elsősorban mindezt az érzelmi intelligencia alapozza meg, amelyet mélyebben a második fejezet ismert meg. Ahhoz, hogy az egyén személyisége harmonikus legyen, elengedhetetlen többek között a másokkal való együttműködés, a problémamegoldás, a hatékony kommunikáció, a szociális tudatosság és az érzelemszabályozás képessége. Külön fókusz kap az érzelmi intelligencia szerepe a pedagóguspályán, amelyre a Léleknek idő kell egyetemi kurzus tartalmi fókuszát kiemelve, és egy tanító szakos hallgatókból álló kutatás eredményeit ismertette nyújt betekintést. A szerző a mese szerepének és jelentőségének elméleti megismerését követve alkotó-

fejlesztő meseterápiás foglalkozást, mint alkalmazott gyakorlatot tár az olvasó elé foglalkozástervvel és a megvalósulás tapasztalataival együtt.

A harmadik fejezetben Az adaptív, differenciált oktatás értelmezése kerül előtérbe. Betekintést nyerhet az olvasó a pedagógusok differenciáláshoz való viszonyába, az olyan pedagógiai nevelési, oktatási folyamatba, amely tekintettel van a gyermekek egyéni sajátosságaira, fejlettségére, így mutatva be magának a differenciálásnak a fogalmi és módszertani hátterét.

Az előző fejezetben megismert adaptív oktatás fontos eleme a fejlesztő értékelés, amelyet a negyedik fejezet részletesen fejt ki. Vitaindító Lázár Ervin mesével innovatívan merülhet el az olvasó egy olyan szemléletmódban, amely az egyéni különbségeket, sajátosságokat nem csak az oktatási, hanem az értékelési folyamat során is kiemelt szempontnak tartja. A fejezetet olvasva érthetővé válik ezen szemlélet fontossága, a tanulók személyiségének – önértékelés, metakogníció – fejlődésére gyakorolt hatása, alkalmazási lehetőségei, eszközrendszere, valamint a gyakorlatba való hatékony beilleszthetősége.

Az ötödik fejezet Howard Gardner többszörös intelligencia elméletére, a különböző kognitív képességekre építve erősíti meg a differenciálás fontosságát. Megismerteti az író az intelligenciaterületek rövid elméleti hátterét, jellemző sajátosságait. Ezen elméleti tudás egészét egy egyhetes nyáritábori projektbe építve, gyakorlati tapasztalatokkal is alátámasztja a mű egy motiváló tanulási-tanítási folyamaton keresztül, biztatva az olvasót a saját alkalmazásra, kipróbálásra, hiszen „Az ilyen szemléletben megtervezett foglalkozások a két agyfélteke működésének összehangolását is kiválóan segítik. Az elmélet bármely korosztálynál alkalmazható.” (Kövecsesné, 2023:52).

A hatodik fejezetben a szerző A kooperatív tanulás szerepe és jelentősége az oktatási folyamatban címmel mutatja be a téma szükségszerűségét, értelmezését, a fókuszterület digitális támogatásának lehetőségeit, ezen kívül betekintést nyújt saját tapasztalataiba, választ ad a „mit érdemes kipróbálnom?”, illetve a „hogyan tegyem ezt meg?” kérdésekre. A szerző kiemeli az ellentétet, mely a mai magyar iskolákban működő versengést elősegítő rendszer, illetve az együttműködés, mint munkaerőpiaci elvárás között húzódik, majd gyakorlati megoldásokkal szemlélteti a kooperatív tanulási módszerek megvalósítását.

A hetedik fejezet a Fenntarthatóságra, környezettudatos magatartásra nevelés a pedagógusképzésben témakörbe vezeti be az olvasót. Körül járja a fenntarthatóság teoretikus alapjait, a tanítóképzésben megjelenő környezeti neveléshez kapcsolódó, kurzusok egyes elméleti és gyakorlati tevékenységeit. Részletesen leír egy alkotó-fejlesztő mesefoglalkozást, amelyet a saját

tanítványainak készített, és egyaránt megosztja ehhez fűződő tapasztalatait is. A szerző elhivatottsága a környezetének védelmére, illetve hozzáállásának átadására való törekvése minden lehetséges korosztály számára áthatja az egész fejezetet, ezt példázzák a fejezetben megjelenő, következő gondolatok: “Az egészen kicsi gyerekeknek, óvodásoknak nincs semmi másra szüksége, csak a közvetlen érzékszervi tapasztalásokra. Ha megpróbáljuk a világot a szemükkel nézni, láthatjuk, ahogy rácsodálkoznak a virágokra, lepkékre, szívesen kutakodnak, felfedeznek. [...] Ezt az iskolába lépve is fontos szem előtt tartanunk, és olyan élményekre épülő módszerekkel érdemes dolgoznunk, melyben a gyermekek érzékszerveit is “élesíteni” tudjuk, ezáltal támogatva a kognitív és affektív fejlődésüket. Ezt a folyamatot azonban semmiképpen sem szabad megszakítani, és az életkori sajátosságoknak megfelelően biztosítani kell a felnőttkor felé közeledve is azokat a tapasztalásra, kutatásra és közvetlen felfedezésre épülő tevékenységeket, melyek a környezettudatos, továbbá a felelősségteljes magatartás kialakulását támogatják a természethez való pozitív kötődést erősítve.”

(Kövecsesné, 2023: 79).

A nyolcadik fejezetben a Projektoktatás történeti gyökereivel, oktatási stratégiaként való értelmezésével, különböző csoportokba kategorizált módszereivel, illetve a húsz éve létező Erdőpedagógiai program egyik projektjével ismerkedhet meg az olvasó. A fejezetben hangsúlyozásra kerül a projektoktatás folyamat jellege, a szerző rendkívül ötletes, saját készítésű ábrán vezeti végig a mű olvasóit a stratégia egyes lépésein. Leginkább az értékelés gyakorlata, azon belül is a fejlesztő értékelés kerül kiemelésre, mellyel az önértékelés és a reflexió egyaránt kialakulhat, ezen kívül a hatodik fejezetben kiemelt problémafelvetésre is választ kap az olvasó, miszerint: “A tanulók számára mindazon kompetenciák fejlesztését segíti, ami a munkaerőpiacon kívánatos követelmény.” (Kövecsesné, 2023: 99).

A kilencedik, A tanulás tanulásának szerepe, jelentősége a 21. században című fejezet bemutatja, értelmezi az önszabályozott tanulást. Kiemeli a tanulás megtanításának legfontosabb fázisait, illetve áttekintést nyújt a pedagógusképzésben való megjelenéséről egy 2020-as kutatás tükrében. Az író a fejezetben megfogalmazza, hogy “a tanulók jelentős része sajnos nem szeret és nem is tud tanulni.” (Kövecsesné, 2023: 111), sőt még a digitális vívmányokat sem alkalmazzák kellőképpen a megfelelő ismeretszerzés elősegítéséért a fiatalok. Ennek megváltoztatására a szerző az egyéni tanulás támogatásban, a megfelelő mentális és környezeti harmónia megteremtésében, a differenciált oktatásban, illetve mindennek a digitális eszközrendszerrel való támogatottságban látja a kulcsát.

A könyv utolsó fejezete szorosan kötődve az előtte felmerülő problémakörhöz a Digitális eszközök, applikációk adekvát alkalmazása a tanulás támogatásában címmel a digitális kompetenciákra épít. Bemutatja, hogy milyen műveltségre, kompetenciák kialakítására van szükség az IKT-s eszközök magabiztos, célközpontú, kritikus, biztonságos és megfelelő használatához. A DigCompEdu keretrendszerén keresztül bemutatja a pedagógusok digitális kompetenciáinak főbb elemeit, a pedagógusképzés során megjelenő, ehhez kapcsolódó lényeges célkitűzéseket. Rávilágít a digitális eszközök, applikációk és alkalmazások tanulástámogató szerepére, és ezen álláspontot alá is támasztja egy saját kutatással, amelyben megismerhető a hallgatók álláspontja, és a számukra hasznosnak tartott tanulástámogató eszközök bázisa is. A fejezet nagy részében a szerző különböző szempontok alapján ajánl különböző applikációkat, amelyek többek között a Bloom-féle taxonómia szintjeire épülnek, vagy egy oktatási folyamat különböző lépései és különböző céljai – érzelmi intelligencia fejlesztése, projektmunka, fogalomtanulás, játékos tanulás – alapján kerülnek bemutatásra, így adva gyakorlatban megvalósítható ötleteket az olvasó számára.

A mű változatos oktatási módszerek elméleti áttekintésével és a gyakorlatban megvalósított példáin vezeti keresztül az olvasót, választ adva a digitális generáció iskolapadba kerülését követően kialakult pedagógiai kihívásokra. A naprakész hazai és külföldi szakirodalmak széleskörű felhasználása bizonyítja az író szakmai hozzáértését és tudományos tájékozottságát, igényességét. A könyv jól strukturált és minden aktuális pedagógiai problémára megoldást kínál.

Bemutatkozik a KMKT Online Magyar Iskola

2021 őszén Szenthe Anna, a Kanadai Magyar Diaszpóra tanács elnöke, az egy évvel korábban, kisebb körben megrendezett “Ki tud többet Magyarországról?” című verseny folytatásának gondolatát vetette fel. Szenthe Annával, dr. Bodnár Gergely konzullal, közösségi diplomátával, illetve jónéhány kanadai, hétvégi magyar iskolában dolgozó tanárral gondolkodni kezdtünk az ötlet megvalósításán, melyet “Magyar vagyok Kanadában” címmel hirdettünk meg.

Összedolgozással hamar előteremtettük a korosztályoknak megtanítandó anyagot. Eredetileg a hétvégi iskolákra terveztük a felkészítőket. Egy gondolattal továbblépve az online felkészítés ötlete is felmerült, minden olyan kanadai magyar gyerek számára, akiknek a közelében nem volt hétvégi magyar iskola, vagy az óriási távolságok megnehezítették az oda való eljutást. Szívesen vállaltam be ezt a részét, hisz a világhálón már rendelkeztem némi tanítási tapasztalattal. Így Kanada szinten, kelettől-nyugatig, online térben, körülbelül negyven, magyar versenyre jelentkező, Kanadában élő magyar diákot készíthettem fel.

A verseny sikeres lebonyolítása után Szenthe Anna javaslatára az online versenyre való népszerű felkészítés nem szűnt meg, hanem a Kanadai Magyar Kulturális Tanács Online Magyar Iskolájává alakult át. Mindannyian éreztük, mekkora szükség van erre és milyen hatalmas igényt elégít ki ennek működése. Diákjaim Kanadából és az USA-ból is vannak, de bárhol is szívesen fogadok jelentkezőket, amennyiben sikerül megoldást találni az időzónák áthidalásához, hisz a magyar kultúra terjesztése határokon átvélő nemes feladat.

Az iskola 2022 szeptemberében indult, két csoporttal. Jelen pillanatban is hasonló felépítésben működik. Az egyéni tervet mindkét csoportban a gyerekek életkorának és magyar nyelvtudásának szintjéhez mérve alakítom.

Van egy kicsiknek szánt kezdő csoport, ahol a magyar olvasás és írás rejtelseibe vezetem be a gyerekeket. Ide általában a 6-8 éves korosztályba tartozó gyerekek jelentkezhetnek, akik már valamilyen szinten beszélnek magyarul. Ez alól persze van kivétel, rugalmasan állok hozzá. A kiscsoport betűtanulási folyamatát végtelenül gazdag magyar kincsestárunk mondókái, versikéi, kis meséi, történetei, népdalai, értékes gyermekdalai egészítik ki, témához kapcsolódóan. Ezek tanítása, a kötött szöveg, dallammal, mozgással egybekötött is, hatványozottan fontos szerepet játszik a diaszpórában élő magyar gyerekek magyar szókincsének gyarapításában, a meséltetésről nem is szólva, ahol felidéznek majd visszamondják az újonnan hallottakat, ezáltal is ismételve, szövegbe ágyazva az éppen akkor tanult új magyar szavakat.

Van egy haladó csoport, ahol 8 éves kortól jelentkezhetnek mindazon gyerekek, akik már valamilyen szinten olvasnak, írnak magyarul. A haladó csoportban körforgásszerűen tanítok magyar irodalmat, magyar nyelvtant, földrajzot, történelmet, etikát és vallást. Vannak beütemezett kézműves foglalkozásaink, illetve közös, magyar filmnézéseink is, illetve volt már olvasóhetünk is. Az iskola heti egy alkalommal, vasárnap zajlik, online térben.

Először a kiscsoport, majd félórás szünettel a nagycsoport órája következik.

Óráink szíves üdvözlés és pár perc kötetlen beszélgetés után legtöbbször az előző órán tanultak felidézésével, a házi feladat ellenőrzésével kezdődnek (a házi feladatot főként a haladó csoportban, kimondottan a tanultakhoz állítom össze), majd mondókákkal, közmondásokkal, a magyar népi hiedelmen alapuló időjárásjósoló versikék tanulásával folytatódnak. Az áthajló beszélgetés után az új anyag feldolgozása következik, begyakorló feladatokkal, majd legvégén a visszacsatolás.

A begyakorlásnál a modern technológia által felkínált online feladatok is segítségemre vannak, a Wordwall, Genially vagy az NKP oldalán található digitális anyag formájában. Ezeket előszeretettel játsszák a gyerekek. Fontos az egyensúly megtalálása és fenntartása a hagyományos módszerek és a modern technika kínálta lehetőségek között.

Az új anyag feldolgozása során, az új ismeretek élethű átadására, a témához kapcsolódó videókat is bevetíték a gyerekeknek, amiket a lehető legmegbízhatóbb forrásból gyűjtök össze és mutatok be nekik. Természetesen itt is szigorú szabályok szerint időzítem ezeket, vagy ezek egy-egy részét, hogy arányosan jusson idő mindenre. Ilyen például a magyar népszokásokat bemutató videósorozat, amit a Nemzeti Filmintézet Filmarchívumából, vagy a YouTube csatornára feltöltöttek közül válogatok ki. Hasonlóképpen a magyar mesékkel, diafilmekkel is így járok el, amennyiben ezek filmes változatát nézzük. A történelemórákhoz vagy földrajzórákhoz is rengeteg érdekes videót szoktam találni, melyeket egészében vagy részleteiben vetíték be, amiket aztán közösen kérdések alapján, igaz-hamis állítások szerint megbeszélünk, feldolgozunk.

Az anyagot legjobb tudásom és belátásom szerint magam válogatom össze. Ebben óriási segítséget nyújt a Nemzeti Köznevelési Portál, ahol jelentős mennyiségű digitális tananyag található. A tankönyvekből kiválasztott anyagot vagy bemutató formájába szerkesztem, zenével, képekkel, videókkal egybekötötten, és úgy mutatom be, vagy csak bemutatom a képernyőn, és hagyományos módon, szóban dolgozzuk fel.

Nagy hangsúlyt fektetek az ismeretlen szavak megismertetésére, ezeket mindig szemléltetem valamilyen formában, magyarázom, de folyamatosan javítom a kiejtést illetve a nyelvtani hibáikat is a gyerekeknek.

Az órákon a gyerekek aktív résztvevők, hisz van úgy, hogy maguk vezetik le az olvasást, láncsszerűen egymást szólítva, vagy egymás tudását kérdésekkel mérik fel, ezáltal gyakorolva be az újonnan tanultakat. Olyan is van, hogy órán tanuljuk meg közösen a verset vagy a népdalt. Személyes élményeiket is szívesen megosztják egymás között.

Mindez egy barátságos, meleg, családias légkörben zajlik, ahol a gyerekek örömtől csillogó tekintete, őszinte megnyilvánulása olyan sok szeretetet, erőt ad lelkenek, mely hetente újrafogalmazza az egyik legcsodálatosabb érzést, az adás, átadás örömét, és nem is akármilyen, hanem az édes anyanyelv átörökítésének élményét. Számomra a szülők, nagyszülők egyben barátok, akik bármikor, bármilyen napszakban írhatnak, hívhatnak, fordulhatnak hozzám kérdésekkel. Az a rengeteg szeretet, amit tőlük is kapok, ajándék egész évre. Ily csodálatos módon érzem azt, hogy milyen összekötő erővel bír ez a kis magyar közösség, több ezer kilométeren is át, ugyanazon a kontinensen. Ezért érdemes élni és a diaszpórában élő magyar gyerekeket tanítani!

Irodalom óráim anyagát leginkább az örök értékű klasszikusaink közül válogatom össze a gyerekeknek, de a modern költők, írók írásai közül is kerül feldolgozásra.

Történelem óráinkon nagy hangsúlyt fektetek a magyar mondáink megismertetésére, fontos történelmi eseményeink megtanítására, a történelmi megemlékezésekre, ünnepekre.

A földrajz óráinkat próbálom a gyerekek Kárpát-medencei utazási emlékeinek elmesélésével, még élethűbbé, még élménydúsabbá varázsolni, tapasztalataik, emlékeik bevonásával.

Etika órákon a gyerekeknek a helyes viselkedést, önmaguk és mások megismerését tanítom különböző szép kis történeteken keresztül, ezekkel példázva.

A vallásórák ökumenikus alapon zajlanak. Nagyon fontosnak találom, hogy a gyerekek megismerjék Istent, tudják mihez kapcsolni a vallási ünnepeket, legyen jelen életükben az örök érvényű hit, remény és szeretet, legyen lelki kapaszkodójuk, reménysugaruk e mai, nehézségekkel teli világban.

Kiemelt hangsúlyt fektetek vallási ünnepeink, népi hagyományaink, szokásaink és a magyar történelmi eseményeink megismertetésére, mindig keresem a tantárgyak közötti átjárhatóságot, hogy a gyerekekkel a lehető legtöbbet hozzuk ki a magyar óráinkból. A zenei nevelést hangsúlyozottan fontosnak találom, így a kicsik, nagyok csoportjában amikor csak lehet, mindig ott van a népdal, az ének, és a mondóka is a repertoárban.

Jövőbeli terveim közé tartozik egy magyarul már beszélő, kisebb, óvodás korú gyerekek csoportjának beindítása, ahol rövid kis mondókákat, versikéket, énekeket tanulhatnak a picikék, illetve egy magyar mint idegen nyelv csoport elindítása is, hisz egyre égetőbb szükségét érzem ennek.

Meggyőződésem, a gyerekekhez való őszinte, szeretettel való odafordulás csodákra képes, hisz olyan magyarul alig tudó, vagy tudó, de szégyenlős gyerekeket is megszólalásra bír, kiknek szülei már a reményvesztettség határán állnak. Végtelenül fontos a magyar diaszpóra életében a lelkiismeretes magyar tanárok szerepe, de legalább annyira fontos a szülők, nagyszülők támogatása is, hisz nélkülük semmiképp nem tudna ez így módon megvalósulni, akiknek köszönetemet szeretném kifejezni ezúttal is áldozatos munkájukért!

Hálás köszönetünk Szenthe Anna Kanadai Diaszpóra Tanács elnökének, az iskola ötletadójának és folyamatos támogatójának, illetve a Magyar Kormánynak, akinek támogatása nélkül nem valósulhatott volna meg a Kanadai Magyar Kulturális Tanács Online Magyar iskolája. Szív-ből köszönjük!

Kányádi Sándor szavaival élve:

„Addig vagyunk magyarok, amíg magyarul beszélünk, magyarul gondolkodunk, magyarul tanulunk.”

Ezt csakis közös, együttes erővel tudjuk megteremteni, folytatni, és amikor az idő eljön, átadni majd a stafétát.

Isten áldása kísérjen mindenkit ebben az áldozatos munkában!

Parti Margit

A KMKT Online Magyar Iskola igazgatónője, tanárnője

2024. Betűtanítás / Anyák napi foglalkozás

